

**R. Kmet Zupančič, K. Ivas, M. Koprivnikar Šušteršič, M. Kovač,
J. Kušar, J. Povšnar, A. Vidrih, E. Zver**

Poslovanje gospodarskih družb v letu 2006 – pregled po dejavnostih

Delovni zvezek št. 12/2007, let. XVI

Kratka vsebina: Avtorji v delovnem zvezku analizirajo poslovanje gospodarskih družb po posameznih dejavnostih. Ker delovni zvezek s to vsebino izhaja vsako leto, se tokrat osredotočajo predvsem na zadnje leto, tj. 2006. Kljub temu pa nam delo ponuja tudi koristne in podrobne podatke za prejšnja leta – v analizi je zaobjeto obdobje od leta 2002, čeprav je zaradi spremenjene metodologije primerjava med leti otežena. Avtorje zanimajo predvsem glavne značilnosti poslovanja in premoženjsko-finančnega položaja družb s poudarkom na dejavnostih, ki vplivajo na ustvarjeno dodano vrednost in konkurenčnost posameznih dejavnosti ter pomembnejši strukturni premiki, zlasti z vidika prestrukturiranja gospodarstva v smeri krepitve tehnološko zahtevnejših dejavnosti.

Ključne besede: gospodarske družbe, poslovni rezultati, dodana vrednost, statistični podatki iz bilance stanja in izkaza poslovnega izida, kmetijstvo, gozdarstvo, ribištvo, rudarstvo, predelovalne dejavnosti, oskrba z elektriko, plinom in vodo, gradbeništvo, trgovina, promet, gostinstvo, poslovne storitve, druge javne, skupne in osebne storitve

Zbirka Delovni zvezki je namenjena objavljanju izsledkov tekočega raziskovalnega dela, analizi podatkovnih serij in predstavitev metodologij s posameznih področij dela Urada. S tem želimo spodbuditi izmenjavo zamisli o ekonomskih in razvojnih vprašanjih, pri čemer je pomembno, da se analize objavijo čim hitreje, tudi če izsledki še niso dokončni.

Mnenja, ugotovitve in sklepi so v celoti avtorjevi in ne izražajo nujno uradnih stališč Urada RS za makroekonomske analize in razvoj.

Objava in povzemanje publikacije sta dovoljena delno ali v celoti z navedbo vira.

Delovni zvezki Urada RS za makroekonomske analize in razvoj

Izdajatelj:

Urad RS za makroekonomske analize in razvoj

Gregorčičeva 27

1000 Ljubljana

Telefon: (+386) 1 478 1012

Telefaks: (+386) 1 478 1070

E-naslov: gp.umar@gov.si

Odgovorna urednica: mag. Barbara Ferk (barbara.ferk@gov.si)

Delovni zvezek: Poslovanje gospodarskih družb v letu 2006 – pregled po dejavnostih

Avtorji: mag. Rotija Kmet Zupančič (rotija.kmet-zupancic@gov.si) – poglavji 1, 2 in urejanje

Katarina Ivas (katarina.ivas@gov.si) – poglavje 5 (brez podpoglavja 5.1)

Mojca Koprivnikar Šušteršič (mojca.koprivnikar@gov.si) – poglavja 8, 9 in 11

mag. Mateja Kovač (mateja.kovac@gov.si) – poglavje 3

Janez Kušar (janez.kusar@gov.si) – poglavje 7

Jure Povšnar (jure.povsnar@gov.si) – poglavja 4, 6 in 10

mag. Ana Vidrih (ana.vidrih@gov.si) – podpoglavje 5.1

Eva Zver (eva.zver@gov.si) – poglavje 12

Priprava podatkov: Vlado Mostnar

Lektoriranje: Sektor za prevajanje Generalnega sekretariata Vlade RS

Lektoriranje angleškega povzetka: Dean J. DeVos

Delovni zvezek je recenziran.

Ljubljana, november 2007

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

657.37(497.4)"2006":334.723

334(497.4):336.67"2006"

657.375(497.4):334.72/.75"2006"

POSLOVANJE gospodarskih družb v letu 2006 [Elektronski vir] :
pregled po dejavnostih / R. Kmet Zupančič ... [et al.]. - Besedilni
podatki. - Ljubljana : Urad RS za makroekonomske analize in razvoj,
2007. - (Delovni zvezki UMAR ; letn. 16, št. 12)

Način dostopa (URL):

http://www.umar.gov.si/fileadmin/user_upload/publikacije/dz/2007/dz12-07.pdf

ISBN 978-961-6031-61-5

1. Kmet, Rotija

235839232

KAZALO VSEBINE

1 UVOD	1
2 NEKATERE ZNAČILNOSTI POSLOVANJA IN PREMOŽENJSKO-FINANČNEGA POLOŽAJA GOSPODARSKIH DRUŽB V LETU 2006	3
3 KMETIJSTVO IN Z NJIM POVEZANE DEJAVNOSTI	7
3.1 Kmetijstvo, lov in gozdarstvo ter ribištvo	7
3.2 Proizvodnja hrane, pijač, krmil in tobačnih izdelkov	10
4 RUDARSTVO	13
5 PREDELOVALNE DEJAVNOSTI	16
5.1 Poslovanje gospodarskih družb predelovalnih dejavnosti glede na tehnološko zahtevnost	21
6 OSKRBA Z ELEKTRIKO, PLINOM IN VODO	25
7 GRADBENIŠTVO	28
8 TRGOVINA, POPRAVILA MOTORNIH VOZIL IN IZDELKOV ŠIROKE PORABE	31
8.1 Posredništvo in trgovina na debelo	32
8.2 Trgovina na drobno, razen z motornimi vozili.....	33
8.3 Prodaja, vzdrževanje in popravila motornih vozil ter trgovina na drobno z motornimi gorivi	35
9 GOSTINSTVO	37
10 PROMET, SKLADIŠČENJE IN ZVEZE	41
11 NEPREMIČNINE, NAJEM IN POSLOVNE STORITVE	45
11.1 Druge poslovne dejavnosti	47
11.2 Obdelava podatkov, podatkovne baze in s tem povezane dejavnosti.....	48
11.3 Poslovanje z nepremičninami.....	48
12 DRUGE JAVNE, SKUPNE IN OSEBNE STORITVENE DEJAVNOSTI	49
13 SKLEP	52
PRILOGA	56
Priloga 1: Opredelitev kazalnikov, uporabljenih v analizi poslovanja gospodarskih družb	56
Priloga 2: Razvrstitev gospodarskih družb predelovalnih dejavnosti glede na tehnološko zahtevnost po metodologiji OECD.....	58

PRILOGA K DELOVNEMU ZVEZKU: STATISTIČNE TABELE V EXCELOVI DATOTEKI

Kazalo slik

Slika 1: Donosnost kapitala ter obrestne mere za dolgoročne vloge in donosnost do dospelja dolgoročnih državnih obveznic v obdobju 2002–2006, v %.....	3
Slika 2: Razmerje med stroški dela in poslovnimi prihodki ter dodano vrednostjo v obdobju 2002–2006 v %.....	5
Slika 3: Razmerje med stroški financiranja za obresti in poslovnimi prihodki v obdobju 2002–2006 v %	6
Slika 4: Struktura dodane vrednosti in dodana vrednost na zaposlenega v gospodarskih družbah v dejavnostih kmetijstvo, lov in gozdarstvo ter ribištvo v letu 2006.....	7
Slika 5: Struktura dodane vrednosti in dodana vrednost na zaposlenega v gospodarskih družbah v proizvodnji hrane, pijač, krmil in tobačnih izdelkov v letu 2006	11
Slika 6: Struktura dodane vrednosti in dodana vrednost na zaposlenega v gospodarskih družbah v dejavnosti rudarstva v letu 2006.....	14
Slika 7: Delež in rast dodane vrednosti in zaposlenih po področjih predelovalnih dejavnosti v letu 2006.....	16
Slika 8: Izvozna usmerjenost po področjih predelovalnih dejavnosti v letu 2006.....	18
Slika 9: Struktura poslovnih prihodkov in odhodkov v družbah predelovalnih dejavnosti v letih 2005* in 2006	19
Slika 10: Produktivnost dela in donosnost sredstev po področjih predelovalnih dejavnosti v letu 2006.....	21
Slika 11: Struktura dodane vrednosti v skupinah predelovalnih dejavnosti, opredeljenih glede na tehnološko zahtevnost, v obdobju 2002–2006.....	23
Slika 12: Struktura dodane vrednosti in dodana vrednost na zaposlenega v gospodarskih družbah predelovalnih dejavnosti glede na tehnološko zahtevnost v letu 2006	24
Slika 13: Struktura dodane vrednosti in dodana vrednost na zaposlenega v gospodarskih družbah v dejavnosti oskrbe z elektriko, plinom in vodo v letu 2006.....	26
Slika 14 : Struktura dodane vrednosti v gospodarskih družbah v gradbeništvu v letu 2006.....	29
Slika 15 : Dodana vrednost na zaposlenega in donosnost sredstev po področjih gradbeništvu v letu 2006	30
Slika 16: Struktura dodane vrednosti in dodana vrednost na zaposlenega v gospodarskih družbah v dejavnosti trgovine, popravil motornih vozil in izdelkov široke porabe v letu 2006	31
Slika 17: Struktura dodane vrednosti in dodana vrednost na zaposlenega v gospodarskih družbah v dejavnosti gostinstva v letu 2006	39
Slika 18: Struktura dodane vrednosti in dodana vrednost na zaposlenega v gospodarskih družbah v dejavnosti prometa, skladiščenja in zvez v letu 2006.....	42
Slika 19: Struktura dodane vrednosti in dodana vrednost na zaposlenega v gospodarskih družbah v dejavnosti nepremičnine, najem in poslovne storitve v letu 2006.....	45
Slika 20: Struktura dodane vrednosti in dodana vrednost na zaposlenega v gospodarskih družbah v dejavnosti drugih javnih, skupnih in osebnih storitev v letu 2006	50

Kazalo tabel

Tabela 1: Izbrani kazalniki poslovanja gospodarskih družb v obdobju 2002–2006	4
Tabela 2: Izbrani kazalniki poslovanja gospodarskih družb v dejavnostih kmetijstva, lova in gozdarstva ter ribištva v obdobju 2002–2006.....	8
Tabela 3: Izbrani kazalniki poslovanja gospodarskih družb v dejavnosti proizvodnje hrane, pijač, krmil in tobačnih izdelkov v obdobju 2002–2006.....	10
Tabela 4: Izbrani kazalniki poslovanja gospodarskih družb v dejavnosti rudarstva v obdobju 2002–2006	13
Tabela 5: Izbrani kazalniki poslovanja gospodarskih družb v predelovalnih dejavnostih v obdobju 2002–2006.....	17
Tabela 6: Izbrani kazalniki poslovanja gospodarskih družb predelovalnih dejavnosti, opredeljenih glede na tehnološko zahtevnost v letih 2005 in 2006	22
Tabela 7: Izbrani kazalniki poslovanja gospodarskih družb v dejavnosti oskrbe z elektriko, plinom in vodo v obdobju 2002–2006.....	25
Tabela 8: Izbrani kazalniki poslovanja gospodarskih družb v dejavnosti gradbeništvu v obdobju 2002–2006	28
Tabela 9: Izbrani kazalniki poslovanja gospodarskih družb v dejavnosti trgovina, popravila motornih vozil in izdelkov široke porabe v obdobju 2002–2006.....	32
Tabela 10: Izbrani kazalniki poslovanja gospodarskih družb v gostinstvu v obdobju 2002–2006	38
Tabela 11: Neto ¹ čisti poslovni rezultat v gostinstvu v milijonih SIT v obdobju 2002–2006.....	39
Tabela 12: Izbrani kazalniki poslovanja gospodarskih družb v dejavnosti prometa, skladiščenja in zvez v obdobju 2002–2006.....	41
Tabela 13: Izbrani kazalniki poslovanja gospodarskih družb v dejavnosti nepremičnine, najem in poslovne storitve v obdobju 2002–2006.....	46
Tabela 14: Izbrani kazalniki poslovanja gospodarskih družb v dejavnosti drugih javnih, skupnih in osebnih storitvenih dejavnosti v obdobju 2002–2006.....	49

Povzetek

V delovnem zvezku analiziramo statistične podatke iz bilance stanja in izkaza poslovnega izida gospodarskih družb predvsem z vidika posameznih dejavnosti slovenskega gospodarstva. Zanimajo nas glavne značilnosti poslovanja in premoženjsko-finančnega položaja družb s poudarkom na dejavnikih, ki vplivajo na ustvarjeno dodano vrednost in konkurenčnost posameznih dejavnosti, ter pomembnejši strukturni premiki zlasti z vidika prestrukturiranja gospodarstva v smeri krepitev tehnološko zahtevnejših dejavnosti.

Rezultati poslovanja gospodarskih družb v letu 2006 kažejo, da se je lani rast neto čistega dobička obračunskega obdobja močno pospešila. Poleg precejšnjega povečanja dobička iz poslovanja so k temu prispevali tudi ugodnejši rezultati iz financiranja in drugega delovanja. To se je odrazilo v izrazitem povečanju donosnosti kapitala, prihodkov in sredstev. Na izboljšanje poslovnih rezultatov je na eni strani vplivala ugodna mednarodna konjunktura, ki se je pokazala v pospešeni rasti prihodkov od prodaje na tujih trgih (zlasti v predelovalnih dejavnostih in nekaterih storitvah), na drugi strani pa se je pod vplivom visoke aktivnosti v gradbeništvu izraziteje povečala tudi prodaja na domačem trgu. Gibanja posameznih stroškov so bila ugodna z vidika izboljševanja stroškovne konkurenčnosti družb. Tako se je lani izraziteje zmanjšala obremenjenost poslovnih prihodkov s stroški dela, po rahlem povečanju v letu 2005 pa so se spet znižali tudi stroški dela na enoto dodane vrednosti, najbolj pod vplivom visoke rasti produktivnosti v predelovalnih dejavnostih in gradbeništvu. Po dveh letih je bila lani tako rekoč ustavljena tudi tendenca povečevanja obremenjenosti poslovnih prihodkov s stroški porabljenega materiala, ki predstavljajo pomemben del stroškov v izvozno usmerjeni predelovalni industriji. Še vedno pa se ohranja trend naraščanja deleža nabavne vrednosti prodanega blaga in materiala (glede na poslovne prihodke), ki bremeni predvsem storitvene dejavnosti. Analiza strukture dodane vrednosti je pokazala, da se je lani po dveh letih upadanja spet povečal delež tehnološko najzahtevnejših predelovalnih dejavnosti, vendar pa še vedno intenzivneje narašča delež srednjemizko tehnološko zahtevnih dejavnosti, kar je z razvojnega vidika neustrezno. V financiranju gospodarskih družb se še naprej povečuje delež dolgov v virih sredstev. Ob nadaljnji rasti zadolženosti družb in upočasnjem upadanju obrestnih mer v lanskem letu se je lani po več letih upadanja obremenjenost poslovnih prihodkov z obrestmi nekoliko povišala.

Summary

This working paper analyses the statistical data from commercial companies' balance sheets and profit and loss accounts, focusing on individual activities of the Slovenian economy. We are interested in the main characteristics of companies' financial performance, with an emphasis on the factors that influence value added growth and the competitiveness of individual activities. Additionally, we monitor the most important structural changes in the economy, such as the increase of the share of high-tech activities in manufacturing value added. The period analysed is mainly 2006, while long-term comparisons cover the period since 2002.

The financial performance of Slovenian commercial companies improved substantially in 2006. The increase in overall net profit (profits less losses) was mainly due to higher gross operating profit, furthermore, the financial and other revenues to expenditures ratio improved, as well. As a result, profitability indicators (return on capital, sales, and assets) rose sharply. These sound performances were mainly influenced by favourable international economic trends, which spurred the growth rate of sales in foreign markets (especially in manufacturing industries and certain services), but also by the high level of activity in the construction sector, which increased the sales revenues realised in the domestic market. Changes in individual costs to turnover ratios were favourable in terms of Slovenian companies' cost competitiveness. The relative share of labour costs declined substantially in 2006. The same occurred regarding unit labour costs (after a modest increase in 2005), the most pronounced declines were recorded in manufacturing and construction, as both industries were influenced by a sharp increase in productivity. Also, the relative share of material costs, which was on upward trend in the period 2004-2005, stopped increasing last year. The material costs to turnover ratio is the highest in export-oriented manufacturing industries. Nevertheless, the purchase value of the goods to turnover ratio kept rising last year (the relative share of goods' purchase value reached the highest % of turnover in service industries). The analysis of changes in the value added structure indicates an increase in high-tech industries' share in manufacturing, after declining in 2004 and 2005. However, the share of medium low-tech industries is still rising at the fastest pace, which is not adequate in terms of boosting the competitiveness of manufacturing industries. In the financial structure of Slovenian companies the share of debt continued to increase in 2006. As the debt to liabilities ratio increased further last year, while interest rates were declining at a slower pace, we witnessed a slight increase in the financial charges (interest paid on loans) to turnover ratio in manufacturing; however, in services financial charges were still growing at a slower pace than turnover.

1 UVOD

Strukturne statistike podjetij so pomemben vir podatkov o posameznih dejavnostih gospodarstva, saj omogočajo analize na precej bolj razčlenjeni ravni Standardne klasifikacije dejavnosti (v nadaljevanju SKD), kakor na primer nacionalni računi, ki zagotavljajo predvsem t. i. makropodatke o nacionalnem gospodarstvu. Njihova slabost pa je, da se objavljajo s precejšnjim časovnim zamikom, zato si za bolj tekoče spremljanje gibanj v posameznih dejavnostih pomagamo s statističnimi podatki o poslovanju gospodarskih družb, ki so ažurnejši, vendar ne vključujejo vseh poslovnih subjektov (samostojnih podjetnikov, zadrug, društev, pravnih oseb zasebnega in javnega prava). Z analizo podatkov o poslovanju gospodarskih družb tako zajamemo okoli 60 % dodane vrednosti celotnega slovenskega gospodarstva in približno polovico vseh zaposlenih.

V tem delovnem zvezku analiziramo statistične podatke iz bilance stanja in izkaza poslovnega izida gospodarskih družb predvsem z vidika posameznih dejavnosti slovenskega gospodarstva. Zanimajo nas (i) glavne značilnosti poslovanja in premoženjsko-finančnega položaja družb s poudarkom na dejavnikih, ki vplivajo na ustvarjeno dodano vrednost in konkurenčnost posameznih dejavnosti, in (ii) pomembnejši strukturni premiki zlasti z vidika prestrukturiranja gospodarstva v smeri krepitve tehnološko zahtevnejših dejavnosti. Tako dobimo podrobnejši pogled v posamezne dejavnosti, kar nam služi na eni strani kot podlaga za napovedovanje bruto domačega proizvoda s strani proizvodnje (dodane vrednosti), ki je sestavni del pomladanskih in jesenskih napovedi gospodarskih gibanj Urada za makroekonomske analize in razvoj, na drugi strani pa so te analize ena od osnov za spremljanje napredka v razvoju in konkurenčnosti podjetniškega sektorja, ene od petih prioritete Strategije razvoja Slovenije, katere uresničevanje spremljamo enkrat na leto v Poročilu o razvoju.

V analizi zajemamo časovno obdobje od 2002 do 2006, poudarek pa je predvsem na gibanjih v zadnjem letu. Pri tem je treba poudariti, da podatki za leto 2006 niso povsem primerljivi s podatki, ki so jih družbe oddale za leto 2005. Leta 2006 so se namreč spremenili Slovenski računovodski standardi (v nadaljevanju SRS), družbe pa so morale opraviti prilagoditve in preračunati postavke. Poleg tega so od leta 2006 za zadrage predpisani nekoliko drugačni poenoteni obrazci kakor za družbe, zato se od tega leta zadrage prikazujejo ločeno od gospodarskih družb, medtem ko so bili v predhodnih letih podatki o njihovem poslovanju vključeni v skupino gospodarskih družb. Zato smo v tokratnem delovnem zvezku podatke za leto 2006 izjemoma primerjali s podatki istih družb, ki so skupaj s tekočimi podatki oddale tudi metodološkim spremembam prilagojene podatke za leto 2005. S tem smo prekinili časovno serijo podatkov, ki so do leta 2004 vsebovali podatke vseh družb, ki so delovale v letu, na katerega se ti nanašajo. Tak način namreč omogoča celovito spremljanje medletnih sprememb v gospodarstvu in je v letošnjem letu zaradi vpliva omenjenih metodoloških sprememb nekoliko okrnjen. Kljub temu v tabelah in grafih ter nekaterih primerjavah v besedilu ohranjamo daljšo časovno serijo, saj po naši oceni vpliv omenjenih sprememb v letu 2006 ni tolikšen, da bi povsem onemogočil primerjave s preteklimi leti¹. Podatke predstavljamo v takratni vodilni valuti, tj. slovenskem tolarju. Vsi izračuni stopenj rasti so nominalni, razen kadar je navedeno drugače.

¹ Po naši oceni gre največje razlike pripisati temu, da so v podatkih za leto 2006 iz agregata gospodarskih družb izločene zadrage, ki predstavljajo dober odstotek v vseh prihodkih gospodarskih družb. To najbolj vpliva na dejavnosti, kjer je delež zadrug v vseh prihodkih relativno večji (kmetijstvo, trgovina, gradbeništvo), v drugih dejavnostih pa je ta vpliv manjši. Določen del razlik v podatkih je tudi posledica uvedbe SRS 2006, ki se po naši oceni relativno bolj izražajo na spremenljivkah stanja. Tako na primer primerjava dodane vrednosti (tok) za leto 2005 po podatkih, ki so jih družbe oddale za tekoče leto, s podatki, ki so jih za leto 2005 poročale skupaj s podatki za leto 2006, pokaže razliko v dodani vrednosti le v približno 4 % vseh družb, ki so poslovale v obeh letih. Pri tem je le del te razlike posledica sprememb zaradi uvedbe SRS 2006, del pa lahko pripišemo tudi drugim dejavnikom, na primer prevzemom družb v letu 2006 (družbe, ki so v letu 2006 prevzele drugo družbo ali so bile prevzete, so temu prilagodile podatke v bilancah tudi za leto 2005 kot preteklo leto, čeprav so v letu 2005 dejansko delovale še samostojno).

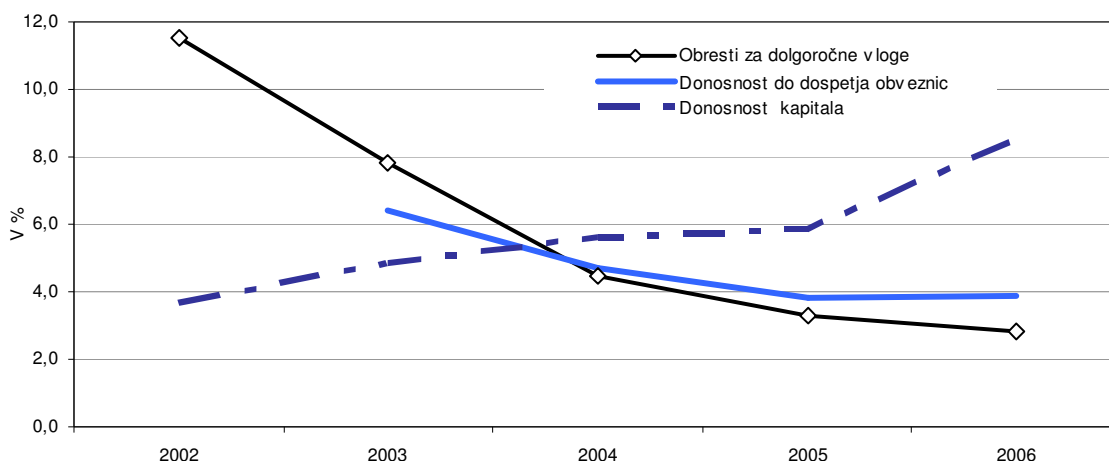
Delovni zvezek ima dvanajst poglavij in statistično prilogo. Uvodu sledi poglavje, v katerem predstavljamo nekatere skupne značilnosti poslovanja in premoženjsko-finančnega položaja gospodarskih družb. Večino prostora pa v nadaljevanju namenjamo analizi poslovanja družb v posameznih dejavnostih klasifikacije SKD. Vključene so tiste dejavnosti, v katerih družbe kot pravnoorganizacijska oblika po ustvarjeni dodani vrednosti predstavljajo pomemben del celotne dejavnosti, in sicer: kmetijstvo in z njim povezane dejavnosti (A, B in DA), rudarstvo (C), predelovalne dejavnosti (D), oskrba z elektriko, plinom in vodo (E), gradbeništvo (F), trgovina (G), gostinstvo (H), promet, skladiščenje in zveze (I), nepremičnine, najem in poslovne storitve (K), druge javne, skupne in osebne storitve (O). V poglavju o predelovalnih dejavnostih posebej analiziramo še skupine dejavnosti, opredeljene glede na tehnološko zahtevnost. Obsežnejša statistična priloga k delovnemu zvezku je na voljo v Excelovi datoteki na spletni strani.

2 NEKATERE ZNAČILNOSTI POSLOVANJA IN PREMOŽENJSKO-FINANČNEGA POLOŽAJA GOSPODARSKIH DRUŽB V LETU 2006

V letu 2006 so se poslovni rezultati gospodarskih družb po skromni rasti v predhodnem letu precej izboljšali. Neto čisti dobiček obračunskega obdobja je dosegel 616,2 mrd SIT in je bil kar za 40,5 % višji kakor v letu prej. Rezultati so se izboljšali na vseh treh ravneh poslovanja (osnovna dejavnost, finančno poslovanje, drugo delovanje), pri čemer glavino skupnega rezultata prispeva neto dobiček iz poslovanja, ki se je v primerjavi s predhodnim letom povečal za 24,6 %. Najhitreje so se povečevali prihodki od prodaje na tujem trgu, tako da se je izvozna usmerjenost gospodarskih družb po skromni rasti v letih 2003 in 2004 lani spet izraziteje povečala (gl. Tabela 1), najbolj v pretežno izvozno usmerjenih predelovalnih dejavnostih (D), na katere je ugodno vplivala visoka mednarodna konjunktura. Med storitvenimi dejavnostmi, ki sicer na tujih trgih ustvarijo le dobrih 15 % svojih prihodkov, po zvečanju deleža prihodkov, ustvarjenega na tujih trgih, izstopajo dejavnosti trgovine (G), prometa, skladiščenja in zvez (I; krepitev mednarodnega cestnega blagovnega prometa) ter poslovne storitve (K). Poleg rasti izvoznih prihodkov se je lani pospešila tudi rast prihodkov od prodaje na domačem trgu, ki jo je znatno spodbudila velika dejavnost v gradbeništvu (predvsem gradnja avtocest).

Z izboljšanjem poslovnih rezultatov se je izrazito zvišala donosnost gospodarskih družb, s tem pa tudi povečala privlačnost naložb v slovenske družbe. Vsi trije kazalniki donosnosti, ki jih spremljamo, so dosegli doslej najvišjo raven. Donosnost prihodkov se je tako povzpela s 3,1 % v letu 2005 na 3,8 % v letu 2006, donosnost sredstev je bila 3,4-odstotna, donosnost kapitala pa 8,5-odstotna. S tem je donosnost kapitala lani že tretje leto zapored preseгла obrestne mere za dolgoročna vlaganja (dolgoročni depoziti, državne obveznice). Potem ko je v letu 2004 še približno za odstotno točko prehitevala obresti za dolgoročna vlaganja, se je v letu 2006 ta razlika povzpela že na približno 5 odstotnih točk. Pri tem je za razliko od lanskega leta v predhodnih letih k razkoraku med donosnostjo kapitala in obrestnimi merami za dolgoročna vlaganja bolj kakor rast donosnosti kapitala prispevalo naglo upadanje obrestnih mer (gl. Sliko 1).

Slika 1: Donosnost kapitala ter obrestne mere za dolgoročne vloge in donosnost do dospelja dolgoročnih državnih obveznic v obdobju 2002–2006, v %

Vir podatkov: AJNES (Statistični podatki iz bilance stanja in izkaza poslovnega izida), Banka Slovenije, lastni izračuni.

Opomba: Donosnost kapitala v letu 2005 je izračunana na podlagi podatkov za družbe, ki so poslovale v tem letu, saj izračun na podlagi podatkov za leto 2005 za družbe, ki so poslovale v letu 2006, ni mogoč. Zato za primerjavo donosnosti kapitala med letoma 2005 in 2006 velja pridržek, pojasnjen v Uvodu na str. 1.

Tabela 1: Izbrani kazalniki poslovanja gospodarskih družb v obdobju 2002–2006

	2002	2003	2004	2005 ¹	2006
Število gospodarskih družb	38.051	39.837	42.068	45.330	45.330
Število zaposlenih ²	469.165	464.381	468.053	460.221	478.839
Neto ³ čisti dobiček/izguba v mio SIT	215.498	314.751	391.397	438.478	616.228
VELIKOST PODJETJA					
Sredstva/podjetje v mio SIT	350,5	369,5	384,3	372,0	420,6
Število zaposlenih/podjetje	12,3	11,7	11,1	10,2	10,6
OPREMLJENOST DELA S SREDSTVI					
Povprečna sredstva/zaposlenega, v 1.000 SIT	26.979	30.073	32.654	–	37.514
GOSPODARNOST					
Gospodarnost poslovanja	1,03	1,03	1,04	1,04	1,05
DONOSNOST					
Donosnost sredstev v %	1,7	2,3	2,6	–	3,4
Donosnost prihodkov v %	2,1	2,6	2,9	3,1	3,8
PRODUKTIVNOST					
Dodana vrednost/zaposlenega, v 1.000 SIT	5.588	6.130	6.675	7.058	7.465
DELOVNA STROŠKOVNOST					
Stroški dela/zaposlenega, v 1.000 SIT	3.507	3.807	4.113	4.376	4.547
Delež stroškov dela v dodani vrednosti, v %	62,8	62,1	61,6	62,0	60,9
FINANCIRANJE IN PLAČILNA SPOSOBNOST					
Delež dolga v virih sredstev, v %	53,7	53,3	55,3	58,7	60,1
Delež kratkor. obveznosti v virih sredstev, v %	29,9	29,9	30,3	31,8	32,9
Kapitalska pokritost stalnih sredstev, v %	72,7	74,2	71,4	65,3	64,5
Dolgor. pokritost dolgor. sredstev in zalog, v %	95,6	96,4	96,1	94,4	94,6
IZVOZNA USMERJENOST					
Delež čistih prihodkov od prodaje na tujem trgu v celotnih čistih prihodkih od prodaje, v %	28,1	28,2	28,3	29,7	30,5
STRUKTURA SREDSTEV					
Delež dolg. sredstev v sredstvih, v %	63,6	63,0	62,7	63,2	61,8
Delež proizvodnih strojev in naprav ter druge opreme in naprav v dolg. sredstvih, v %	17,9	16,7	16,5	16,7	16,8

Vir podatkov: AJPES (Statistični podatki iz bilance stanja in izkaza poslovnega izida), lastni izračuni.

Opombe: ¹ Podatki za leto 2005 se nanašajo samo na družbe, ki so poslovale v letu 2006, saj zaradi metodoloških sprememb v letu 2006 (gl. pojasnila v Uvodu na str. 1) ti podatki niso povsem primerljivi s tistimi, ki so jih družbe oddale za leto 2005 kot tekoče leto. Zato je v tabeli prekinjena časovna serija med letoma 2004 in 2005, kar je označeno z odebeljeno črto. ² Podatki o številu zaposlenih pomenijo povprečno število zaposlenecov na podlagi delovnih ur v obračunskem obdobju in se zato razlikujejo od podatkov o številu zaposlenih, ki jih objavlja SURS. ³ Razlika med čistim dobičkom in izgubo obračunskega obdobja.

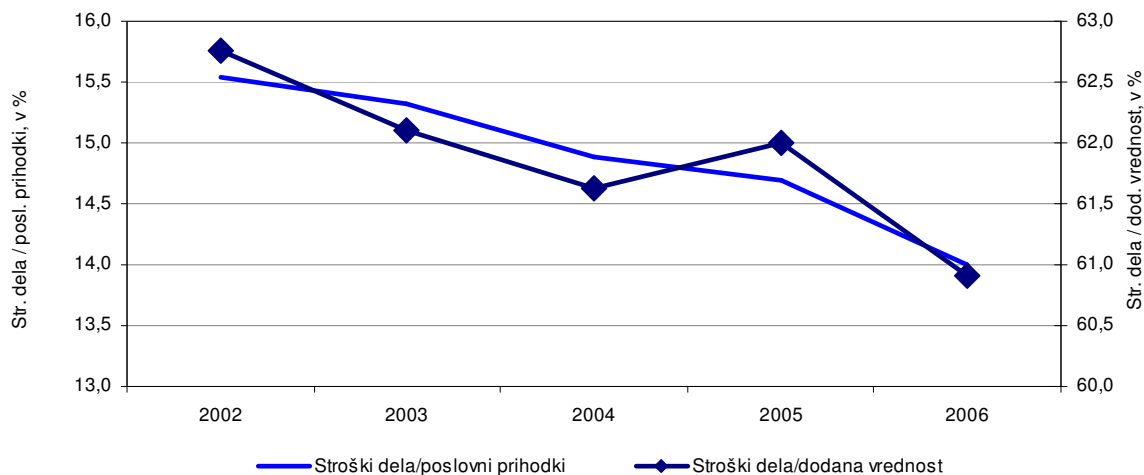
Gibanje relativno izraženih stroškov dela gospodarskih družb je bilo v letu 2006 ugodno z vidika njihove stroškovne konkurenčnosti² (gl. Slika 2). Po nekajletnem postopnem upadanju so se v letu 2006 izraziteje zmanjšali. V primerjavi s poslovnimi prihodki so upadli s 14,7 % na 14,0 %, glede na dodano vrednost pa z 62,0 % na 60,9 %. Izrazitejši padec relativno izraženih stroškov dela v lanskem letu je odraz pospešene rasti produktivnosti dela (5,8 % nominalno), ki jo je spremljalo nadaljnje postopno upočasnjevanje nominalne rasti stroškov dela na zaposlenega³, povezano predvsem z zmanjševanjem inflacije v zadnjem

² Izboljšanje stroškovne konkurenčnosti, merjene s stroški dela na enoto dodane vrednosti, je odvisno tudi od gibanj v drugih trgovinskih partnericah. Analize kažejo, da so se stroški dela na enoto proizvoda, izračunani po metodologiji nacionalnih računov, v Sloveniji v povprečju v zadnjih desetih letih (1996–2006) znižali bolj kot v večini držav EU, kar pa ne velja tudi za zadnja leta. V letih 2004 in 2005 so se namreč relativni stroški dela na enoto proizvoda (glede na povprečje EU) nekoliko povišali, v letu 2006 pa spet rahlo znižali (gl. Ekonomski izzivi, 2007 in Poročilo o razvoju, 2007).

³ 4,8 % v letu 2006.

nekajletnem obdobju⁴. Stroški dela na enoto dodane vrednosti so se v letu 2006 najbolj znižali v gradbeništvu in industriji, torej dejavnostih, za katere je bila v tem letu značilna relativno visoka konjunktura, ki se je pokazala v visoki rasti dodane vrednosti na zaposlenega.

Slika 2: Razmerje med stroški dela in poslovnimi prihodki ter dodano vrednostjo v obdobju 2002–2006 v %

Vir podatkov: AJPES (Statistični podatki iz bilance stanja in izkaza poslovnega izida), Banka Slovenije, lastni izračuni.

Opomba: Podatki do leta 2004 niso povsem primerljivi s podatki za leti 2005 in 2006 (gl. pojasnila v Uvodu na str. 1). Podatki za leto 2005 se nanašajo le na družbe, ki so poslovale v letu 2006. Če bi upoštevali tekoče podatke za leto 2005 (torej za družbe, ki so poslovale v letu 2005), ki pa metodološko niso prilagojeni podatkom za leto 2006, bi bile razlike v obeh kazalnikih relativno majhne: delež stroškov dela v dodani vrednosti bi bil 62,3-odstoten (na sliki za družbe iz leta 2006 je 62-odstoten), razmerje med stroški dela in poslovnimi prihodki pa je enako v obeh primerih (14,7 %).

Obremenjenost poslovnih prihodkov gospodarskih družb s finančnim odhodki za obresti se je po večletnem zmanjševanju lani že rahlo povečala (gl. Sliko 3). Razmerje med finančnimi odhodki za obresti in poslovnimi prihodki je upadalo od leta 2003. Glavni razlog je bil hitro upadanje obrestnih mer, ki je več kakor izničilo v nasprotni smeri delujoči učinek povečanega zadolževanja (gl. financiranje gospodarskih družb na str. 6). Tako so v letu 2003 obresti predstavljale 1,3 %, v letu pa 2005 0,82 % poslovnih prihodkov. Ob nadaljnji rasti zadolženosti gospodarskih družb in precejšnji upočasnitvi upadanja obrestnih mer pa se je v letu 2006 obremenjenost poslovnih prihodkov z obrestmi že rahlo povečala (na 0,85 % poslovnih prihodkov).

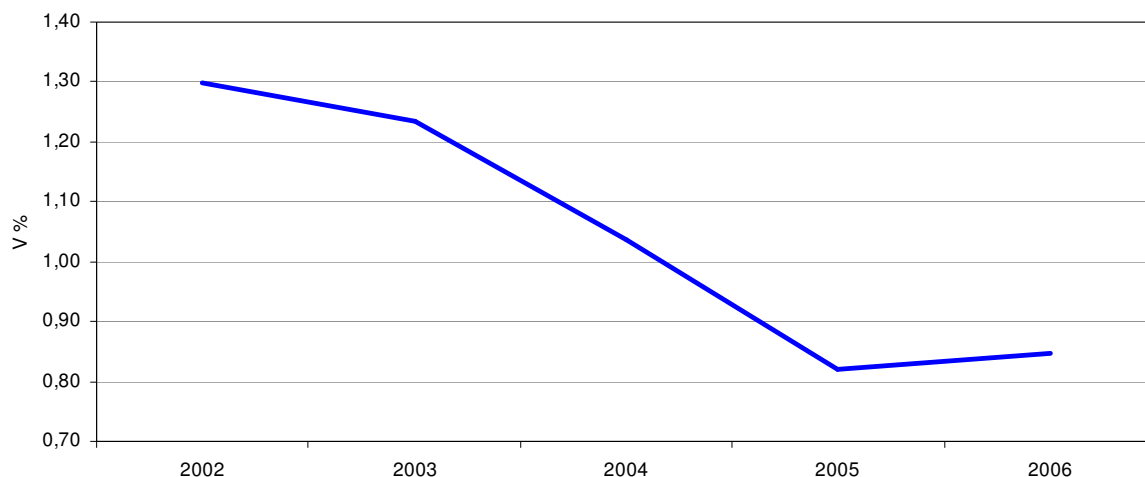
Že tretje leto zapored pa se je v letu 2006 povečala obremenjenost prihodkov od poslovanja s stroški blaga, materiala in storitev. V letu 2006 so stroški blaga, materiala in storitev dosegli 76 % poslovnih prihodkov, kar je 0,7 odstotne točke več kakor v predhodnem letu in približno 2,5-krat več kakor v letu 2003, odkar se povečujejo hitreje od poslovnih prihodkov. Vsa leta je opazno predvsem razmeroma hitro povečevanje deleža nabavne vrednosti prodanega blaga in materiala, ki predstavljajo pomembnejši del stroškov zlasti v trgovini (G), pa tudi v poslovnih storitvah (K) ter oskrbi z elektriko, plinom in vodo (E). V predelovalnih dejavnostih relativno velik del stroškov blaga, materiala in storitev predstavljajo stroški porabljenega materiala. Potem ko se je v letih 2004 in 2005 obremenjenost poslovnih prihodkov z materialnimi stroški v predelovalni industriji hitro povečevala, se je v letu 2006 ohranila na ravni predhodnega leta⁵ (v vseh družbah se je zmanjšala). Pomemben vpliv na spremembe razmerja med materialnimi stroški in poslovnimi prihodki imajo pogoji menjave s tujino, saj v predelovalni dejavnosti precejšen del vložkov v

⁴ Mehanizmi usklajevanja plač vsebujejo povezavo z rastjo cen.

⁵ Hitrejša od rasti poslovnih prihodkov pa je še vedno rast stroškov energije, ki se uvrščajo med stroške porabljenega materiala, kar povežujemo z rastjo cen nafte in drugih surovin v zadnjih letih. Stroški energije predstavljajo sicer razmeroma majhen del poslovnih prihodkov družb, v letu 2006 je znašal 2,16 % (v letu 2005 2,11 %).

proizvodnjo uvozijo. Pogoji menjave so se v letih 2004 in 2005 poslabšali, v letu 2006 pa je bilo prisotno le še rahlo zaostajanje rasti izvoznih cen za uvoznimi. V celotnem analiziranem obdobju se povečuje tudi obremenjenost poslovnih prihodkov s stroški storitev, in sicer med njimi najhitreje naraščajo stroški drugih storitev⁶, kar je verjetno posledica dejstva, da pretežno proizvodno usmerjena podjetja prepuščajo izvajanje posameznih storitvenih dejavnosti zunanjim izvajalcem.

Slika 3: Razmerje med stroški financiranja za obresti in poslovnimi prihodki v obdobju 2002–2006 v %

Vir: AJPES (Statistični podatki iz bilance stanja in izkaza poslovnega izida), Banka Slovenije, lastni izračuni. Opomba: Podatki do leta 2004 niso povsem primerljivi s podatki za leti 2005 in 2006 (gl. pojasnila v Uvodu na str. 1). Podatki za leto 2005 se nanašajo le na družbe, ki so poslovale v letu 2006. Če bi upoštevali tekoče podatke za leto 2005 (torej za družbe, ki so poslovale v letu 2005), ki pa metodološko niso prilagojeni podatkom za leto 2006, bi razmerje med obrestmi in poslovnimi prihodki v letu 2005 znašalo 0,99 % (na sliki 0,82 %).

V financiranju družb se je tudi v letu 2006 nadaljevala tendenca povečevanja dolgov. Delež dolga v virih sredstev se je lani povečal tretje leto zapored in je dosegel 60,1 %. Povečano zadolževanje gospodarskih družb v zadnjih letih je tako odraz izboljševanja pogojev za najemanje kreditov (nižanje obrestnih mer) kakor tudi večje ponudbe kreditov (npr. možnost najemanja kreditov za kateri koli namen⁷), zlasti v letu 2006 pa so na potrebo po dodatnih sredstvih in s tem na povečanje najemanja kreditov zagotovo pomembno vplivale tudi ugodne gospodarske razmere, ki so spodbudile rast obsega poslovanja. Gledano po dejavnostih se je delež dolga v virih sredstev najbolj povečal v predelovalnih dejavnostih (z 51,5 % na 53,5 %), za katere je bila lani značilna zelo visoka konjunktura. Vendar pa primerjave z nekaterimi članicami EU, za katere so na voljo podatki, kažejo, da je za slovenske predelovalne dejavnosti še vedno značilen višji delež kapitala v virih sredstev⁸, prav tako Slovenija ne izstopa po deležu kratkoročnih obveznosti v strukturi financiranja⁹.

⁶ Stroški storitev, ki niso stroški transportnih storitev, najemnine ali povračila stroškov zaposlenim v zvezi z delom.

⁷ Gl. tudi Kmet Zupančič in drugi (2006, str. 12).

⁸ Med osmimi državami EU, za katere smo imeli na voljo podatke (Nizozemska, Belgija, Francija, Španija, Italija, Avstrija, Nemčija in Portugalska), je bil v letu 2005 v sedmih državah delež kapitala v virih sredstev v predelovalnih dejavnostih nižji kot v Sloveniji (od tega v šestih državah med 30 % in 40 % virov sredstev, v Sloveniji 46,5 % virov sredstev v letu 2006) (Bach database, 2007).

⁹ Delež kratkoročnih obveznosti v virih sredstev v slovenskih predelovalnih dejavnostih je v letu 2006 znašal 36 %, v Franciji, Italiji in Španiji je v letu 2005 presegal 40 %, približno enak kakor v Sloveniji pa je bil v Nemčiji, Avstriji in na Portugalskem. Nizozemska in Belgija sta imeli nižji delež kratkoročnih obveznosti v virih sredstev kot Slovenija (Bach database, 2007).

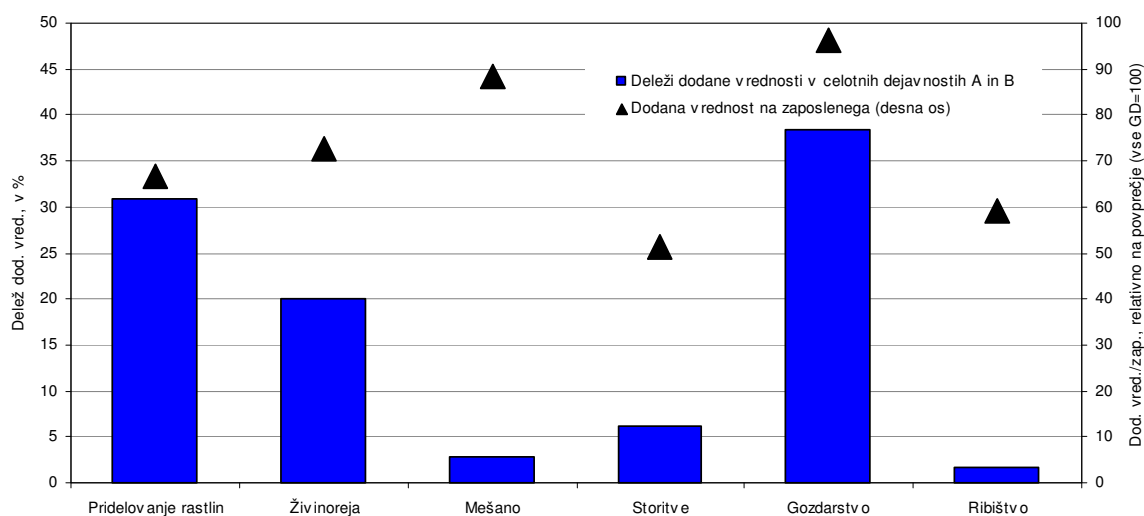
3 KMETIJSTVO IN Z NJIM POVEZANE DEJAVNOSTI

3.1 Kmetijstvo, lov in gozdarstvo ter ribištvo

Gospodarske družbe s področja kmetijstva, lova in gozdarstva ter ribištva (področji dejavnosti A in B) predstavljajo relativno majhen delež v vseh slovenskih gospodarskih družbah. V letu 2006 so po številu družb in zaposlenih predstavljale okoli 1 %, po ustvarjeni dodani vrednosti pa še nekoliko manj, in sicer 0,8 % vseh gospodarskih družb.

V letu 2006 so gospodarske družbe s področja kmetijstva, lova in gozdarstva ter ribištva (v nadaljevanju kmetijske družbe) izboljšale poslovanje. Računovodske izkaze je oddalo 444 gospodarskih družb, ki so imele 5005 zaposlenih, kar je za 2,7 % več kakor v letu prej. Skupna dodana vrednost je bila za 13,4 % višja kakor v letu 2005 in je dosegla 28,3 mrd SIT¹⁰ (gl. Sliko 4 in Tabelo 2). Preračunano na zaposlenega je znašala 5,6 mio SIT, kar pa je še vedno za četrtno manj od povprečja v vseh gospodarskih družbah. Družbe s področja teh dejavnosti so ustvarile neto čisti dobiček v višini 2,7 mrd SIT, kar je desetkrat več kakor v letu prej.

Slika 4: Struktura dodane vrednosti in dodana vrednost na zaposlenega v gospodarskih družbah v dejavnostih kmetijstvo, lov in gozdarstvo ter ribištvo v letu 2006

Vir podatkov: AJPES (Statistični podatki iz bilance stanja in izkaza poslovnega izida gospodarskih družb), lastni izračuni.

Skupni prihodki kmetijskih družb so bili za 11,0 % višji kakor v letu 2005. Poslovni prihodki, ki imajo med prihodki večinski delež, so se zvišali za 11,5 %, finančni za 0,1 %, drugi prihodki pa so se znižali za 1,3 %. Čisti prihodki od prodaje so bili, kakor običajno, večinoma doseženi na domačem trgu, vendar pa se je izvozna usmerjenost tudi v letu 2006 precej povečala. Delež čistih prihodkov od prodaje na tujem trgu v celotnih čistih prihodkih od prodaje se je z 12,5 % zvišal na 16,4 % (v vseh gospodarskih družbah znaša

¹⁰ Delež ustvarjene dodane vrednosti kmetijskih družb v skupni dodani vrednosti dejavnosti, ki je ocenjen v nacionalnih računih, je razmeroma nizek. V letu 2005 je po oceni znašal okoli 17 % (v tem v dejavnosti kmetijstva, gozdarstva in lova 17 %, v dejavnosti ribištva pa 51 %). Večino dodane vrednosti dejavnosti sicer ustvarijo kmetje, ki pa računovodskih izkazov ne izpolnjujejo.

30,5 %). Predvsem so se zvišali čisti prihodki od prodaje na trgu EU, katerih delež v skupni vrednosti prodaje na tujem trgu se je povzpел že na 69,7 %¹¹ (v vseh gospodarskih družbah 66,5 %).

Tabela 2: Izbrani kazalniki poslovanja gospodarskih družb v dejavnostih kmetijstva, lova in gozdarstva ter ribištva v obdobju 2002–2006

	2002	2003	2004	2005 ¹	2006
Število gospodarskih družb	508	533	553	444	444
Število zaposlenih ²	8.252	7.972	6.890	4.875	5.005
Neto ³ čisti dobiček/izguba v mio SIT	- 442	943	- 3.732	260	2.737
VELIKOST PODJETJA					
Sredstva/podjetje v mio SIT	334,6	328,3	330,4	300,3	325,8
Število zaposlenih/podjetje	16,2	15,0	12,5	11,0	11,3
OPREMLJENOST DELA S SREDSTVI					
Povprečna sredstva/zaposlenega v 1.000 SIT	19.596	21.056	25.325	-	27.776
GOSPODARNOST					
Gospodarnost poslovanja	0,987	1,004	0,987	0,997	1,030
DONOSNOST					
Donosnost sredstev v %	- 0,27	0,56	- 2,14	-	1,97
Donosnost prihodkov v %	- 0,28	0,58	- 2,46	0,31	2,94
PRODUKTIVNOST					
Dodana vrednost/zaposlenega v 1.000 SIT	3.977	4.488	4.745	5.112	5.649
DELOVNA STROŠKOVNOST					
Stroški dela/zaposlenega v 1.000 SIT	3.194	3.373	3.691	3.845	3.948
Delež stroškov dela v dodani vrednosti v %	80,3	75,2	77,8	75,2	69,9
FINANCIRANJE IN PLAČILNA SPOSOBNOST					
Delež dolga v virih sredstev v %	37,9	43,0	45,7	49,4	50,6
Delež kratkor. obveznosti v virih sredstev v %	26,5	29,5	32,3	27,6	25,9
Kapitalska pokritost stalnih sredstev v %	93,5	89,9	86,3	77,0	73,8
Dolgor. pokritost dolgor. sredstev in zalog v %	92,7	91,8	89,3	94,2	94,9
IZVOZNA USMERJENOST					
Delež čistih prihodkov od prodaje na tujem trgu v celotnih čistih prihodkih od prodaje v %	5,2	5,3	5,2	12,5	16,4
STRUKTURA SREDSTEV					
Delež dolg. sredstev v sredstvih v %	66,4	63,4	62,9	65,7	66,9
Delež proizvodnih strojev in naprav ter druge opreme in naprav v dolg. Sredstvih v %	18,6	16,5	15,1	16,8	16,9

Vir podatkov: AJPES (Statistični podatki iz bilance stanja in izkaza poslovnega izida), lastni izračuni.

Opombe: ¹ Podatki za leto 2005 se nanašajo samo na družbe, ki so poslovale v letu 2006, saj zaradi metodoloških sprememb v letu 2006 (gl. pojasnila v Uvodu na str. 1) ti podatki niso povsem primerljivi s tistimi, ki so jih družbe oddale za leto 2005 kot tekoče leto. Zato je v tabeli prekinjena časovna serija med letoma 2004 in 2005, kar je označeno z odebeljeno črto. ² Podatki o številu zaposlenih pomenijo povprečno število zaposlencev na podlagi delovnih ur v obračunskem obdobju in se zato razlikujejo od podatkov o številu zaposlenih, ki jih objavlja SURS. ³ Razlika med čistim dobičkom in izgubo obračunskega obdobja.

Izkazane subvencije, dotacije in podobni prihodki so se v letu 2006 zvišali za skoraj petino. Vrednost teh izplačil je v izkazu poslovnega izida prikazana z dvema postavkama. Na prvi so subvencije, dotacije, regresi, kompenzacije in drugi prihodki, ki so povezani s poslovnimi učinki in so del poslovnih prihodkov. Ti so v letu 2006 znašali 3,9 mrd SIT (v letu 2005 3,2 mrd SIT), kar je pomenilo 4,3 % poslovnih prihodkov (v letu 2005 4,0 %). Na drugi postavki so subvencije, dotacije in podobni prihodki, ki niso povezani s poslovnimi

¹¹ Izvozna gibanja so v skladu s krepitvijo obsega celotnega izvoza kmetijskih in živilskih proizvodov, ki se je v letu 2006 povečal skoraj za četrtino. V letih po vstopu Slovenije v EU se je zaradi spremenjenega zunanjetrgovinskega režima močno spreminjala struktura izvoznih trgov: delež izvoza na trge nekdanje Jugoslavije se je zniževal, povečeval pa delež izvoza na trge držav EU (Kovač, 2007).

učinki in so del izrednih prihodkov. Ti so v letu 2006 znašali 0,38 mrd SIT (v letu 2005 0,40 mrd SIT), kar je pomenilo 25,0 % drugih prihodkov (v letu 2005 25,8 %). Skupne subvencije, dotacije in podobni prihodki kmetijskih družb so bili za 18,2 % višji kakor v letu prej in so k ustvarjenemu skupnemu prihodku gospodarskih družb kmetijstva, lova in gozdarstva ter ribištva prispevali 4,6 % (v letu 2005 4,3 %; v vseh gospodarskih družbah v obeh letih enako – 0,6 %).

Rast celotnih odhodkov kmetijskih družb je za 3,3 odstotne točke zaostajala za rastjo skupnih prihodkov. Poslovni odhodki so se povečali za 8,0 %, drugi odhodki kar za 150,2 %, finančni odhodki pa so se znižali za 12,1 %. Stroški blaga, materiala in storitev, ki imajo med odhodki pomemben delež, so se zvišali za 10,6 %, med njimi pa najbolj stroški storitev, za 14,9 %. Stroški dela so se povečali za 5,4 %, a se je njihov delež v dodani vrednosti znižal s 75,2 % na 69,9 %. Ker gre za delovno intenzivne dejavnosti, je bil ta delež za 9 odstotnih točk višji od povprečja vseh gospodarskih družb.

Z izboljšanjem poslovnih rezultatov so se izboljšali gospodarnost, donosnost in produktivnost, hkrati pa se je povečala tudi zadolženost kmetijskih družb. Donosnost prihodkov se je z 0,31 % povzpela na 2,94 %. Zaradi višjih poslovnih prihodkov se je izboljšala tudi produktivnost dela in se s 5,1 mio SIT povečala na 5,6 mio SIT. V financiranju družb se je povečal delež dolga v virih sredstev in znižala kapitalna pokritost stalnih sredstev, vendar se je hkrati tudi znižal delež kratkoročnih obveznosti v virih sredstev in s tem izboljšala dolgoročna pokritost dolgoročnih sredstev in zalog.

Večina gospodarskih družb in zaposlenih, ki ustvarijo tudi večino dodane vrednosti s področja kmetijstva, lova in gozdarstva (dejavnost A), je iz oddelka kmetijstvo, lov ter z njima povezane storitve (oddelek 01), precej manjši pa je oddelek gozdarstvo (oddelek 02). Oba sta poslovno leto 2006 zaključila pozitivno. Iz oddelka kmetijstvo, lov ter z njima povezane storitve je za leto 2006 računovodske izkaze oddalo 360 gospodarskih družb s skupno 3.383 zaposlenimi, kar je za 3,8 % več kakor v letu 2005. Prikazali so neto čisti dobiček v višini 0,9 mrd SIT. Medtem ko so za leto prej trije pododdelki prikazali negativni izid (pridelovanje rastlin, živinoreja in lov), sta leto 2006 negativno zaključila le dva (živinoreja in lov). Ustvarili so 16,9 mrd SIT dodane vrednosti, kar je za 11,6 % več kakor v letu prej in pomeni 60,9 % skupne ustvarjene dodane vrednosti dejavnosti A. Iz oddelka gozdarstvo je za leto 2006 računovodske izkaze oddalo 62 gospodarskih družb s skupno 1.517 zaposlenimi, kar je za 0,6 % več kakor so jih iste družbe zaposlovale v letu 2005. Tudi te družbe so izkazale neto čisti dobiček v višini 1,9 mrd SIT. Ustvarile so dodano vrednost v višini 10,9 mrd SIT, kar je za 16,6 % več kakor v letu prej in pomeni 39,1 % skupno ustvarjene dodane vrednosti dejavnosti A. Dodana vrednost na zaposlenega je bila v gozdarstvu precej višja kakor v kmetijstvu in lovu, in sicer za 43,4 % (v letu 2005 za 30,2 %), in je le še za 3,9 % zaostajala za povprečno dodano vrednostjo na zaposlenega v vseh gospodarskih družbah skupaj.

Družbe s področja ribištva (dejavnost B) so poslovno leto 2006 spet zaključile negativno. Računovodske izkaze je oddalo 22 gospodarskih družb s skupno 105 zaposlenimi, kar je za 3 zaposlene manj kakor v letu 2005. Ustvarjeno dodano vrednost so povečali za 10,3 %, vendar je preračunano na zaposlenega ostala relativno nizka, le v višini 59,2 % povprečne dodane vrednosti na zaposlenega v vseh gospodarskih družbah skupaj. Poslabšala se je opremljenost dela s sredstvi, pa tudi financiranje in plačilna sposobnost po vseh štirih izbranih izračunanih kazalnikih (gl. Statistično prilogo). Družbe te dejavnosti so izkazale izgubo v višini 51 mio SIT, kar pa je manj kakor v letu prej (88 mio SIT).

3.2 Proizvodnja hrane, pijač, krmil in tobačnih izdelkov

S kmetijstvom je tesno povezana živilskopredelovalna industrija, ki jo SKD uvršča v področje proizvodnje hrane, pijač, krmil in tobačnih izdelkov¹² (področje predelovalnih dejavnosti D, podpodročje DA). Gospodarske družbe s tega področja so v letu 2006 predstavljale 1 % števila, 3,5 % zaposlenih in 3,1 % dodane vrednosti vseh gospodarskih družb, med vsemi družbami predelovalnih dejavnosti pa so predstavljale 6,4 % družb, 8,1 % zaposlenih in 7,7 % dodane vrednosti.

Tabela 3: Izbrani kazalniki poslovanja gospodarskih družb v dejavnosti proizvodnje hrane, pijač, krmil in tobačnih izdelkov v obdobju 2002–2006

	2002	2003	2004	2005 ¹	2006
Število gospodarskih družb	390	403	424	441	441
Število zaposlenih ²	19.841	17.023	18.141	16.810	16.669
Neto ³ čisti dobiček/izguba v mio SIT	9.989	9.833	- 2.174	346	7.329
VELIKOST PODJETJA					
Sredstva/podjetje v mio SIT	1.313	1.195	1.340	1.328	1.384
Število zaposlenih/podjetje	50,9	42,2	42,8	38,1	37,8
OPREMLJENOST DELA S SREDSTVI					
Povprečna sredstva/zaposlenega v 1.000 SIT	24.893	27.635	30.594	-	35.876
GOSPODARNOST					
Gospodarnost poslovanja	1,034	1,043	1,004	1,02	1,03
DONOSNOST					
Donosnost sredstev v %	2,02	2,10	- 0,40	-	1,2
Donosnost prihodkov v %	2,22	2,30	- 0,50	0,08	1,6
PRODUKTIVNOST					
Dodana vrednost/zaposlenega v 1.000 SIT	5910	6.568	6.206	6.459	6653
DELOVNA STROŠKOVNOST					
Stroški dela/zaposlenega v 1.000 SIT	3613	3.902	4.302	4,281	4.262
Delež stroškov dela v dodani vrednosti v %	61,1	59,4	69,3	66,3	64,1
FINANCIRANJE IN PLAČILNA SPOSOBNOST					
Delež dolga v virih sredstev v %	37,1	37,7	42,0	50,4	51,2
Delež kratkor. obveznosti v virih sredstev v %	28,2	29,1	30,5	31,3	31,1
Kapitalska pokritost stalnih sredstev v %	99,4	98,0	92,6	75,8	72,6
Dolgor. pokritost dolgor. sredstev in zalog v %	95,1	94,6	94,4	91,8	90,5
IZVOZNA USMERJENOST					
Delež čistih prihodkov od prodaje na tujem trgu v celotnih čistih prihodkih od prodaje v %	18,3	17,1	16,6	17,4	17,7
STRUKTURA SREDSTEV					
Delež dolg. sredstev v sredstvih v %	63,3	63,6	62,6	65,4	67,2
Delež proizvodjalnih strojev in naprav ter druge opreme in naprav v dolg. sredstvih v %	23,2	24,2	21,9	20,0	18,6

Vir podatkov: AJPES (Statistični podatki iz bilance stanja in izkaza poslovnega izida), lastni izračuni.

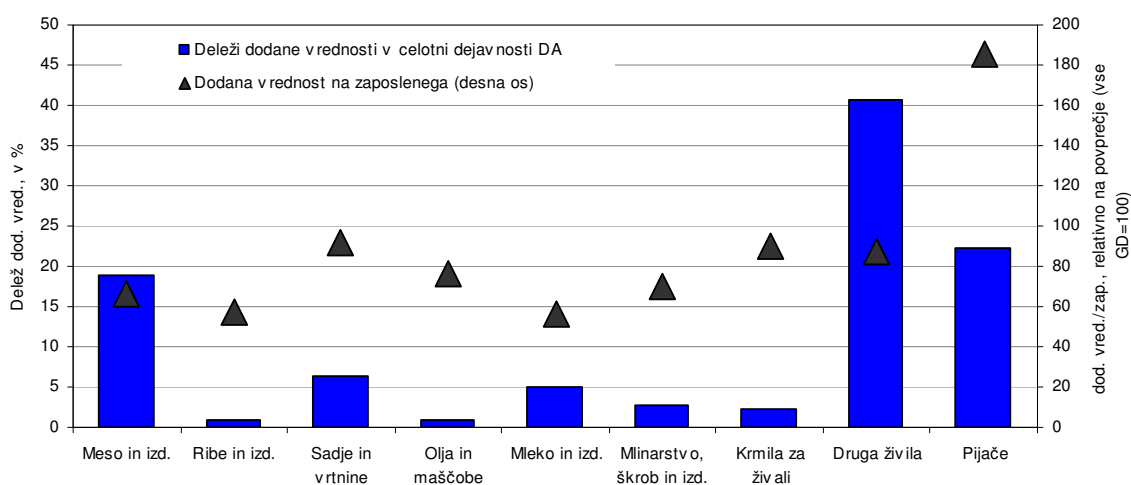
Opombe: ¹ Podatki za leto 2005 se nanašajo samo na družbe, ki so poslovale v letu 2006, saj zaradi metodoloških sprememb v letu 2006 (gl. pojasnila v Uvodu na str. 1) ti podatki niso povsem primerljivi s tistimi, ki so jih družbe oddale za leto 2005 kot tekoče leto. Zato je v tabeli prekinjena časovna serija med letoma 2004 in 2005, kar je označeno z odebeljeno črto. ² Podatki o številu zaposlenih pomenijo povprečno število zaposlenecov na podlagi delovnih ur v obračunskem obdobju in se zato razlikujejo od podatkov o številu zaposlenih, ki jih objavlja SURS. ³ Razlika med čistim dobičkom in izgubo obračunskega obdobja.

¹² Proizvodnje tobačnih proizvodov v Sloveniji ni od leta 2004.

V živilskopredelovalni industriji se je v letu 2006 nadaljevalo zmanjševanje števila zaposlenih, ki pa so ohranili skupno višino dodane vrednosti in obračunsko obdobje zaključili s precej višjim neto čistim dobičkom kakor v letu prej (gl. Tabela 3). Računovodske izkaze je oddalo 441 gospodarskih družb, ki so zaposlovale 16.669 zaposlenih, kar je za 9,0 % manj kakor v letu 2005. Povprečna družba je zaposlovala 37,8 delavca, kar je za 8 več kakor v dejavnosti D in kar za 27 več kakor v povprečni gospodarski družbi. Razpolagala je s sredstvi v višini 1,4 mrd SIT, kar je za 92 % več kakor v dejavnosti D in kar za 2,29-krat več kakor v povprečni gospodarski družbi. Dodana vrednost se je v letu 2006 zvišala s 108,6 mrd SIT na 110,9 mrd SIT¹³. Preračunano na zaposlenega je znašala 6,7 mio SIT, kar je za 3 % več kakor v letu prej, vendar pa za 4 % manj kakor v povprečju v predelovalnih dejavnostih in za 11 % manj kakor v povprečju vseh gospodarskih družb. Ustvarile so neto čisti dobiček v višini 7,3 mrd SIT (v letu prej neto čisti dobiček v višini 446 mio SIT). Rezultati so bili pozitivni na ravni poslovanja iz osnovne dejavnosti in iz drugega delovanja, na ravni finančnega poslovanja pa so bili negativni.

Z izboljšanjem poslovnih rezultatov se je izboljšala vrednost večine izbranih kazalnikov poslovanja. Izboljšali so se gospodarnost poslovanja, donosnost in produktivnost. Financiranje in plačilna sposobnost se je izboljšala glede na delež kratkoročnih obveznosti v virih sredstev, poslabšala pa glede kapitalne pokritosti stalnih sredstev in dolgoročne pokritosti sredstev in zalog. Nekoliko se je povečala izvozna usmerjenost družb. Delež čistih prihodkov od prodaje na tujem trgu se je s 17,4 % zvišal na 17,7 %, pri čemer je bilo 10,9 % prihodkov doseženih na trgu zunaj EU, 6,8 % pa na trgu EU.

Slika 5: Struktura dodane vrednosti in dodana vrednost na zaposlenega v gospodarskih družbah v proizvodnji hrane, pijač, krmil in tobačnih izdelkov v letu 2006

Vir podatkov: AJPES (Statistični podatki iz bilance stanja in izkaza poslovnega izida gospodarskih družb), lastni izračuni.

Večina gospodarskih družb in zaposlenih, ki ustvarijo tudi večji del dodane vrednosti, je v treh od devetih skupin, in sicer v proizvodnji, predelavi in konzerviranju mesa in proizvodnji mesnih izdelkov, proizvodnji pijač ter v skupini drugo (v slednji znotraj proizvodnje kruha, svežega peciva in slaščic ter predelave čaja in kave). Te tri skupine so v letu 2006 k podpodročju DA skupno prispevale 77,6 % števila družb, 77,7 % zaposlenih in 81,8 % ustvarjene dodane vrednosti (gl. Slika 5). Vse tri skupine so v letu 2006 izboljšale poslovne rezultate in leto zaključile pozitivno: prva med njimi v višini 0,4 mrd SIT (leto prej z neto

¹³ Gospodarske družbe s podpodročja proizvodnje hrane, pijač, krmil in tobačnih izdelkov ustvarijo veliko večino skupne dodane vrednosti tega podpodročja. V letu 2005 so po nacionalnih računih prispevale 97 % ocenjene skupne vrednosti podpodročja.

izgubo 1,0 mrd SIT), druga v višini 5,7 mrd SIT (leto prej z neto dobičkom 3,9 mrd SIT) in tretja v višini 4,7 mrd SIT (leto prej z neto dobičkom 1,2 mrd SIT).

Med dejavnostmi z negativnim izidom poslovanja izstopajo družbe v predelavi mleka in proizvodnji mlečnih izdelkov, ki so svoj negativni izid iz leta prej še močno poslabšale. Poslovno leto so zaključile s 3,1 mrd SIT neto izgube (leto prej z neto izgubo 2,1 mrd SIT). Skupno število zaposlenih se je znižalo za desetino. Povprečna družba se je zmanjšala: po številu zaposlenih na podjetje za 10,2 %, po sredstvih na podjetje pa manj, in sicer za 4,4 %. Kar za 29 % se je znižala skupna ustvarjena dodana vrednost, povečal pa se je delež stroškov dela v njej, s 86,6 % na 107,1 %. Družbe iz te skupine so lani tudi znižale izvozno usmerjenost: delež čistih prihodkov od prodaje na tujem trgu v celotnih čistih prihodkih od prodaje se je z 19,9 % znižal na 17,2 %; dobra polovica (54,1 %) prihodkov od izvoza je bila ustvarjena na trgih EU.

4 RUDARSTVO

V letu 2006 je bila rast dodane vrednosti v gospodarskih družbah rudarstva (področje dejavnosti C) šestkrat nižja od rasti dodane vrednosti vseh gospodarskih družb skupaj; sicer še vedno nadpovprečni delež stroškov dela v dodani vrednosti se z leti znižuje in je že nižji od treh četrtin. 69 gospodarskih družb v tej dejavnosti je s 3.670 zaposlenimi in 101,9 mrd SIT sredstev ustvarilo 67,3 mrd SIT poslovnih prihodkov in 33,4 mrd SIT dodane vrednosti (0,9 % dodane vrednosti vseh slovenskih družb). Dodana vrednost se je nominalno povišala za 1,6 % (pri vseh družbah za 10,1 %) (gl. Tabela 4). V letu 2006 so stroški dela pomenili 72,5 % dodane vrednosti, kar je precej manj kakor pred tremi leti, ko je njihov delež znašal še 80,4 % (gl. Slika 6). Delež je še vedno višji kakor pri vseh družbah skupaj (60,9 %), kar pa je tudi posledica težjih delovnih pogojev.

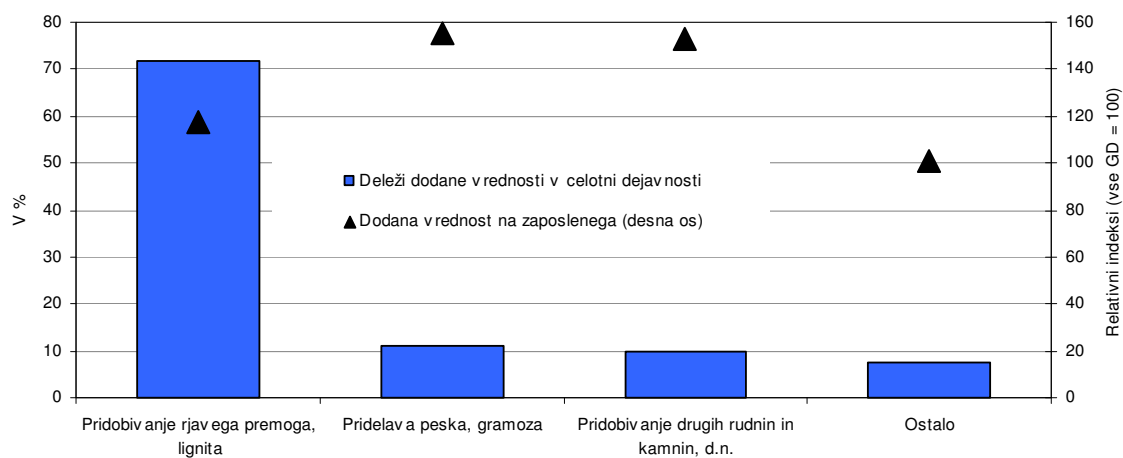
Tabela 4: Izbrani kazalniki poslovanja gospodarskih družb v dejavnosti rudarstva v obdobju 2002–2006

	2002	2003	2004	2005 ¹	2006
Število gospodarskih družb	60	60	67	69	69
Število zaposlenih ²	4.779	4.419	4.069	3.828	3.670
Neto ³ čisti dobiček/izguba v mio SIT	- 746	- 920	192	- 2129	1644
VELIKOST PODJETJA					
Sredstva/podjetje v mio SIT	1447	1.465	1.429	1.406	1.477
Število zaposlenih/podjetje	79,6	73,6	60,7	55,5	53,2
OPREMLJENOST DELA S SREDSTVI					
Povprečna sredstva/zaposlenega v 1.000 SIT	17.938	19.696	22.561	-	27.104
GOSPODARNOST					
Gospodarnost poslovanja	0,987	1,000	1,014	0,988	1,034
DONOSNOST					
Donosnost sredstev v %	- 0,9	- 1,1	0,2	-	1,7
Donosnost prihodkov v %	- 1,4	- 1,6	0,3	- 4,4	2,4
PRODUKTIVNOST					
Dodana vrednost/zaposlenega v 1.000 SIT	6.151	6.872	7.930	8.583	9.101
DELOVNA STROŠKOVNOST					
Stroški dela/zaposlenega v 1.000 SIT	4.850	5.525	6.040	6.420	6.599
Delež stroškov dela v dodani vrednosti v %	78,8	80,4	76,2	74,8	72,5
FINANCIRANJE IN PLAČILNA SPOSOBNOST					
Delež dolga v virih sredstev v %	23,1	25,3	29,0	39,0	39,3
Delež kratkor. obveznosti v virih sredstev v %	17,0	19,0	20,4	24,9	25,2
Kapitalska pokritost stalnih sredstev v %	98,1	95,2	90,7	84,0	81,5
Dolgor. pokritost dolgor. sredstev in zalog v %	99,7	81,1	94,3	94,9	92,3
IZVOZNA USMERJENOST					
Delež čistih prihodkov od prodaje na tujem trgu v celotnih čistih prihodkih od prodaje v %	4,7	5,5	5,8	6,3	8,0
STRUKTURA SREDSTEV					
Delež dolg. sredstev v sredstvih v %	78,4	78,5	78,3	72,6	74,5
Delež proizvajalnih strojev in naprav ter druge opreme in naprav v dolg. sredstvih v %	24,2	24,7	22,9	28,1	29,5

Vir podatkov: AJPES (Statistični podatki iz bilance stanja in izkaza poslovnega izida), lastni izračuni.

Opombe: ¹ Podatki za leto 2005 se nanašajo samo na družbe, ki so poslovale v letu 2006, saj zaradi metodoloških sprememb v letu 2006 (gl. pojasnila v Uvodu na str. 1) ti podatki niso povsem primerljivi s tistimi, ki so jih družbe oddale za leto 2005 kot tekoče leto. Zato je v tabeli prekinjena časovna serija med letoma 2004 in 2005, kar je označeno z odebeljeno črto. ² Podatki o številu zaposlenih pomenijo povprečno število zaposlenecv na podlagi delovnih ur v obračunskem obdobju in se zato razlikujejo od podatkov o številu zaposlenih, ki jih objavlja SURS. ³ Razlika med čistim dobičkom in izgubo obračunskega obdobja.

Slika 6: Struktura dodane vrednosti in dodana vrednost na zaposlenega v gospodarskih družbah v dejavnosti rudarstva v letu 2006

Vir podatkov: AJPES (Statistični podatki iz bilance stanja in izkaza poslovnega izida), lastni izračuni.

V rudarstvu se nagli tempo upadanja števila zaposlenih skorajda ne zmanjšuje, produktivnost dela pa narašča hitreje kakor pri vseh družbah. Število zaposlenih se je od leta 1995 do lani znižalo z 8.732 na 3.670, to je za 58,0 % ali v povprečju kar po 7,6 % na leto. Zniževanje je bilo v zadnjih nekaj letih malo manj intenzivno. V letu 2006 se je zaposlenost znižala za 4,1 %. Produktivnost dela, merjena kot dodana vrednost na zaposlenega, je v rudarstvu za dobro petino višja kakor pri vseh družbah gospodarstva skupaj. Medtem ko se je produktivnost v gospodarstvu v zadnjih štirih letih nominalno povišala za tretjino, se je v rudarstvu skoraj za polovico.

Potem ko so v letu 2005 gospodarske družbe rudarstva zabeležile močno negativen poslovni izid, so lani poslovanje zaključile z dobičkom, zelo solidnim za to dejavnost. V obdobju 1995–2003 so v rudarstvu poslovali z izgubo, v letu 2004 pa s skromnim dobičkom. Po ponovni visoki predlanski izgubi, ki so ji botrovali slabi poslovni rezultati v dejavnosti pridobivanja nafte in zemeljskega plina ter storitev v zvezi s tem, se je v letu 2006 poslovanje zelo izboljšalo. Neto čisti dobiček v tem letu je dosegel 1.644 mio SIT. Pri tem je bil neto dobiček iz poslovanja še višji, 2.236 mio SIT, 79 mio SIT je znašal presežek finančnih prihodkov nad odhodki, za 145 mio SIT so drugi odhodki presegli druge prihodke, vsi davki pa so znašali 526 mio SIT. Visok neto čisti dobiček rudarstva v letu 2006 je odraz zelo uspešnega poslovanja v dejavnosti pridobivanja drugih rudnin in kamnin (oddelek 14), še zlasti v poddejavnosti pridobivanja gramoza in peska. Tudi lani je še veljalo, da energetski del rudarstva vselej posluje z izgubo, neenergetski pa z dobičkom, čeravno lani premogovništvo kot največja dejavnost energetskega dela rudarstva ni bila več v rdečih številkah.

V dejavnosti pridobivanje energetskih surovin (podpodročje CA) je še vedno daleč največja dejavnost pridobivanje rjavega premoga in lignita, uspešnost poslovanja pa vsaj zadnja leta močno določajo tudi druge dejavnosti. Celotno področje CA vključuje dva delujoča rudnika lignita in rjavega premoga ter nekaj rudnikov v zapiranju (med slednjimi tudi rudnik uranove rude). Pri pridobivanju energetskih surovin so v letu 2006 imeli 294 mio SIT neto čiste izgube, kljub že rahlo pozitivnemu poslovanju premogovništva. V okviru podpodročja CA je največja dejavnost premogovništvo, to je pridobivanje rjavega premoga in lignita (oddelek 10), ki pomeni 74,4 % rudarstva po številu zaposlenih in 71,6 % po ustvarjeni dodani vrednosti. V letu 2002 je bil pomen premogovništva še dosti večji, saj sta ustrezna deleža zaposlenih in dodane vrednosti znašala še 85,3 % in 84,4 %. V dejavnosti, ki je vrsto let nazaj poslovala z izgubo, so lani dosegli 103 mio SIT neto

čistega dobička (v letu 2005 še 260 mio SIT neto čiste izgube). V letu 2006 so v premogovništvu prejeli 4.991 mio SIT subvencij, povezanih s poslovnimi rezultati, kar je bilo za 6,1 % več kakor leto prej. Povišanje produktivnosti dela je bilo v zadnjih nekaj letih večje od povišanja produktivnosti vseh družb. Rast produktivnosti in zniževanje proizvodnih stroškov je za domače premogovništvo zelo pomembno, saj dejavnosti daje večje možnosti preživetja na vse bolj liberaliziranem globalnem energetske trgu. Negativno poslovanje energetskega dela rudarstva je bilo lani predvsem posledica velike izgube v dejavnosti pridobivanja uranovih in torijevih rud.

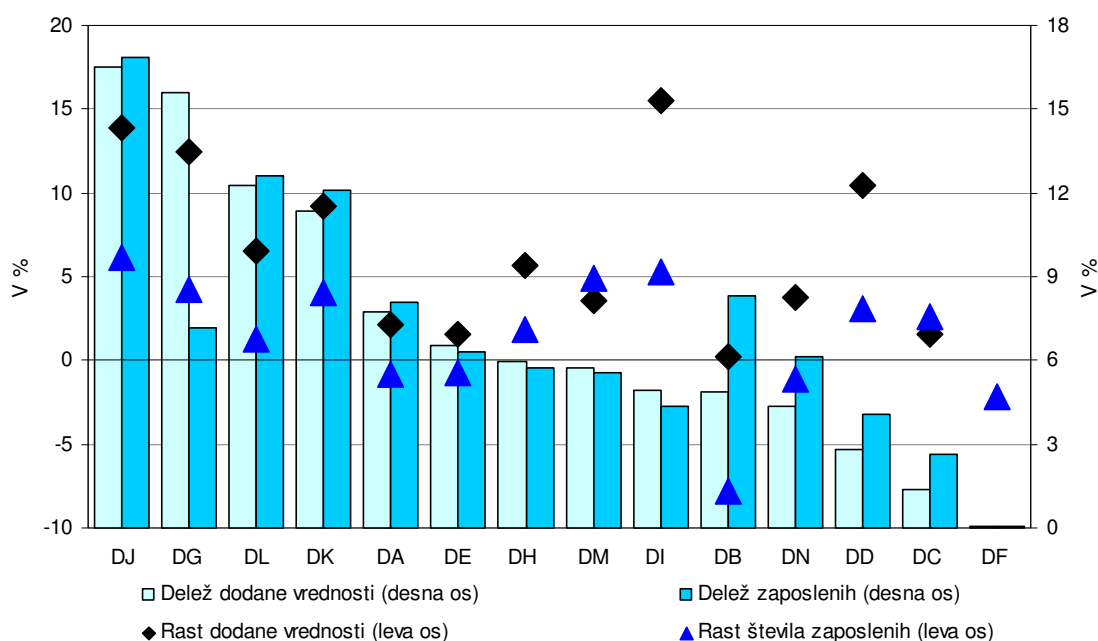
Pridobivanje rud in kamnin, razen energetskih (podpodročje CB) je manjša dejavnost v okviru rudarstva, a je lani ključno prispevala k njegovi poslovni uspešnosti. Dejavnost združuje pridobivanje kovinskih rud, kamna, gramoza, peska, morske soli ipd. V letu 2006 so ustvarili 1.937 mio SIT neto čistega dobička. V okviru podpodročja CB, kjer se je po podatkih SURS industrijska proizvodnja povečala za 26,8 %, so največ neto čistega dobička ustvarili v dejavnosti pridobivanja gramoza in peska (podrazred 14.210), kar 1.021 mio SIT, ali 4,2-krat več kakor v letu 2005. To seveda lahko povežemo z veliko lanskoletno aktivnostjo v gradbeništvu, kjer se je realna vrednost opravljenih del povečala za 15,3 %, dodana vrednost pa za 11,8 %. Velik neto čisti dobiček so lani dosegli tudi v dejavnosti pridobivanja drugih rudnin in kamnin (podrazred 14.500). Ta se je v primerjavi z letom prej povečal za tri petine, na 676 mio SIT. Ugoden poslovni izid v višini 274 mio SIT so zabeležili tudi v dejavnosti pridobivanja apnenca, sadre in krede (14.120).

5 PREDELOVALNE DEJAVNOSTI

Predelovalna industrija je med področji dejavnosti po enomestni šifri SKD najplivnejša dejavnost. V panogi predelovalnih dejavnosti, kjer posluje večina slovenskih industrijskih podjetij, je v letu 2006 letna poročila AJPES oddalo 6.939 družb¹⁴, kar predstavlja 15,3 % vseh gospodarskih družb (gl. Tabela 5). Njihov delež v dodani vrednosti je znašal 40,2 % in je tako bistveno prispeval k celotni rasti dodane vrednosti vseh gospodarskih družb. Kljub upadanju števila zaposlenih te dejavnosti s 43,1-odstotnim deležem zaposlenih v vseh gospodarskih družbah še vedno predstavljajo največjega zaposlovalca med gospodarskimi družbami, ki s 26,2-odstotnim deležem sredstev ustvari 34,6 % prihodka od prodaje, od tega na tujih trgih kar 70,6 %, in 33,1 % neto čistega dobička.

Predelovalne dejavnosti združujejo 14 heterogenih podpodročij, a kar 55,7 % dodane vrednosti naredijo štiri največja (gl. Slika 7). Ta so DJ – proizvodnja kovin in kovinskih izdelkov, DG – proizvodnja kemikalij in kemičnih izdelkov, ki vključuje za Slovenijo pomembno farmacevtsko industrijo, DL – proizvodnja električne in optične opreme ter DK – proizvodnja strojev in naprav. Razen proizvodnje električne in optične opreme so tudi v letu 2006 dosegla nadpovprečne rasti, kar je še povečalo koncentracijo proizvodnje v teh dejavnostih. Omenjene dejavnosti so pomembne tudi z vidika trga dela, saj zaposlujejo skoraj polovico (48,8 %) vseh zaposlenih v predelovalnih dejavnostih.

Slika 7: Delež in rast dodane vrednosti in zaposlenih po podpodročjih predelovalnih dejavnosti v letu 2006

Vir podatkov: AJPES (Statistični podatki iz bilance stanja in izkaza poslovnega izida), lastni izračuni.

Legenda: DA – proizvodnja hrane, pijač, krmil in tobačnih izdelkov, DB – proizvodnja tekstilij, usnjenih oblačil, tekstilnih in usnjenih izdelkov, DC – proizvodnja usnja, obutve in usnjenih izdelkov, DD – obdelava in predelava lesa, razen pohištva, DE – proizvodnja vlaknin, papirja, založništvo in tiskarstvo, DF – proizvodnja koksa, naftnih derivatov in jedrskega goriva, DG – proizvodnja kemikalij, kemičnih izdelkov, umetnih vlaken, DH – proizvodnja izdelkov iz gume in plastičnih mas, DI – proizvodnja drugih nekovinskih mineralnih izdelkov, DJ – proizvodnja kovin in kovinskih izdelkov, DK – proizvodnja strojev in naprav, DL – proizvodnja električne in optične opreme, DM – proizvodnja vozil in plovil, DN – proizvodnja pohištva in druge predelovalne dejavnosti, reciklaža.

¹⁴ V predelovalnih dejavnostih domaleta vso dodano vrednost ustvarijo prav gospodarske družbe. V letu 2006 je delež ustvarjene dodane vrednosti gospodarskih družb v celotni dodani vrednosti te panoge po nacionalnih računih predstavljala 93,9 %.

Tabela 5: Izbrani kazalniki poslovanja gospodarskih družb v predelovalnih dejavnostih v obdobju 2002–2006

	2002	2003	2004	2005 ¹	2006
Število gospodarskih družb	6.381	6.596	6.790	6.939	6.939
Število zaposlenih ²	217.017	208.894	209.360	202.755	206.480
Neto ³ čisti dobiček/izguba v mio SIT	104.304	121.315	148.636	158.950	204.081
VELIKOST PODJETJA					
Sredstva/podjetje v mio SIT	584,7	602,0	642,6	658,3	719,7
Število zaposlenih/podjetje	36,0	31,7	30,8	29,2	29,7
OPREMLJENOST DELA S SREDSTVI					
Povprečna sredstva/zaposlenega v 1.000 SIT	16.444	18.434	20.152	–	23.161
GOSPODARNOST					
Gospodarnost poslovanja	1,040	1,045	1,046	1,046	1,052
DONOSNOST					
Donosnost sredstev v %	2,92	3,15	3,52	–	4,27
Donosnost prihodkov v %	2,58	2,86	3,15	3,25	3,74
PRODUKTIVNOST					
Dodana vrednost/zaposlenega v 1.000 SIT	5.238	5.748	6.225	6.560	6.954
DELOVNA STROŠKOVNOST					
Stroški dela/zaposlenega v 1.000 SIT	3.364	3.666	3.967	4.183	4.342
Delež stroškov dela v dodani vrednosti v %	64,2	63,8	63,7	63,8	62,4
FINANCIRANJE IN PLAČILNA SPOSOBNOST					
Delež dolga v virih sredstev v %	44,6	46,5	47,7	51,5	53,5
Delež kratkor. obveznosti v virih sredstev v %	32,7	34,5	34,0	34,9	36,0
Kapitalska pokritost stalnih sredstev v %	100,4	97,0	93,3	87,1	84,6
Dolgor. pokritost dolgor. sredstev in zalog v %	97,5	95,5	94,4	93,7	92,6
IZVOZNA USMERJENOST					
Delež čistih prihodkov od prodaje na tujem trgu v celotnih čistih prihodkih od prodaje v %	56,2	57,9	58,5	61,1	62,2
STRUKTURA SREDSTEV					
Delež stalnih sredstev v sredstvih v %	55,2	55,1	56,0	55,7	55,0
Delež proizvodnih strojev in naprav ter druge opreme in naprav v stalnih sredstvih v %	28,3	27,3	28,0	29,3	29,3

Vir podatkov: AJPES (Statistični podatki iz bilance stanja in izkaza poslovnega izida), lastni izračuni.

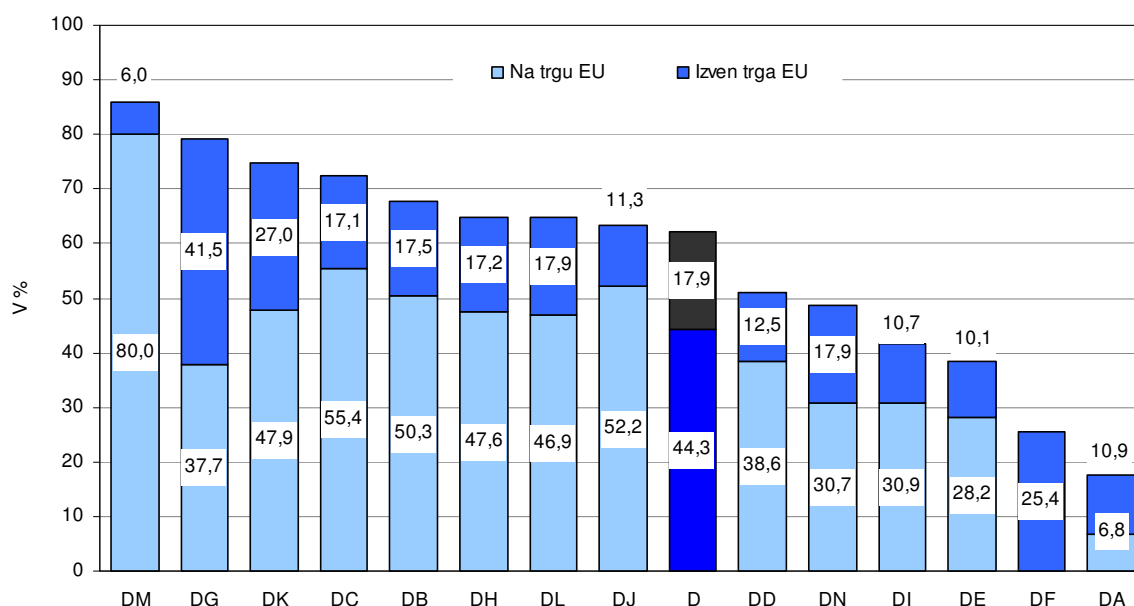
Opombe: ¹ Podatki za leto 2005 se nanašajo samo na družbe, ki so poslovale v letu 2006, saj zaradi metodoloških sprememb v letu 2006 (gl. pojasnila v Uvodu na str. 1) ti podatki niso povsem primerljivi s tistimi, ki so jih družbe oddale za leto 2005 kot tekoče leto. Zato je v tabeli prekinjena časovna serija med letoma 2004 in 2005, kar je označeno z odebeljeno črto. ² Podatki o številu zaposlenih pomenijo povprečno število zaposlenecov na podlagi delovnih ur v obračunskem obdobju in se zato razlikujejo od podatkov o številu zaposlenih, ki jih objavlja SURS. ³ Razlika med čistim dobičkom in izgubo obračunskega obdobja.

V letu 2006 so imele družbe predelovalnih dejavnosti v povprečju zaposlenih manj delavcev, a so razpolagale z več sredstvi kakor leta 2005. Gibanje zaposlenosti v predelovalni industriji že nekaj let odraža delovanje dveh sklopov dejavnikov. Na eni strani gre za strukturno prilagajanje, ki se kaže v propadanju podjetij in zmanjševanju zaposlenosti v dejavnostih v zatonu, kamor spadajo predvsem delovno intenzivnejše panoge, kakor so prehrabena, tekstilna, usnjarska in lesna industrija. Na drugi strani gibanje zaposlenosti v panogah z ugodnejšo dolgoročno ekonomsko perspektivo v večji meri sledi trenutnim konjunktornim dogajanjem¹⁵. Pri družbah, ki so v letu 2006 še delovale, se je število zaposlenih v primerjavi z letom 2005 povečalo. Podrobnejša analiza pa pokaže, da so v lanskem letu dejansko prevladovali dejavniki iz prve skupine. Primerjava s podatki, ki so jih za leto 2005 družbe oddale v tekočem letu, namreč razkrije, da se je

¹⁵ Lani se je število zaposlenih najbolj povečalo v kovinski (DJ), strojni (DK) in kemični industriji (DG) ter v proizvodnji vozil in plovil (DM).

skupno število zaposlenih v predelovalni industriji v lanskem letu zmanjšalo¹⁶, in sicer predvsem kot posledica prenehanja delovanja nekaterih podjetij, ki zato niso bila vključena v statistične podatke za leto 2006. Po drugi strani pa se že vse od leta 2002 povečuje število podjetij, kar pomeni, da se njihova povprečna velikost, merjena s številom zaposlenih, zmanjšuje¹⁷. Tudi tu igrata pomembno vlogo predvsem dve silnici. Prva, ki velja za domala celotno predelovalno industrijo, je, da na trgu deluje vse več mikro in malih podjetij. Po drugi strani pa se zmanjšuje število velikih podjetij in število zaposlenih v njih. To seveda ne velja za vsa podpodročja, saj se v nekaterih tehnološko zahtevnejših in bolj izvozno usmerjenih panogah povečuje zaposlenost tudi v velikih podjetjih. Nasprotno kakor kot pri zaposlenih velja za sredstva, uporabljena v proizvodnji, saj se tudi v letu 2006 nadaljuje trend povečevanja sredstev na podjetje. To pomeni, da se opremljenost dela s sredstvi v povprečju povečuje. Slednje vpliva na produktivnost, merjeno z dodano vrednostjo na zaposlenega, ki se je v lanskem letu nominalno povečala za 6,0 %. Visoko povečanje produktivnosti dela je nadomestilo naraščajoče stroške dela na zaposlenega (3,8 %). To je privedlo do nadaljnjega zmanjšanja deleža stroškov dela v dodani vrednosti oziroma stroškov dela na enoto proizvoda, kar je ugodno z vidika izboljševanja stroškovne konkurenčnosti predelovalne industrije¹⁸.

Slika 8: Izvozna usmerjenost po podpodročjih predelovalnih dejavnosti v letu 2006

Vir podatkov: AJ PES (Statistični podatki iz bilance stanja in izkaza poslovnega izida), lastni izračuni.

Legenda: DA – proizvodnja hrane, pijač, krmil in tobačnih izdelkov, DB – proizvodnja tekstilij, usnjenih oblačil, tekstilnih in usnjenih izdelkov, DC – proizvodnja usnja, obutve in usnjenih izdelkov, DD – obdelava in predelava lesa, razen pohištva, DE – proizvodnja vlaknin, papirja, založništvo in tiskarstvo, DF – proizvodnja koksa, naftnih derivatov in jedrskega goriva, DG – proizvodnja kemikalij, kemičnih izdelkov, umetnih vlaken, DH – proizvodnja izdelkov iz gume in plastičnih mas, DI – proizvodnja drugih nekovinskih mineralnih izdelkov, DJ – proizvodnja kovin in kovinskih izdelkov, DK – proizvodnja strojev in naprav, DL – proizvodnja električne in optične opreme, DM – proizvodnja vozil in plovil, DN – proizvodnja pohištva in druge predelovalne dejavnosti, reciklaža.

Opomba: Izvozna usmerjenost pomeni delež čistih prihodkov od prodaje na tujih trgu v celotnih čistih prihodkih od prodaje.

¹⁶ Slednje velja tudi, če iz podatkov za leto 2005 izključimo zadrage, s čimer se izboljša primerljivost med podatki, ki so jih družbe oddale za leti 2005 in 2006 v tekočem letu (gl. tudi pojasnila v Uvodu na str. 1).

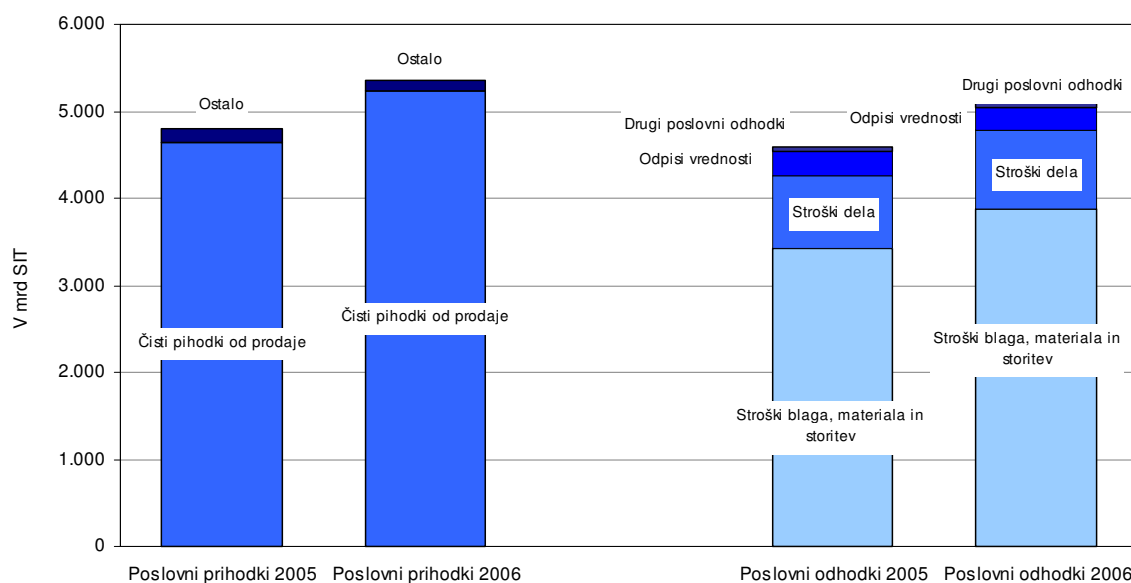
¹⁷ Podatki iz Tabele 5 sicer kažejo na rahlo povečanje povprečne velikosti podjetja (merjene s številom zaposlenih) v primerjavi z letom 2005, a je to posledica pri izračunu za leto 2005 upoštevanega prevelikega števila podjetij (po naših ocenah za približno 70), saj smo, kakor pojasnjujemo v Uvodu, zaradi nepopolne primerljivosti med podatki za leti 2005 in 2006 pri izračunih upoštevali za leto 2005 enako število družb kakor v letu 2006, medtem ko podatki o zaposlenih niso temu primerno prilagojeni.

¹⁸ Izboljšanje stroškovne konkurenčnosti, merjene s stroški dela na enoto dodane vrednosti, je odvisno tudi od gibanj v drugih trgovinskih partnericah (gl. tudi pogl. 2).

Leto 2006 je bilo tudi v mednarodni perspektivi ugodno, kar se je odrazilo v večji vpetosti v mednarodne blagovne tokove. Nominalno so se čisti prihodki od prodaje povečali za 12,8 %, pri čemer so se občutneje povečali predvsem čisti prihodki od prodaje na tujih trgih (14,8 %) ¹⁹. Trend povečevanja odprtosti slovenskega gospodarstva je prisoten že dlje časa in je v veliki meri povezan tudi z integracijskimi procesi v okviru EU. V lanskem letu so gospodarske družbe slovenske predelovalne industrije v povprečju še povečale svojo izvozno naravnost in ustvarile 62,2 % prihodkov od prodaje zunaj slovenskega trga ²⁰ (gl. Sliko 8). Od tega so na trg EU prodale 71,3 %, na trge izven EU pa 28,7 % svojih proizvodov, storitev, blaga in materiala.

Glavnino poslovnih odhodkov gospodarskih družb predstavljajo stroški blaga, materiala in storitev (gl. Slika 9). V letu 2006 se je njihov delež povečal za 1,6 odstotne točke na 76,2 % vseh poslovnih odhodkov. V predelovalni industriji so pri tem najboljšežnejši stroški porabljenega materiala ²¹, ki za podjetja pomenijo več kot polovico poslovnih odhodkov. Rast le-teh je v lanskem letu k rasti poslovnih odhodkov (11,1 %) prispevala 6 odstotnih točk. Naglo povišanje stroškov materiala, ki predstavljajo input proizvodnji, je lahko za poslovne rezultate in s tem tudi za ustvarjeno dodano vrednost podjetij skrajno neugodno, če na prodajni strani ne morejo naraščajočih stroškov vmesne porabe prenesti v povišanje prihodkov od prodanih proizvodov. Gibanje razmerja med stroški materiala in poslovnimi prihodki, ki se je v letih 2004 in 2005 občutno nagnilo v smer višjega deleža stroškov, se je v lanskem letu ustavilo na 48,4 % poslovnih prihodkov ²². Taka gibanja lahko v predelovalnih dejavnostih, ki so močno vpete v mednarodne tokove, v veliki meri pojasnjujemo z vplivom spremenjenih pogojev menjave, ki so se v letih 2004 in 2005 izraziteje, v letu 2006 pa le rahlo, poslabšali.

Slika 9: Struktura poslovnih prihodkov in odhodkov v družbah predelovalnih dejavnosti v letih 2005* in 2006

Vir podatkov: AJPES (Statistični podatki iz bilance stanja in izkaza poslovnega izida), lastni izračuni.

Opomba: * – podatki za leto 2005 se nanašajo le na družbe, ki so poslovale v letu 2006 (gl. tudi pojasnila v Uvodu na str. 1); postavka ostalo vključuje spremembo vrednosti zalog proizvodov in nedokončane proizvodnje, usredstvene lastne proizvode in storitve, subvencije, dotacije, regrese, kompenzacije in druge prihodke, ki so povezani s poslovnimi učinki, ter druge poslovne prihodke.

¹⁹ Na domačem trgu je bila rast prihodkov od prodaje 9,6-odstotna.

²⁰ Od vseh področij SKD so gospodarske družbe predelovalnih dejavnosti najbolj izvozno usmerjene.

²¹ Med stroške blaga, materiala in storitev poleg stroškov porabljenega materiala spadajo še nabavna vrednost prodanega blaga in materiala ter stroški storitev.

²² V letu 2003 je bilo to razmerje 45,5 %.

Visoka rast dodane vrednosti se je v letu 2006 v veliki meri prelila v povečanje dobička. V letu 2006 se je na ravni predelovalnih dejavnosti dodana vrednost povišala za 7,9 %. Stroški dela so rasli počasneje, in sicer so se v primerjavi s predhodnim letom povečali za 5,7 %, odpisi vrednosti pa za 0,5 %. To se je pokazalo v izjemno visoki rasti neto čistega dobička iz poslovanja²³ (26,7 %), ki je dosegel vrednost 267,2 mrd SIT. Tako je več kakor polovico dodatno ustvarjene dodane vrednosti v letu 2006 predstavljalo povečanje neto dobička. Nadalje je bila pozitivna razlika zabeležena tudi med postavkama drugi prihodki in odhodki (12,4 mrd SIT) in je po odbitju negativnega salda finančnih prihodkov in odhodkov (– 19,3 mrd SIT) in obračunu davka iz dobička neto čisti dobiček obračunskega obdobja znašal 204,1 mrd SIT. To je nominalno kar za 28,4 % oziroma 45,1 mrd SIT več kakor v predhodnem letu.

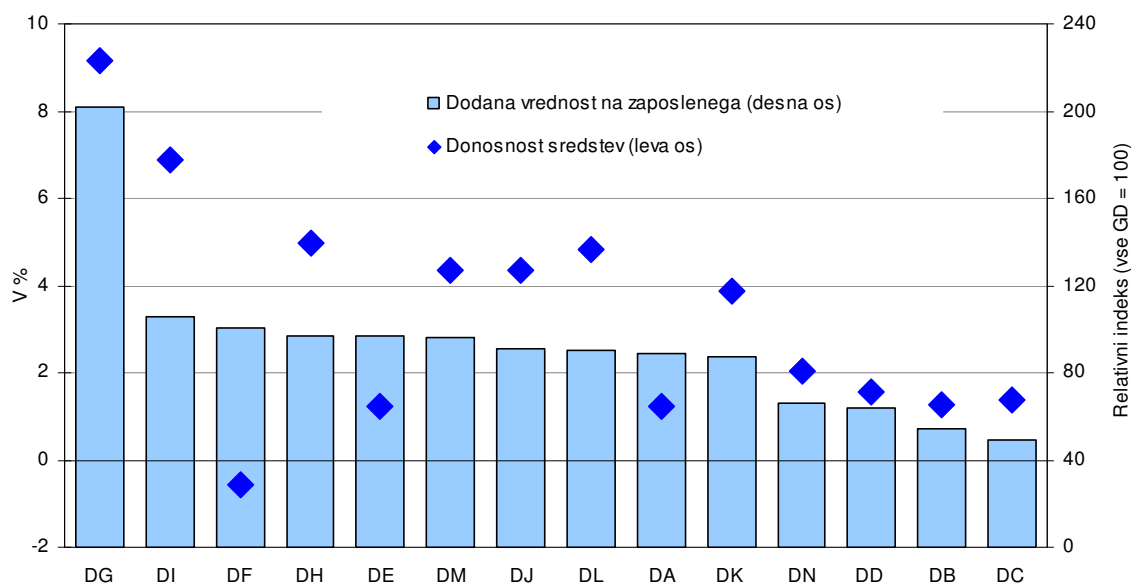
Neto pozitiven izid je bil zabeležen v domala vseh podpodročjih predelovalnih dejavnosti. V letu 2006 so razen majhnega podpodročja DF – proizvodnja koksa, naftnih derivatov in jedrskega goriva – vsa preostala podpodročja konec leta zaključila z neto čistim dobičkom, a so bili v DE (proizvodnja vlaknin, papirja, založništvo in tiskarstvo), DM (proizvodnja vozil in plovil) in DN (proizvodnja pohištva in druge predelovalne dejavnosti, reciklaža) ti dobički nižji kakor leto pred tem. Večina (38,9 mrd SIT) povečanja neto poslovnega izida je posledica povečanja čistega dobička. Pomemben prispevek (6,3 mrd SIT) pa je k neto dobičku prineslo tudi zmanjšanje izgub. V nekaterih panogah v zatonu je bil ta prispevek celo višji od prispevka povečanja dobička. To velja predvsem za tekstilno (DB) in usnjarsko industrijo (DC), ki sta leto 2005 zaključili z neto izgubo. Primerjava s podatki, ki so jih za leto 2005 oddale družbe v tekočem letu, omogoča bolj poglobljeno analizo. Pokaže namreč, da je zmanjšanje izgub v letu 2006 še precej večje, če upoštevamo, da so lani prenehala delovati nekatera podjetja, ki so še v letu 2005 poslovala z izgubo. Slednje velja tudi za prej omenjeni tekstilno in usnjarsko industrijo, saj se je število podjetij v teh dveh panogah lani zmanjšalo²⁴. Manj ugoden, a še vedno pozitiven neto poslovni izid je bil lani zabeležen tudi v proizvodnji vozil in plovil (DM), kar pa je glede na poslovni cikel nekaterih podjetij te industrije povsem razumljivo, zato v letu 2007 ne pričakujemo nadaljevanja takega trenda te izrazito izvozno usmerjene panoge.

Dober poslovni rezultat se je izrazil tudi v močnem izboljšanju kazalnikov donosnosti poslovanja. Donosnost prodaje je v letu 2006 znašala 3,74 %, kar je za 0,49 odstotne točke več kakor v predhodnem letu, prav tako se je izraziteje povišala donosnost sredstev in dosegla 4,27 %. Najbolj se je donosnost izboljšala gospodarskim družbam, ki spadajo v pretežno na domači trg usmerjene panoge. Pri tem je imelo velik vpliv občutno povišanje donosnosti v proizvodnji drugih nekovinskih in mineralnih izdelkov (DI), ki je močno odvisna od gibanj v gradbeni industriji. Kljub temu ostaja raven donosnosti teh panog pod ravnijo izrazito in zmerno izvozno usmerjenih panog, kar je pričakovano, saj gre za tehnološko manj zahtevne panoge. Donosnost podjetij, ki večino prihodka ustvarijo na tujih trgih, tako še vedno za več kakor dvakrat presega donosnost na domači trg usmerjenih panog. Zlasti na tuji trg usmerjene panoge so tudi bolj produktivne od drugih, kar je razumljivo, saj lahko slovenska podjetja glede na relativno visoke stroške dela na zaposlenega v tujini konkurirajo predvsem s tehnološko zahtevnejšimi proizvodi (gl. tudi pogl. 5.1). Tako je na primer kemična industrija za več kakor enkrat preseгла produktivnost vseh gospodarskih družb (vse družbe predelovalnih dejavnosti dosegajo 93,2 % produktivnosti vseh družb v gospodarstvu) (gl. tudi Sliko 10).

²³ Dobiček iz poslovanja je razlika med poslovnimi prihodki in poslovnimi odhodki. Dodano vrednost dobimo, če od poslovnih prihodkov odštejemo stroške blaga, materiala in storitev ter druge poslovne odhodke. Slednji postavki sta poleg stroškov dela in odpisov vrednosti vsebovani v poslovnih odhodkih.

²⁴ Podatki ne kažejo, da bi bilo zmanjšanje števila podjetij posledica združitve, ravno tako je število zadrug, ki so bile v letu 2005 še vključene v podatkih, v letu 2006 pa ne, v omenjenih dveh podpodročjih zanemarljivo.

Slika 10: Produktivnost dela in donosnost sredstev po podpodročjih predelovalnih dejavnosti v letu 2006

Vir podatkov: AJPES (Statistični podatki iz bilance stanja in izkaza poslovnega izida), lastni izračuni.

5.1 Poslovanje gospodarskih družb predelovalnih dejavnosti glede na tehnološko zahtevnost

V tem podpoglavju smo opredelili skupine gospodarskih družb predelovalnih dejavnosti glede na tehnološko zahtevnost ter analizirali njihove poslovne rezultate in premike v strukturi dodane vrednosti. Štiri skupine gospodarskih družb predelovalnih dejavnosti so glede na tehnološko zahtevnost (kriteriji za razvrščanje dejavnosti so opredeljeni v Prilogi 2) opredeljene v skladu z metodologijo OECD (Hatzichronoglou, 1997).

Gospodarske družbe so na ravni skupine (3-mestna šifra po SKD) predelovalnih dejavnosti razdeljene v naslednje skupine:

- visoko tehnološko zahtevne dejavnosti (VT),
- srednjevisoko tehnološko zahtevne dejavnosti (SVT),
- srednjenizko tehnološko zahtevne dejavnosti (SNT) in
- nizko tehnološko zahtevne dejavnosti (NT).

Vse skupine gospodarskih družb so poslovno leto 2006 zaključile s pozitivnim neto poslovnim rezultatom, kar je sicer značilnost že od leta 2002, vendar je bilo lani zabeleženo največje izboljšanje v skupini VT-dejavnosti (gl. Tabelo 6). VT-dejavnosti so leto 2006 zaključile s 16,1 mrd SIT večjim neto čistim dobičkom obračunskega obdobja, k čemur je največ prispevalo veliko povečanje neto dobička iz poslovanja (za 25,1 mrd SIT, na 71,7 mrd SIT). Poslovni prihodki so se povečali precej bolj (9,9 %) kakor poslovni odhodki (4,3 %). Gospodarske družbe VT-dejavnosti so povečale čiste prihodke od prodaje (za 19,6 %), predvsem realizirane na tujih trgih (za 24,5 %), na domačem trgu pa so se prihodki povečali za 4,5 %. K pozitivnemu rezultatu sta prispevala tudi neto dobiček iz financiranja in drugega delovanja. Donosnost prihodkov družb NT-dejavnosti je bila v letu 2006 najvišja v obdobju od leta 2002, 1,4-odstotna, vendar pa še

močno zaostaja za vrednostmi iz tehnološko zahtevnejših skupin gospodarskih družb (VT: 13,3-odstotna donosnost prihodkov; SVT: 3,0-odstotna).

Tabela 6: Izbrani kazalniki poslovanja gospodarskih družb predelovalnih dejavnosti, opredeljenih glede na tehnološko zahtevnost v letih 2005 in 2006

	Visoko tehnološke		Srednjevisoko tehnološke		Srednjenizko tehnološke		Nizko tehnološke	
	2005 ¹	2006	2005 ¹	2006	2005 ¹	2006	2005 ¹	2006
Število gospodarskih družb	224	224	1.318	1.318	2.412	2.412	2.985	2.985
Število zaposlenih ²	11.744	12.318	62.556	64.360	55.126	57.967	73.329	71.763
Neto ³ čisti dobiček/izguba v mio SIT	46.434	62.544	54.368	57.536	49.346	63.303	8802	20.697
VELIKOST PODJETJA								
Sredstva /podjetje v mio SIT	2.394,7	2.489,0	1.008,1	1.123,2	515,7	591,0	488,7	512,6
Število zaposlenih/podjetje	52,4	55,0	47,5	48,8	22,9	24,0	24,6	24,0
OPREMLJENOST DELA S SREDSTVI								
Povprečna sredstva/zaposlenega v 1.000 SIT	–	44.404	–	21.824	–	23.025	–	20.825
GOSPODARNOST								
Gospodarnost poslovanja	1,127	1,187	1,044	1,044	1,055	1,057	1,018	1,021
PRODUKTIVNOST								
Dodana vrednost/zaposlenega v 1.000 SIT	14.749	15.810	6.632	6.919	6.616	7.028	5.144	5.407
DELOVNA STROŠKOVNOST								
Stroški dela/zaposlenega v 1.000 SIT	7.217	7.258	4.284	4.449	4.053	4.247	3.709	3.821
Delež stroškov dela v dodani vrednosti v %	48,9	45,9	64,6	64,3	61,3	60,4	72,1	70,7
IZVOZNA USMERJENOST								
Delež čistih prihodkov od prodaje na tujem trgu v celotnih čistih prihodkih od prodaje v %	75,8	78,9	74,9	75,5	59,5	60,9	41,1	41,0

Vir podatkov: AJPES (Statistični podatki iz bilance stanja in izkaza poslovnega izida), lastni izračuni.

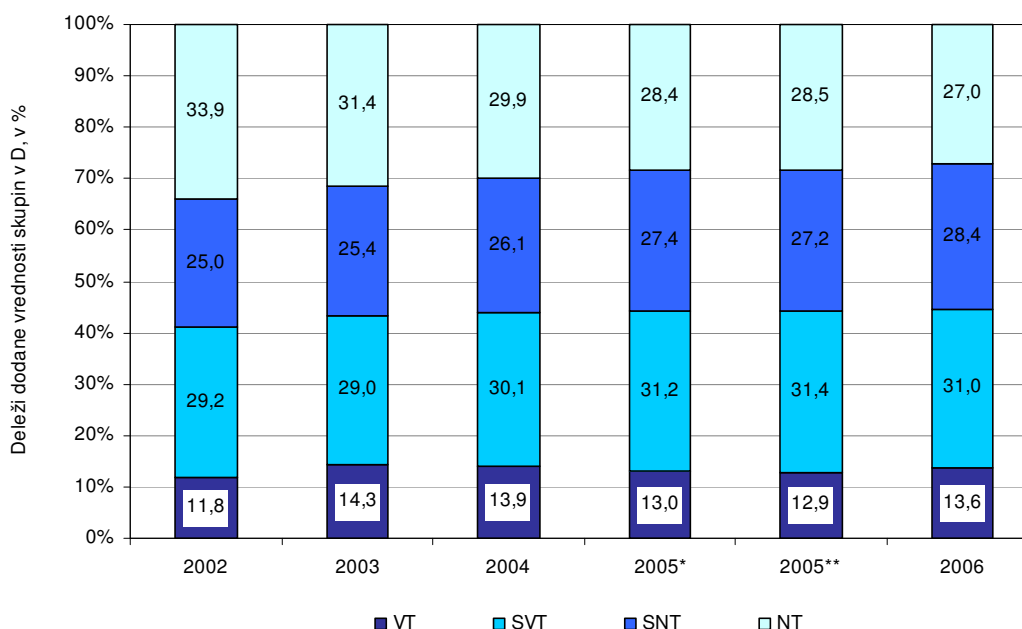
Opombe: ¹ Podatki za leto 2005 se nanašajo samo na družbe, ki so poslovale v letu 2006, saj zaradi metodoloških sprememb v letu 2006 (gl. pojasnila v Uvodu na str. 1) ti podatki niso povsem primerljivi s tistimi, ki so jih družbe oddale za leto 2005 kot tekoče leto. ² Podatki o številu zaposlenih pomenijo povprečno število zaposlencev na podlagi delovnih ur v obračunskem obdobju in se zato razlikujejo od podatkov o številu zaposlenih, ki jih objavlja SURS. ³ Razlika med čistim dobičkom in izgubo obračunskega obdobja.

Po zmanjšanju v letih 2004 in 2005 se je v letu 2006 spet povečal delež VT-dejavnosti v strukturi dodane vrednosti (gl. Slika 11). Gospodarske družbe VT-dejavnosti so lani povečale delež v strukturi dodane vrednosti predelovalnih dejavnosti za 0,6 odstotne točke na 13,6 %. Strukturni delež družb VT-dejavnosti ostaja še vedno za 0,7 odstotne točke manjši od najvišjega, zabeleženega v letu 2003. Daleč največji delež (77,9 %) so v strukturo dodane vrednosti VT-dejavnosti prispevale gospodarske družbe, ki proizvajajo farmacevtske izdelke, ki ustvarijo sicer tudi relativno visok, 10,6-odstoten delež dodane vrednosti celotnih predelovalnih dejavnosti. Čeprav se je delež SVT-dejavnosti lani nekoliko znižal, se je skupni prispevek VT in SVT-dejavnosti rahlo okreplil, vendar še vedno pomeni manj kakor polovico dodane vrednosti predelovalnih dejavnosti (2006: 44,6 %; 2002: 41,0 %). Za preboj v konkurenčnosti predelovalnih dejavnosti bi bili potrebni intenzivnejši premiki v smeri krepitve tehnološko najzahtevnejših dejavnosti v strukturi dodane vrednosti in zaposlenosti (le ljudje so nosilci novih, ustvarjalnih idej in inovacij). Zdi pa se, da se dogaja ravno nasprotno, saj se še vedno najhitreje povečuje delež SNT-dejavnosti (lani za 1,0 odstotne točke, od leta 2002 pa za 3,4 odstotne točke). Še naprej se zmanjšuje delež NT-dejavnosti, ki so lani v strukturi dodane vrednosti izgubile 1,4 odstotne točke, od leta 2002 pa slabih 7 odstotnih točk (Slika 11).

Stroški dela na zaposlenega s tehnološko zahtevnostjo naraščajo in obratno, v strukturi dodane vrednosti padajo. Tehnološko zahtevnejša delovna mesta, kjer se v večji meri uporabljata najsodobnejše znanje in tehnologija, razumljivo predstavljajo tudi višje stroške dela na zaposlenega. Ker so to hkrati delovna

mesta, ki dosegajo višjo produktivnost dela, merjeno z dodano vrednostjo na zaposlenega (gl. Sliko 12), stroški dela v strukturi dodane vrednosti tehnološko zahtevnejših dejavnosti predstavljajo precej manjši delež (VT: 45,9 %; NT: 70,7 %). Dodana vrednost na zaposlenega v VT-dejavnostih je lani dosegla 15,8 mio SIT in je bila tako kakor v predhodnih letih višja od ustvarjene v vseh gospodarskih družbah (7,4 mio SIT; dejavnost D: 6,9 mio SIT), pa tudi najvišja med vsemi skupinami predelovalnih dejavnosti. Kljub doseženi visoki vrednosti so lani VT-dejavnosti dosegle tudi najvišjo rast produktivnosti (bila je 7,2-odstotna), kar je sicer, razen v letih 2004 in 2005, značilno za celotno obdobje 2002–2006. V letu 2006 so relativno visoko rast produktivnosti dosegle tudi SNT-dejavnosti (6,2 %) in tako prvič od leta 2002 po višini dodane vrednosti na zaposlenega presegle SVT-dejavnosti (4,3 %). Visoko rast produktivnosti v tem letu povezujemo z vplivom ugodne konjunkturo v gradbeništvu. Proizvodnja nekovinskih mineralnih izdelkov (DI) ter proizvodnja kovin in kovinskih izdelkov (DJ), ki sta močno povezani z dejavnostjo gradbeništvu, sta namreč v skupini SNT-dejavnosti dosegli nadpovprečne stopnje rasti produktivnosti (DI: 9,7 %; DJ: 7,2 %).

Slika 11: Struktura dodane vrednosti v skupinah predelovalnih dejavnosti, opredeljenih glede na tehnološko zahtevnost, v obdobju 2002–2006

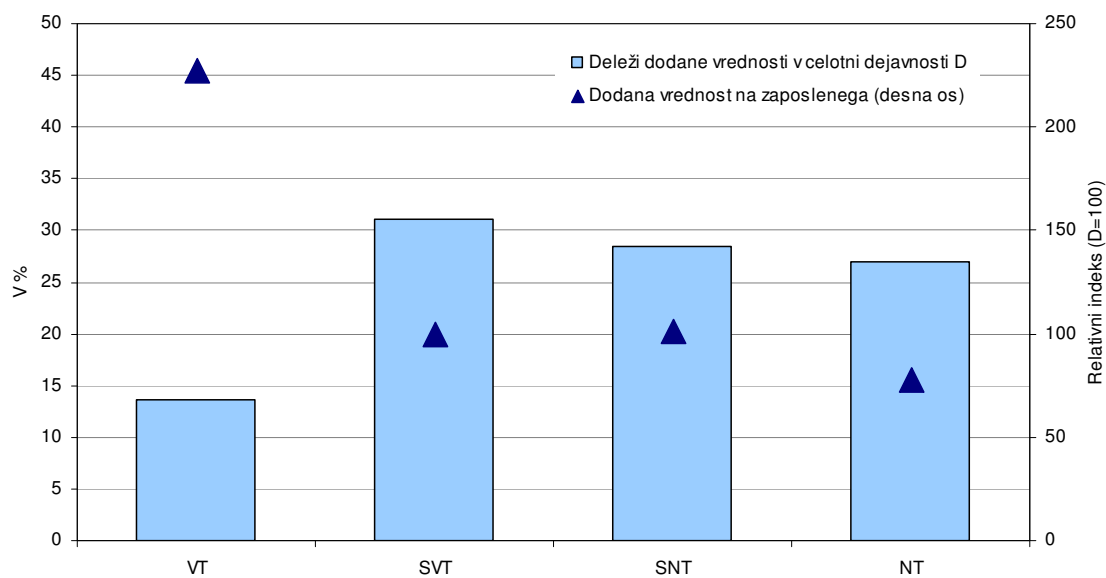

Vir podatkov: AJPES (Statistični podatki iz bilance stanja in izkaza poslovnega izida), lastni izračuni.

Opomba: * Podatki za leto 2005 se nanašajo samo na družbe, ki so poslovale v letu 2006, saj zaradi metodoloških sprememb v letu 2006 (gl. pojasnila v Uvodu na str. 1) ti podatki niso povsem primerljivi s tistimi, ki so jih družbe oddale za leto 2005 kot tekoče leto. ** Podatki se nanašajo na družbe, ki so poslovale v letu 2005 in so jih AJPES oddale v tekočem letu.

Tudi izvozna usmerjenost narašča skladno s tehnološko zahtevnostjo. V letu 2006 so gospodarske družbe VT-dejavnosti na tujih trgih realizirale že skoraj 80 % čistih prihodkov od prodaje (gl. Tabela 6), leta 2002 je bil ta delež še za 13,4 odstotne točke manjši. VT-dejavnosti so polovico čistih prihodkov od prodaje realizirale s prodajo na trgih izven EU, 21,1 % pa na domačem trgu. Največji del prihodkov na trgih izven EU ustvari farmacevtska industrija, ki je lani na ruski in ameriški trg izvozila skoraj tretjino izdelkov. SVT-dejavnosti so bile usmerjene predvsem na trge EU, kjer so ustvarile skoraj 60 % čistih prihodkov od prodaje; četrtno čistih prihodkov od prodaje so ustvarile na slovenskem trgu. SNT-dejavnosti so slabo polovico čistih prihodkov od prodaje ustvarile na trgih EU, skoraj 40 % pa na domačem trgu. NT-dejavnosti so glavnino čistih prihodkov od prodaje (60 %) ustvarile v Sloveniji, kljub temu se njihova izvozna usmerjenost počasi, a vztrajno povečuje iz leta v leto; leta 2006 je znašala 41,0 %.

Slika 12: Struktura dodane vrednosti in dodana vrednost na zaposlenega v gospodarskih družbah predelovalnih dejavnosti glede na tehnološko zahtevnost v letu 2006

Vir podatkov: AJPES (Statistični podatki iz bilance stanja in izkaza poslovnega izida), lastni izračuni.

6 OSKRBA Z ELEKTRIKO, PLINOM IN VODO

Oskrba z elektriko, plinom in vodo (področje dejavnosti E) je kapitalno intenzivna dejavnost. Skoraj trikrat več sredstev na zaposlenega kakor pri vseh družbah omogoča doseganje tudi skoraj dvakrat višje produktivnosti dela od celotnega gospodarstva. V letu 2006 je v dejavnosti delovalo 207 gospodarskih družb z 11.658 zaposlenimi (gl. Tabela 7). Gospodarili so s 1.294 mrd SIT sredstev (6,8 % sredstev vseh gospodarskih družb). Opremljenost dela s sredstvi je bila s 108,6 mio SIT na zaposlenega skoraj trikrat višja kakor v povprečju vseh družb skupaj. Ustvarili so 595 mrd SIT poslovnih prihodkov ali skoraj za petino več kakor leto prej. Dodana vrednost dejavnosti je znašala 165 mrd SIT, kar je 8,9-odstotno povišanje v primerjavi z letom 2005. Produktivnost dela, merjena z dodano vrednostjo na zaposlenega, je bila tudi po zaslugi visoke kapitalne intenzivnosti skoraj dvakrat višja (14,1 mio SIT), kakor znaša povprečje vseh družb (7,5 mio SIT).

Tabela 7: Izbrani kazalniki poslovanja gospodarskih družb v dejavnosti oskrbe z elektriko, plinom in vodo v obdobju 2002–2006

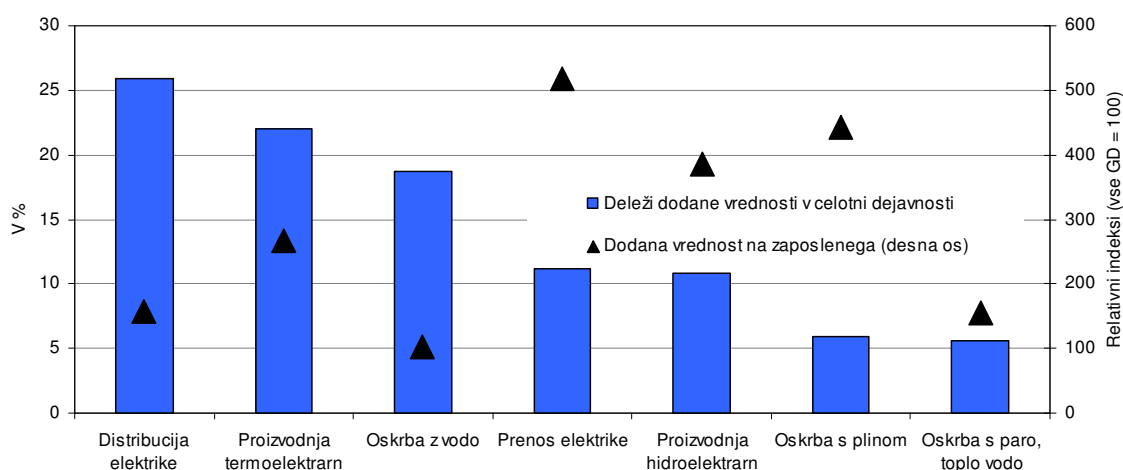
	2002	2003	2004	2005 ¹	2006
Število gospodarskih družb	154	157	166	207	207
Število zaposlenih ²	12.059	11.877	11.683	11.540	11.658
Neto ³ čisti dobiček/izguba v mio SIT	11.159	19.190	18.545	18.641	24.682
VELIKOST PODJETJA					
Sredstva/podjetje v mio SIT	7.695	7.661	7.367	5.987	6.250
Število zaposlenih/podjetje	78,3	75,6	70,4	55,7	56,3
OPREMLJENOST DELA S SREDSTVI					
Povprečna sredstva/zaposlenega v 1.000 SIT	96.738	100.085	103.811	–	108.633
GOSPODARNOST					
Gospodarnost poslovanja	0,998	1,027	1,042	1,033	1,041
DONOSNOST					
Donosnost sredstev v %	1,0	1,6	1,5	–	1,9
Donosnost prihodkov v %	2,7	4,6	4,2	3,7	4,1
PRODUKTIVNOST					
Dodana vrednost/zaposlenega v 1.000 SIT	10.216	11.070	12.219	13.126	14.149
DELOVNA STROŠKOVNOST					
Stroški dela/zaposlenega v 1.000 SIT	4.423	4.770	5.258	5.862	6.035
Delež stroškov dela v dodani vrednosti v %	43,3	43,1	43,0	44,7	42,7
FINANCIRANJE IN PLAČILNA SPOSOBNOST					
Delež dolga v virih sredstev v %	35,3	32,1	31,9	34,3	35,8
Delež kratkor. obveznosti v virih sredstev v %	9,8	8,8	8,2	9,6	10,6
Kapitalska pokritost stalnih sredstev v %	73,8	77,5	78,4	76,5	75,8
Dolgor. pokritost dolgor. sredstev in zalog v %	99,5	94,0	103,2	102,9	103,5
IZVOZNA USMERJENOST					
Delež čistih prihodkov od prodaje na tujem trgu v celotnih čistih prihodkih od prodaje v %	1,1	3,8	5,4	8,0	10,8
STRUKTURA SREDSTEV					
Delež dolg. sredstev v sredstvih v %	87,6	87,7	86,9	85,9	84,7
Delež proizvodjalnih strojev in naprav ter druge opreme in naprav v dolg. sredstvih v %	27,9	28,1	28,1	28,7	29,8

Vir podatkov: AJPES (Statistični podatki iz bilance stanja in izkaza poslovnega izida), lastni izračuni.

Opombe: ¹ Podatki za leto 2005 se nanašajo samo na družbe, ki so poslovale v letu 2006, saj zaradi metodoloških sprememb v letu 2006 (gl. pojasnila v Uvodu na str. 1) ti podatki niso povsem primerljivi s tistimi, ki so jih družbe oddale za leto 2005 kot tekoče leto. Zato je v tabeli prekinjena časovna serija med letoma 2004 in 2005, kar je označeno z odebeljeno črto. ² Podatki o številu zaposlenih pomenijo povprečno število zaposlenecov na podlagi delovnih ur v obračunskem obdobju in se zato razlikujejo od podatkov o številu zaposlenih, ki jih objavlja SURS. ³ Razlika med čistim dobičkom in izgubo obračunskega obdobja.

Po solidnem poslovanju dejavnosti oskrbe z elektriko, plinom in vodo v zadnjih nekaj letih se je lani poslovni izid še za tretjino okrepil. Gospodarnost poslovanja ni veliko zaostajala za presežkom poslovnih prihodkov nad poslovnimi odhodki pri vseh družbah skupaj. V letu 2005 je neto čisti dobiček znašal 18.641 mio SIT in se je lani povečal na 24.682 mio SIT ali za 32,4 %. Neto dobiček iz poslovanja je znašal 23.575 mio SIT (povišanje za 50,0 % glede na leto 2005), saldo finančnih prihodkov in odhodkov 865 mio SIT, neto dobiček zunaj rednega delovanja 4.773 mio SIT, vsi davki pa 4.532 mio SIT. Zelo specifična situacija je bila v dejavnosti oskrbe z vodo, kjer so pri poslovanju ustvarili več kot trimilijardno izgubo, ki pa so jo več kot nadomestile subvencije in drugi izredni prihodki, tako da je v obračunskem obdobju dejavnost zabeležila pozitiven poslovni izid. Gospodarnost (ekonomičnost) poslovanja dejavnosti oskrbe z elektriko, plinom in vodo v višini 4,1 % je bila le malo nižja kakor v povprečju vseh družb skupaj (4,6 %). Donosnost na sredstva je bila z 1,9 % skoraj za pol nižja, donosnost prihodkov v višini 4,1 % pa malo višja kakor pri vseh družbah. Povprečna družba s področja oskrbe z elektriko, plinom in vodo je velika po obsegu sredstev, s katerimi razpolaga, in po številu zaposlenih. Zadolženost je skoraj pol manjša kakor pri vseh družbah in se tudi ne povečuje veliko, delež izvoznih prihodkov je nizek, a se je v zadnjih letih izrazil povečal (na 10,8 % v letu 2006).

Slika 13: Struktura dodane vrednosti in dodana vrednost na zaposlenega v gospodarskih družbah v dejavnosti oskrbe z elektriko, plinom in vodo v letu 2006

Vir podatkov: AJPES (Statistični podatki iz bilance stanja in izkaza poslovnega izida), lastni izračuni.

Velik del dejavnosti predstavlja njen energetski del, to je oskrba z elektriko, plinom, paro in toplo vodo (oddelek 40). V okviru tega je dejavnost oskrbe z elektriko lani skoraj za polovico izboljšala poslovni rezultat, dejavnost oskrbe s plinom le za odstotek, pri oskrbi s toploto pa so poslovni izid poslabšali za desetino. Energetski del je v letu 2006 s 65,8 % zaposlenih ustvaril 81,3 % dodane vrednosti dejavnosti oskrbe z elektriko, plinom in vodo ter prispeval skoraj ves neto čisti dobiček (gl. Sliko 13). Pri oskrbi z elektriko (skupina 40.1), ki v dodani vrednosti dejavnosti oskrbe z elektriko, plinom in vodo sodeluje z 69,9 %, so ga ustvarili več kakor štiri petine oziroma 20.223 mio SIT, kar je za 45,7 % več kakor v letu 2005. V tem je bil najvišji neto čisti dobiček dosežen v dejavnosti prenosa električne energije, 7.186 mio SIT (več kakor 3,3-kratno povečanje), sledita pa dejavnosti proizvodnje hidroelektarn in distribucije električne energije s 6.493 mio SIT in 4.523 mio SIT. V proizvodnji termoelektarn so dosegli 1.509 mio SIT dobička, manj pa pri trgovanju in drugi proizvodnji električne energije. Na uravnavanje dobička v dejavnostih prenosa in distribucije električne energije ima velik vpliv agencija za energijo, ko določi cene za uporabo omrežij. Zlasti pri prenosni dejavnosti ob velikih dobičkih, predvsem kadar nastanejo zaradi nerealiziranega plana investicij, običajno

korigira višino omrežnine. Oskrba s plinastimi gorivi (40.2), ki je po dodani vrednosti pomenila 5,9 % dejavnosti oskrbe z elektriko, plinom in vodo, je v letu 2006 ustvarila 2.845 mio SIT neto čistega dobička ali le za malenkost več kakor leto prej. Oskrba s paro in toplo vodo (40.3), katere delež dodane vrednosti je bil še nekoliko nižji, 5,5-odstoten, je vpisala v bilanco uspeha 1.299 mio SIT neto čistega dobička, kar je 9,9 % manj od leta prej.

Oddelek zbiranja, čiščenja in distribucije vode (oddelek 41) predstavlja neenergetski del dejavnosti E in je zadnjih pet let posloval pozitivno. Lansko sicer več kakor trimilijardno izgubo iz poslovanja je presegel neto dobiček zunaj rednega delovanja. Deleži oddelka v celotni dejavnosti oskrbe z elektriko, plinom in vodo so: 28,0 % družb, 34,2 % zaposlenih in 18,7 % dodane vrednosti. Poslovanje te dejavnosti vsa leta prinaša izgubo, ki pa jo potem več kot nadomestijo subvencije in drugi izredni prihodki. V lanskem letu je neto čisti dobiček obračunskega obdobja znašal 314 mio SIT (za 37,4 % manj kakor leta 2005). Neto izguba iz poslovanja je dosegla 3.033 mio SIT, največji pozitivni kategoriji pa sta bili drugi izredni prihodki v višini 2.750 mio SIT ter subvencije, ki niso vezane na poslovne rezultate, v znesku 1.052 mio SIT.

7 GRADBENIŠTVO

V letu 2006 so se rezultati poslovanja v gradbeništvu precej izboljšali. Neto čisti dobiček se je povečal na 32,4 mrd SIT, tako da so bili kazalniki donosnosti najboljši v zadnjih letih (gl. Tabela 8). Boljši izid je predvsem posledica višjega neto dobička iz poslovanja, povečal se je sicer tudi neto dobiček iz drugega delovanja, neto izguba iz financiranja pa se je še nekoliko poglobila.

Tabela 8: Izbrani kazalniki poslovanja gospodarskih družb v dejavnosti gradbeništvo v obdobju 2002–2006

	2002	2003	2004	2005 ¹	2006
Število gospodarskih družb	2.984	3.283	3.723	4.652	4.652
Število zaposlenih ²	39.760	40.092	40.711	40.242	44.139
Neto ³ čisti dobiček/izguba v mio SIT	- 894	7.856	4.515	15.194	32.388
VELIKOST PODJETJA					
Sredstva/podjetje v mio SIT	199,8	195,2	198,5	167,2	212,3
Število zaposlenih/podjetje	13,3	12,2	10,9	8,7	9,5
OPREMLJENOST DELA S SREDSTVI					
Povprečna sredstva/zaposlenega v 1.000 SIT	14.294	15.429	16.948	-	20.580
GOSPODARNOST					
Gospodarnost poslovanja	1,011	1,023	1,022	1,032	1,043
DONOSNOST					
Donosnost sredstev v %	- 0,2	1,3	0,7	-	3,6
Donosnost prihodkov v %	- 0,1	1,0	0,5	1,7	2,9
PRODUKTIVNOST					
Dodana vrednost/zaposlenega v 1.000 SIT	4.014	4.490	4.669	5.230	5.633
DELOVNA STROŠKOVNOST					
Stroški dela/zaposlenega v 1.000 SIT	3.032	3.243	3.474	3.760	3.835
Delež stroškov dela v dodani vrednosti v %	75,5	72,2	74,4	71,9	68,1
FINANCIRANJE IN PLAČILNA SPOSOBNOST					
Delež dolga v virih sredstev v %	72,6	73,1	74,6	76,0	77,6
Delež kratkor. obveznosti v virih sredstev v %	56,3	59,9	60,7	62,6	63,4
Kapitalska pokritost stalnih sredstev v %	62,8	67,8	65,3	65,5	65,0
Dolgor. pokritost dolgor. sredstev in zalog v %	82,7	79,6	78,3	77,1	76,5
IZVOZNA USMERJENOST					
Delež čistih prihodkov od prodaje na tujem trgu v celotnih čistih prihodkih od prodaje v %	5,1	4,8	5,4	5,3	4,0
STRUKTURA SREDSTEV					
Delež stalnih sredstev v sredstvih v %	43,6	39,7	38,9	36,7	34,4
Delež proizvodjalnih strojev in naprav ter druge opreme in naprav v stalnih sredstvih v %	21,9	23,5	21,6	25,5	27,0

Vir podatkov: AJPES (Statistični podatki iz bilance stanja in izkaza poslovnega izida), lastni izračuni.

Opombe: Kazalniki ne vključujejo Družbe za avtoceste v Republiki Sloveniji, d. d.

¹ Podatki za leto 2005 se nanašajo samo na družbe, ki so poslovale v letu 2006, saj zaradi metodoloških sprememb v letu 2006 (gl. pojasnila v Uvodu na str. 1) ti podatki niso povsem primerljivi s tistimi, ki so jih družbe oddale za leto 2005 kot tekoče leto. Zato je v tabeli prekinjena časovna serija med letoma 2004 in 2005, kar je označeno z odebeljeno črto. ² Podatki o številu zaposlenih pomenijo povprečno število zaposlenecov na podlagi delovnih ur v obračunskem obdobju in se zato razlikujejo od podatkov o številu zaposlenih, ki jih objavlja SURS. ³ Razlika med čistim dobičkom in izgubo obračunskega obdobja.

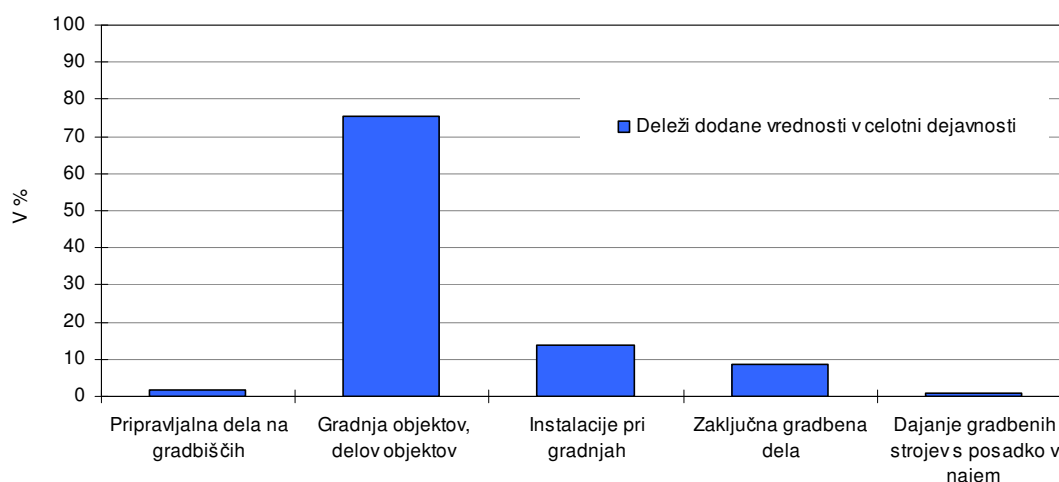
Izboljšani rezultati poslovanja so bili vezani na večjo dejavnost v gradbeništvu in nižjo rast stroškov dela. Izboljšan neto dobiček iz poslovanja je na eni strani povezan z večjo dejavnostjo v gradbeništvu: povečalo se je število zaposlenih (za 9,7 %), poslovni prihodki (za 23,6 %) in dodana vrednost (za 18,1 %). Na drugi strani pa je na rast dobička ugodno vplivala relativno nizka rast stroškov dela (11,9 %) ob rasti

števila zaposlenih. Po stagnaciji v gradnji inženjerskih objektov je bila lani večja dejavnost v gradnji stavb in inženjerskih objektov²⁵.

V letu 2006 se je ob veliki dejavnosti povečevala tudi zadolženost. Delež dolga v virih sredstev se je povzpел na 77,6 %, višja raven glede na pretekla leta (pred letom 2005) pa gre delno tudi na račun računovodskih sprememb²⁶. Posledično se je znižala kapitalska pokritost stalnih sredstev, pri dolgoročni pokritosti dolgoročnih sredstev in zalog pa je na znižanje vplivalo tudi povečanje zalog, zlasti kot nedokončana proizvodnja.

Večino dodane vrednosti ustvarijo družbe v dejavnosti gradnje objektov in delov objektov (skupina 45.2), lani se je njihov delež še okrepil. Družbe, ki se ukvarjajo z gradnjo objektov in delov objektov, ustvarijo približno 75 % dodane vrednosti vseh gradbenih družb (gl. Slika 14). V okviru te dejavnosti je pomen družb, ki se uvrščajo v dejavnost splošna gradbena dela, zadnja leta višji kakor je bil v letih 2002–2003, nižji pa pomen družb iz dejavnosti gradnje cest, železniških prog, letališč in športnih objektov. V obdobju 2002–2005 se je precej okrepil delež družb iz skupine inštalacije pri gradnjah, v letu 2006 pa se je vrnil na raven iz leta 2003.

Slika 14 : Struktura dodane vrednosti v gospodarskih družbah v gradbeništvu v letu 2006

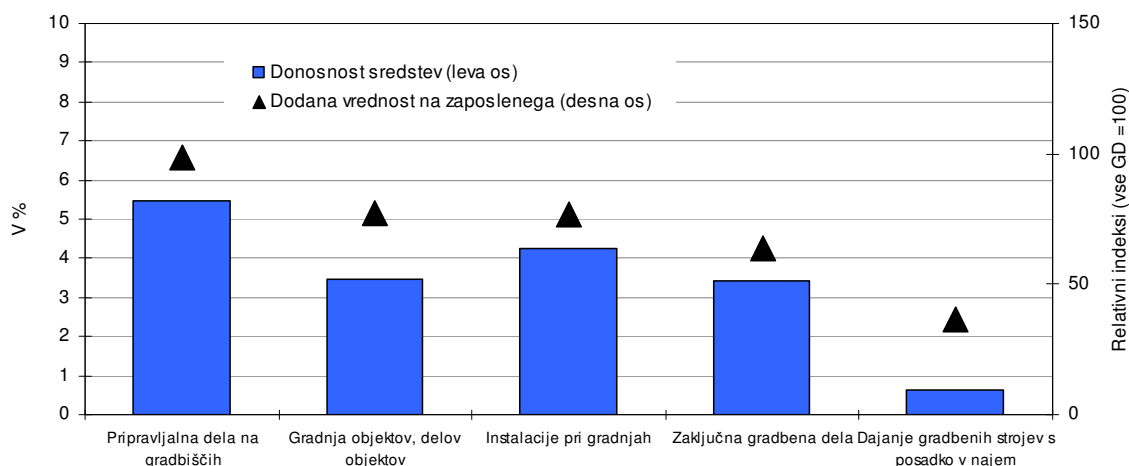
Vir podatkov: AJPES (Statistični podatki iz bilance stanja in izkaza poslovnega izida), lastni izračuni.

Izboljšani poslovni rezultati dejavnosti gradnje cest, železniških prog, letališč in športnih objektov (podrazred 45.230) so povezani s pospešeno gradnjo avtocest, ki jo izvajajo predvsem družbe iz te dejavnosti. Večja dejavnost in zmanjševanje števila zaposlenih sta pozitivno vplivala na neto dobiček iz poslovanja. Družbe v tej dejavnosti so lani ustvarile neto čisti dobiček (leto prej izgubo) in najvišjo donosnost in gospodarnost v zadnjih letih (gl. Slika 15).

²⁵ Po podatkih SURS se je vrednost opravljenih gradbenih del lani realno povečala za 15,3 %; v gradnji stavb za 14,0 %, v gradnji inženjerskih objektov pa za 16,8 %.

²⁶ Po novih računovodskih standardih (SRS 2006) se je na nivoju vseh gospodarskih družb predvsem znižala vrednost kapitala. Vrednost kapitala, izkazana po SRS 2006 na dan 1. 1. 2006, je namreč za 552 mrd SIT (oziroma 7,4 %) nižja od vrednosti kapitala, izkazane po SRS 2001 na dan 31. 12. 2005.

Slika 15 : Dodana vrednost na zaposlenega in donosnost sredstev po podpodročjih gradbeništva v letu 2006

Vir podatkov: AJPES (Statistični podatki iz bilance stanja in izkaza poslovnega izida), lastni izračuni.

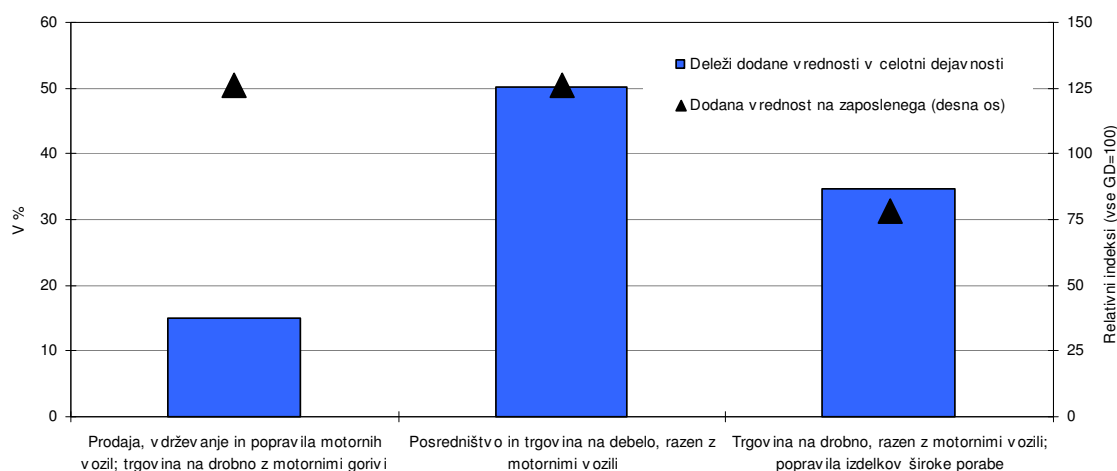
Tudi družbe iz dejavnosti splošna gradbena dela (podrazred 45.210) so v letu 2006 izboljšale poslovanje. V zadnjih treh letih je njihov delež v ustvarjeni dodani vrednosti gradbeništva stabilen. Dobiček se iz leta v leto povečuje, predvsem na račun izboljšanja izida iz poslovanja. Lani so se poslovni prihodki povečali za 23,9 %, dodana vrednost pa za 20,3 %. Tudi v tem podrazredu je izboljšanje neto dobička iz poslovanja vezano na relativno nizko rast stroškov dela (15,3-odstotna ob 13,2-odstotni rasti števila zaposlenih).

8 TRGOVINA, POPRAVILA MOTORNIH VOZIL IN IZDELKOV ŠIROKE PORABE

Neto čisti dobiček obračunskega obdobja, ki so ga ustvarile trgovske družbe (družbe s področja dejavnosti G – trgovina, popravila motornih vozil in izdelkov široke porabe), je bil v letu 2006 za petino večji kakor leto prej. Na povečanje neto čistega dobička, ki je dosegel 131 mrd SIT, je vplivalo predvsem povečanje neto dobička iz poslovanja (za 12,2 % na 165 mrd SIT), zmanjšala pa se je tudi neto izguba na ravni financiranja (za 85,9 % na 1,7 mrd SIT). Poslovni prihodki so se povečali za 12,4 %, spet je najhitreje rasla prodaja na tujih trgih (za 21,6 %), ki pa predstavlja relativno nizek delež skupnih prihodkov²⁷. Poslovni odhodki so se povečali za 12,4 %, od tega stroški blaga, materiala in storitev za 12,8 %, stroški dela pa za 4,9 %. Neto dobiček iz poslovanja se je najbolj povečal v trgovini na drobno z motornimi gorivi, v dejavnosti prodaja, vzdrževanje in popravila motornih vozil ter v dejavnosti posredništvo in trgovina na debelo, razen z motornimi vozili. Največje zmanjšanje presežka odhodkov nad prihodki od financiranja pa so dosegle družbe v trgovini na drobno, razen z motornimi gorivi (vključuje tudi popravila izdelkov široke porabe).

Kljub precejšnjemu izboljšanju poslovnih rezultatov pa se je krepitev pomena trgovskih družb med vsemi slovenskimi družbami, značilna za prejšnja leta, ustavila. 12.876 trgovskih družb je tako ustvarilo 17,9 % skupne dodane vrednosti vseh družb (leto prej 18,0 %; gl. Slika 16), zaposlovalo 17,3 % vseh zaposlenih, s 17,0 % vseh sredstev pa so ustvarile 34,4 % vseh čistih prihodkov od prodaje ter 21,3 % neto čistega dobička (leto prej 24,7 %) ²⁸.

Slika 16: Struktura dodane vrednosti in dodana vrednost na zaposlenega v gospodarskih družbah v dejavnosti trgovine, popravil motornih vozil in izdelkov široke porabe v letu 2006

Vir podatkov: AJPES (Statistični podatki iz bilance stanja in izkaza poslovnega izida), lastni izračuni.

V letu 2006 so trgovske družbe izboljšale tudi produktivnost, donosnost in stroškovno učinkovitost. Ob povečanju števila zaposlenih (za 3,4 %) so trgovske družbe nadpovprečno (glede na vse družbe) povečale produktivnost dela (za 6,0 % glede na leto 2005). Ker je rast stroškov dela na zaposlenega s 4,9 % zaostajala za rastjo produktivnosti, se je izboljšala tudi stroškovna učinkovitost. Delež stroškov dela v dodani vrednosti se je tako znižal za 0,6 odstotne točke na 57,9 %, zmanjšalo pa se je tudi razmerje med stroški dela in poslovnimi prihodki, s 7,3 % na 7,0 %. Višja je bila v letu 2006 tudi donosnost prihodkov (gl. Tabela 9).

²⁷ Delež izvoza v čistih prihodkih iz prodaje se je zvišal za 1,0 odstotne točke na 13,7 %.

²⁸ Gospodarske družbe, ki poslujejo v dejavnosti trgovine, ustvarijo več kot 86 % celotne dodane vrednosti dejavnosti trgovine, ki je ocenjena v nacionalnih računih.

Tabela 9: Izbrani kazalniki poslovanja gospodarskih družb v dejavnosti trgovina, popravila motornih vozil in izdelkov široke porabe v obdobju 2002–2006

	2002	2003	2004	2005 ¹	2006
Število gospodarskih družb	12.637	12.778	12.957	12.876	12.876
Število zaposlenih ²	80.412	81.275	82.054	79.959	82.653
Neto ³ čisti dobiček/izguba v mio SIT	50.911	80.985	82.136	108.315	131.059
VELIKOST					
Sredstva/podjetje v mio SIT	185,4	213,6	214,1	227,8	251,1
Število zaposlenih/podjetje	6,4	6,4	6,3	6,2	6,4
OPREMLJENOST DELA S SREDSTVI					
Povprečna sredstva/zaposlenega v 1.000 SIT	27.702	30.937	31.895	–	37.302
GOSPODARNOST					
Gospodarnost poslovanja	1,023	1,029	1,029	1,032	1,032
DONOSNOST					
Donosnost sredstev v %	2,3	3,2	3,1	–	4,3
Donosnost prihodkov v %	1,4	2,0	1,8	2,3	2,4
PRODUKTIVNOST					
Dodana vrednost/zaposlenega v 1.000 SIT	5.777	6.260	6.785	7.325	7.761
DELOVNA STROŠKOVNOST					
Stroški dela/zaposlenega v 1.000 SIT	3.374	3.633	3.962	4.282	4.490
Delež stroškov dela v dodani vrednosti v %	58,4	58,0	58,4	58,5	57,9
FINANCIRANJE IN PLAČILNA SPOSOBNOST					
Delež dolga v virih sredstev v %	63,0	58,5	63,9	65,6	65,1
Delež kratkor. obveznosti v virih sredstev v %	49,2	43,4	47,8	48,0	48,0
Kapitalska pokritost stalnih sredstev v %	77,1	79,4	74,9	72,8	76,5
Dolgor. pokritost dolgor. sredstev in zalog v %	78,9	83,8	79,8	81,0	83,0
IZVOZNA USMERJENOST					
Delež čistih prihodkov od prodaje na tujem trgu v celotnih čistih prihodkih od prodaje v %	10,5	10,3	10,1	12,7	13,7
STRUKTURA SREDSTEV					
Delež dolg. sredstev v sredstvih v %	48,0	52,3	48,2	47,3	45,6
Delež proizvodnih strojev in naprav ter druge opreme in naprav v dolg. sredstvih v %	11,7	9,5	10,5	10,5	11,0

Vir podatkov: AJPES (Statistični podatki iz bilance stanja in izkaza poslovnega izida), lastni izračuni.

Opombe: ¹ Podatki za leto 2005 se nanašajo samo na družbe, ki so poslovale v letu 2006, saj zaradi metodoloških sprememb v letu 2006 (gl. pojasnila v Uvodu na str. 1) ti podatki niso povsem primerljivi s tistimi, ki so jih družbe oddale za leto 2005 kot tekoče leto. Zato je v tabeli prekinjena časovna serija med letoma 2004 in 2005, kar je označeno z odebeljeno črto. ² Podatki o številu zaposlenih pomenijo povprečno število zaposlenecv na podlagi delovnih ur v obračunskem obdobju in se zato razlikujejo od podatkov o številu zaposlenih, ki jih objavlja SURS. ³ Razlika med čistim dobičkom in izgubo obračunskega obdobja.

8.1 Posredništvo in trgovina na debelo

Dejavnost posredništva in trgovine na debelo, razen z motornimi vozili (oddelek 51), ki je največja trgovska dejavnost, je v letu 2006 okrepila delež v dodani vrednosti celotne trgovine. V letu 2006 je v tem oddelku delovalo 64,6 % vseh gospodarskih družb celotne trgovinske dejavnosti, ki so zaposlovale

41,3 % vseh zaposlenih. Ustvarile so polovico dodane vrednosti vseh trgovinskih družb, v primerjavi z letom prej pa se je njihov delež povečal za 1,1 odstotne točke²⁹.

Gospodarske družbe, ki se ukvarjajo s posredništvom in trgovino na debelo, so v letu 2006 povečale neto čisti dobiček skoraj za petino. Povečanje je bilo predvsem posledica višjega neto dobička iz poslovanja ter nižje izgube iz financiranja. Poslovni prihodki so se povečali za 14,3 %, od tega prodaja na tujem trgu za 20,1 %, tako da se je izvozna usmerjenost dejavnosti povečala z 18,4 % na 19,3 %. Poslovni odhodki so bili višji za 14,2 %, od tega stroški blaga, materiala in storitev za 14,6 %, stroški dela pa za 10,7 %. Od stroškov blaga, materiala in storitev se je najbolj povečala nabavna vrednost prodanega blaga in materiala (za 15,3 %), ki je predstavljala skoraj 76 % vseh poslovnih odhodkov. Povečalo se je tudi razmerje med nabavno vrednostjo prodanega blaga ter materiala in poslovnimi prihodki, kar nakazuje na postopno zniževanje marž v tem segmentu trgovine³⁰.

V posredništvu in trgovini na debelo so v letu 2006 dosegli tudi nadpovprečno (glede na ostale trgovske dejavnosti) izboljšanje produktivnosti, delovne stroškovnosti in donosnosti. Ob povečanju števila zaposlenih za 4,5 %, se je produktivnost dela povečala za 7,1 %. Ob nižjem, 5,9-odstotnem, povečanju stroškov dela na zaposlenega, je delež stroškov dela v dodani vrednosti upadel za 0,6 odstotne točke na 55,0 %, obremenjenost poslovnih prihodkov s stroški dela pa se je zmanjšala s 7,3 % na 7,1 %. V letu 2006 je bila višja tudi donosnost prihodkov (3,1 %).

8.2 Trgovina na drobno, razen z motornimi vozili

Pomen druge najpomembnejše trgovinske dejavnosti – trgovine na drobno, razen z motornimi gorivi in popravili izdelkov široke porabe (oddelek 52) se je v letu 2006 zmanjšal. V trgovini na drobno je bilo v letu 2006 zaposlenih 46,2 % vseh zaposlenih v dejavnosti trgovine (leto prej 46,6 %). Gospodarske družbe, ki se ukvarjajo s trgovino na drobno, so v letu 2006 ustvarile 34,7 % dodane vrednosti gospodarskih družb trgovine, kar je za 1,3 odstotne točke manj kakor leto pred tem.

Družbe v trgovini na drobno so v letu 2006 povečale neto čisti dobiček obračunskega obdobja, vendar ob nekoliko slabših rezultatih poslovanja v osnovni dejavnosti. Izboljšanje poslovnih rezultatov je bilo tako posledica zmanjšanja presežka odhodkov nad prihodki od financiranja (za 94,1 % oziroma za 8,3 mrd SIT), medtem ko se je neto dobiček iz poslovanja v letu 2006 celo zmanjšal (za 5,1 % oziroma za 2,1 mrd SIT). Ocenjujemo, da je na poslovni izid iz izvajanja osnovne dejavnosti v določeni meri vplivala tudi uvedba dvojnega označevanja cen pred prevzemom evra. Tako je 8,9-odstotna rast poslovnih odhodkov presegla rast prihodkov, ki so se povečali za 8,5 %³¹. Med poslovnimi odhodki so po rasti prednjačili stroški blaga, materiala in storitev (85,3-odstoten delež v poslovnih odhodkih), ki so bili višji za 9,1 %. Med njimi so pospešeno naraščali stroški storitev (16,0 %), povečali pa so se tudi stroški porabljenega materiala (7,0 %), kar je v veliki meri posledica dvojnega označevanja cen in drugih stroškov ob uvedbi evra. V skladu z analizo, narejeno pred uvedbo dvojnega označevanja cen (Koprivnikar Šušteršič in Vasle, 2005), so imele družbe največ

²⁹ Delež v dodani vrednosti trgovine na debelo so najbolj povečale družbe skupine 51.5 – družbe, ki se ukvarjajo s trgovino na debelo z nekmetijskimi polizdelki, ostanki in odpadki.

³⁰ Razmerje med nabavno vrednostjo prodanega blaga ter materiala in poslovnimi prihodki je bilo v letu 2005 enako 72,1 %, v letu 2006 pa 72,8 %.

³¹ Medtem ko so se čisti prihodki od prodaje na domačem trgu povečali za 8,2 %, so se čisti prihodki na tujem trgu zmanjšali za 3,6 %. Posledično se je izvozna usmerjenost družb oddelka zmanjšala z 2,6 % na 2,3 %.

stroškov z investicijami v programsko³², strojno in računovodsko opremo³³, dvojno označevanje pa je vplivalo tudi na višje materialne stroške³⁴. Prav tako naj bi se v skladu z omenjeno analizo zaradi uvedbe dvojnega označevanja cen močno povišali stroški dela, česar podatki o poslovanju družb v lanskem letu ne potrjujejo v celoti³⁵. Na manjše povečanje stroškov dela od pričakovanega je najverjetneje vplivalo tudi zaprtje neživilskih trgovin ob nedeljah v pretežnem delu poslovnega leta, poleg tega so družbe za opravljanje dodatnega dela lahko najemale delovno silo prek študentskega servisa ali agencij za zaposlovanje, kar pa se prikaže med stroški storitev, saj ti delavci niso neposredno zaposleni v trgovini (gl. tudi Ekonomski izzivi, 2007, str. 28–29).

Na poslovni izid trgovine na drobno najbolj vplivajo rezultati dveh dejavnosti: trgovine na drobno v nespecializiranih prodajalnah (skupina 52.1) in trgovine na drobno v drugih specializiranih prodajalnah (52.4). Skupaj so nespecializirane in specializirane trgovine v letu 2006 v 79,2 % družb celotne trgovine na drobno zaposlovale 94,2 % zaposlenih ter ustvarile 95,0 % dodane vrednosti in 97,2 % neto čistega dobička trgovine na drobno.

Najpomembnejša dejavnost trgovine na drobno v nespecializiranih prodajalnah (skupina 52.1) so nespecializirane trgovine pretežno z živili (večina marketov in hipermarketov), kjer je na izboljšanje poslovnega rezultata v letu 2006 odločilno vplival dobiček na ravni financiranja. Dejavnost nespecializirane trgovine na drobno je v letu 2006 ustvarila skoraj 66 % dodane vrednosti celotne trgovine na drobno. Njeno poslovanje najbolj zaznamujejo družbe, ki delujejo v trgovini na drobno v nespecializiranih prodajalnah, pretežno z živili (podrazred 52.110). Te so v letu 2006 ustvarile 84 % vseh čistih prihodkov na domačem trgu in 84 % celotne dodane vrednosti trgovine na drobno v nespecializiranih prodajalnah. Leto 2006 so zaključile s tretjino višjim poslovnim rezultatom kakor leta 2005 in tako k skupnemu povečanju neto čistega dobička celotne dejavnosti trgovine na drobno prispevale 4,4 mrd SIT oziroma 75,8 %. Višji neto čisti dobiček je bil v celoti posledica presežka prihodkov nad odhodki od financiranja, saj so še v letu 2005 finančni odhodki močno presegali finančne prihodke. Za 40 % so se v letu 2006 glede na leto 2005 povečali finančni prihodki, kar je bila posledica povečanja finančnih prihodkov iz deležev. Finančni odhodki pa so se v istem obdobju zmanjšali za dobro četrtino. Neto dobiček iz poslovanja se je ob hitrejši rasti poslovnih odhodkov od poslovnih prihodkov (iz razlogov, ki jih obravnavamo že pri poslovanju celotne dejavnosti trgovine na drobno) v letu 2006 celo zmanjšal (za 16,3 % oziroma 3,6 mrd SIT), poslabšala se je tudi gospodarnost poslovanja.

Za trgovino na drobno v nespecializiranih pretežno živilskih prodajalnah je že vrsto let značilna rastoča koncentracija družb, ki se je v letu 2006 še povečala. Tako se je tudi v letu 2006 na eni strani zmanjšalo število družb, na drugi strani pa povečevalo število zaposlenih³⁶. Omenjeni proces je rezultat nekaterih prevzemov v tem letu in tudi nadaljnega odpiranja novih prodajalnih domačih in tujih trgovskih verig ter diskontov. Koncentracija v tej dejavnosti se je v letu 2006 še povečala, saj so štiri največje družbe ustvarile 89,2 % čistih prihodkov na domačem trgu (v letu 2005 pa 81,5 %). Prav tako se je povečala tudi vrednost

³² Investicije v centralni informacijski program – knjigovodski in računovodski programi, programi, povezani z dejavnostmi na maloprodajnem področju.

³³ Prilagoditev obstoječih blagajn, dodatne blagajne, čitalniki črtnih kod, tehtnice, POS-terminali itd.

³⁴ Reklamni material, prospekti, ceniki, katalogi, polične etikete, etikete na izdelkih, plakati, prilagoditev obrazcev, računov, obveščanje dobaviteljev, poslovnih partnerjev.

³⁵ Stroški dela so se v letu glede na leto 2005 povečali le za 6,1 % (v povprečni trgovinski družbi za 8,4 %)

³⁶ Analizo koncentracije smo za razliko od drugih delov delovnega zvezka tudi za leto 2005 izračunali na podlagi podatkov vseh družb, ki so delovale v tem letu (podatki iz Statističnih podatkov iz bilance stanja in izkaza poslovnega izida za leto 2005), saj z upoštevanjem zgolj istih družb, ki so delovale v letu 2006, analiza ne bi bila smiselna. Pri tem pa opozarjamo, da v tem primeru podatki za leti 2005 in 2006 metodološko niso povsem primerljivi (gl. pojasnila k Uvodu na str. 1).

Hirschman-Herfindahlovega indeksa koncentracije (HHI)³⁷ z 2.369 v letu 2005 na 3.387 v letu 2006. Za primerjavo povejmo, da je HHI še v letu 2000 izkazoval nizko vrednost koncentracije, v letu 2002 srednjo, v letu 2005 pa je že prebil mejo visoke koncentracije³⁸ (gl. tudi Koprivnikar Šušteršič, 2007).

Tudi trgovina na drobno v drugih specializiranih prodajalnah (skupina 52.4) je v letu 2006 izboljšala poslovni rezultat, ki je bil za razliko od nespecializiranih prodajalnih posledica občutnega povečanja neto dobička iz poslovanja. Neto poslovni izid iz osnovne dejavnosti je bil višji za 33,1 %, na poslovne rezultate družb, ki se ukvarjajo tudi s prodajo gradbenega materiala, pohištva, električnih gospodinjskih in rtv-naprav je ugodno vplivala predvsem velika dejavnost v gradbeništvu (gl. pogl. 7). Obenem smo bili priča tudi precejšnjemu povečanju presežka odhodkov nad prihodki od financiranja (za 129,0 %), tako da je bil neto čisti dobiček obračunskega obdobja višji le za 11,8 % oziroma za 1,1 mrd SIT.

8.3 Prodaja, vzdrževanje in popravila motornih vozil ter trgovina na drobno z motornimi gorivi

Gospodarske družbe, katerih pretežna dejavnost je prodaja, vzdrževanje in popravila motornih vozil ter trgovina na drobno z motornimi gorivi (oddelek 50), so v letu 2006 povečale delež v dodani vrednosti vseh trgovinskih družb. Ustvarile so 15,1 % dodane vrednosti (leto prej 14,8 %) in zaposlovale 12,4 % vseh zaposlenih v gospodarskih družbah v dejavnosti trgovine. Pri tem se je število zaposlenih povečalo za 2,2 %.

Najpomembnejši dejavnosti tega oddelka sta trgovina z motornimi vozili (skupina 50.1) in trgovina na drobno z motornimi gorivi (skupina 50.5). Obe dejavnosti skupaj sta v letu 2006 ustvarili 76,2 % celotne dodane vrednosti oddelka in zaposlovali 63,4 % vseh zaposlenih oddelka 50. Pri tem so samo družbe, ki se ukvarjajo s trgovino z motornimi vozili, ustvarile 47,5 % (leto prej 47,4 %) dodane vrednosti in zaposlovale 51,5 % vseh zaposlenih oddelka prodaje, vzdrževanja in popravila motornih vozil.

Poslovanje družb v prodaji z motornimi vozili (50.1) se je v letu 2006 močno izboljšalo. Neto čisti dobiček obračunskega obdobja se je povečal kar za 46,1 %, in sicer predvsem zaradi povečanega neto dobička iz poslovanja³⁹. Poslovni prihodki so se povečali za 13,0 %, prihodki od prodaje na domačem trgu za 11,1 %, od prodaje na tujem trgu pa za 24,2 %. Izboljšano prodajo motornih vozil na domačem trgu v letu 2006 potrjujejo tudi podatki Direktorata za upravne notranje zadeve, po katerih se je število prvič registriranih novih osebnih avtomobilov glede na leto 2005 povečalo za 3,3 %. Ob 13,9-odstotnem povečanju nabavne vrednosti prodanega blaga in materiala (86,0-odstotni delež v poslovnih odhodkih) ter 9,8-odstotni rasti stroškov dela so se poslovni odhodki povečali za 12,9 %. Dodana vrednost družb, ki prodajo motorna vozila, se je tako v letu 2006 povečala za 12,1 %.

Družbe iz skupine trgovina na drobno z motornimi gorivi (50.5) so v letu 2006 močno povečale neto čisti dobiček obračunskega obdobja. Trgovina na drobno z motornimi gorivi je ustvarila neto čisti dobiček obračunskega obdobja v višini 10,2 mrd SIT, ki je bil za 37,3 % višji kakor v letu 2005. Pri tem se je neto dobiček iz poslovanja povzpел za 35,0 %, neto dobiček iz financiranja pa za 23,8 %. Poslovni odhodki so se v primerjavi z letom 2006 povečali za 13,6 %. Najbolj so se povečali stroški blaga, materiala in storitev (za

³⁷ HHI je vsota kvadratov deležev posameznih gospodarskih družb v celotni panogi (po ustvarjenih čistih prihodkih na domačem trgu).

³⁸ Vrednost HHI je večja od 1.800.

³⁹ Neto dobiček iz poslovanja je bil za 22,4 % večji kakor v letu 2005.

14,0 %), in sicer predvsem zaradi višje nabavne vrednosti prodanega blaga in materiala⁴⁰ ter povečanih stroškov porabljenega materiala. Na povečanje nabavne vrednosti prodanega blaga in materiala so tudi v letu 2006 vplivale višje cene nafte na svetovnem trgu. Poslovni prihodki so se v letu 2006 glede na leto 2005 povečali za 13,9 %. Ocenjujemo, da je poleg višje cene motornega bencina (prodajne cene) na rast poslovnih prihodkov ugodno vplivala tudi povečana prodaja nenaftnega blaga⁴¹.

⁴⁰ Nabavna vrednost prodanega blaga in materiala je v letu 2006 zavzemala 91,0 % celotnih stroškov blaga, materiala in storitev.

⁴¹ Vrednost prodaje nenaftnega blaga skupine Petrol je bila v letu 2006 za 14,0 % višja od tiste iz leta 2005 (Povzetek letnega poročila za poslovno leto 2006, 2007).

9 GOSTINSTVO

V letu 2006 so gospodarske družbe s področja gostinstva⁴² (področje dejavnosti H) izkazale nadpovprečne poslovne rezultate glede na vse gospodarske družbe, tako da se je povečal njihov sicer razmeroma nizek delež v dodani vrednosti in čistih prihodkih od prodaje. V letu 2006 je 1.949 gostinskih družb ustvarilo za 18,9 % več dodane vrednosti kakor leto pred tem (gl. Tabela 10). Dejavnost je v dodani vrednosti vseh družb dosegla 2,2-odstotni delež (0,2 odstotne točke več kakor v letu 2005). Družbe s področja gostinstva so v letu 2006 s 14.667 zaposlenimi (3,1 % vseh zaposlenih v gospodarskih družbah slovenskega gospodarstva) in 2,0 % vseh sredstev ustvarile 1,2 % vseh čistih prihodkov od prodaje.

Gostinske družbe so leto 2006 zaključile z velikim povečanjem neto čistega dobička obračunskega obdobja (gl. Tabela 11 na str. 39). Izboljšalo se je predvsem poslovanje v osnovni dejavnosti, saj se je dobiček iz poslovanja skoraj podvojil (s 5,1 mrd SIT v letu 2005 na 9,8 mrd v letu 2006). Pri tem so bili poslovni prihodki višji za 24,5 %, spet predvsem zaradi višje prodaje na domačem trgu (za 23,3 %), prodaja v tujini pa se je povečala za 13,9 %⁴³. Poslovni odhodki so se povečali za 22,3 %, od tega stroški blaga, materiala in storitev za 28,8 %, stroški dela pa za 11,7 %. Ob teh gibanjih se je gospodarnost poslovanja zvišala z 1,034 na 1,053 in je bila precej višja kakor v povprečni gospodarski družbi. Precejšnje izboljšanje poslovanja gostinskih družb je bilo posledica relativno dobrih lanskih turističnih rezultatov⁴⁴, ki so vplivali predvsem na poslovanje družb, pretežno ali delno povezanih s turizmom⁴⁵, kakor tudi visoke aktivnosti v industriji in gradbeništvu, ki je vplivala tudi na povečano povpraševanje po gostinskih storitvah⁴⁶.

V letu 2006 so gostinske družbe izboljšale tudi produktivnost, delovno stroškovnost in donosnost. Kljub relativno velikemu povečanju zaposlenosti se je produktivnost dela povečala za 10,7 % (v povprečni gospodarski družbi za 5,8 %). Ob zgolj 4,0-odstotni rasti stroškov dela na zaposlenega se je stroškovna učinkovitost gostinskih družb v letu 2006 precej izboljšala. Delež stroškov dela v dodani vrednosti se je znižal za 4,3 odstotne točke na 66,8 %, obremenjenost poslovnih prihodkov s stroški dela pa se je zmanjšala z 29,9 % na 26,9 %. Glede na predhodno leto je bila v letu 2006 višja tudi donosnost prihodkov (2,8 %).

Področje dejavnosti gostinstva združuje pet skupin (gl. Slika 17 na str. 39), od katerih sta po obsegu pomembni zlasti dve: največja je dejavnost hotelov in podobnih obratov, tej pa sledi dejavnost prehrabnih gostinskih obratov. Obe skupini skupaj sta v letu 2006 ustvarili kar 87,3 % celotne dodane vrednosti gospodarskih družb s področja gostinstva in zaposlovali 81,9 % oseb. V največji skupini, to je v dejavnosti hotelov in podobnih obratov (skupina 55.1), so v letu 2006 ustvarili 60,2 % dodane vrednosti gospodarskih družb s področja gostinstva in zaposlovali slabo polovico vseh zaposlenih.

⁴² Gospodarske družbe, ki poslujejo v gostinstvu, ustvarijo dobro polovico celotne dodane vrednosti dejavnosti gostinstva, ki je ocenjena v nacionalnih računih.

⁴³ Delež čistih prihodkov od prodaje na tujih trgih v vseh prihodkih se je tako v letu 2006 znižal za 0,4 odstotne točke na 5,2 %.

⁴⁴ Število prenočitev domačih in tujih turistov se je v letu 2006 glede na 2005 povišalo za 2,0 %. Še bolj se je povečala poraba tujih turistov, saj so se devizni prilivi iz naslova potovanj v tem obdobju povečali za 3,3 %.

⁴⁵ Predvsem hoteli, kampi in drugi nastanitveni obrati, delno pa tudi prehrabni gostinski obrati ter dejavnost točenja pijač in napitkov.

⁴⁶ S sektorskim multiplikatorjem dodane vrednosti so bili za prvo četrletje leta 2007 ocenjeni vplivi investicij v gradbene objekte na dodano vrednost. Ocena kaže, da je 29,7-odstotno povečanje investicij v gradbene objekte, ki je bilo realizirano v prvem četrletju 2007, ob drugih nespremenjenih okoliščinah k 3-odstotni realni rasti dodane vrednosti dejavnosti gostinstva prispevalo 2,1 odstotne točke. Iz ocenjenega lahko sklepamo, da je tudi povečanje aktivnosti v gradbeništvu v letu 2006 pomembno prispevalo k izboljšanju poslovanja dejavnosti gostinstva (Ekonomske izzivi, 2007, str. 19–20).

Tabela 10: Izbrani kazalniki poslovanja gospodarskih družb v gostinstvu v obdobju 2002–2006

	2002	2003	2004	2005 ¹	2006
Število gospodarskih družb	1.409	1.549	1.760	1.949	1.949
Število zaposlenih ²	12.776	12.842	13.440	13.658	14.667
Neto ³ čisti dobiček/izguba v mio SIT	132	3.151	- 2.469	285	5499
VELIKOST					
Sredstva/podjetje v mio SIT	189,4	188,1	186,8	168,3	196,9
Število zaposlenih/podjetje	9,1	8,3	7,6	7,0	7,5
OPREMLJENOST DELA S SREDSTVI					
Povprečna sredstva/zaposlenega v 1.000 SIT	19.766	21.749	22.728	-	24.259
GOSPODARNOST					
Gospodarnost poslovanja	1,025	1,042	1,010	1,034	1,053
DONOSNOST					
Donosnost sredstev v %	0,1	1,1	- 0,8	-	1,5
Donosnost prihodkov v %	0,1	2,2	- 1,5	0,2	2,8
PRODUKTIVNOST					
Dodana vrednost/zaposlenega v 1.000 SIT	4.197	4.464	4.679	4.789	5.301
DELOVNA STROŠKOVNOST					
Stroški dela/zaposlenega v 1.000 SIT	2.837	3.031	3.241	3.405	3.542
Delež stroškov dela v dodani vrednosti v %	67,6	67,9	69,3	71,1	66,8
FINANCIRANJE IN PLAČILNA SPOSOBNOST					
Delež dolga v virih sredstev v %	39,6	41,4	45,8	46,9	51,1
Delež kratkor. obveznosti v virih sredstev v %	20,9	20,7	21,4	22,0	22,3
Kapitalska pokritost stalnih sredstev v %	72,9	70,4	63,4	62,1	58,0
Dolgor. pokritost dolgor. sredstev in zalog v %	93,7	92,7	89,8	89,8	90,3
IZVOZNA USMERJENOST					
Delež čistih prihodkov od prodaje na tujem trgu v celotnih čistih prihodkih od prodaje v %	9,4	8,9	8,1	5,6	5,2
STRUKTURA SREDSTEV					
Delež dolg. sredstev v sredstvih v %	82,9	83,2	85,4	85,4	84,3
Delež proizvodjalnih strojev in naprav ter druge opreme in naprav v dolg. sredstvih v %	8,7	8,5	7,8	9,0	9,5

Vir podatkov: AJPES (Statistični podatki iz bilance stanja in izkaza poslovnega izida), lastni izračuni.

Opombe: ¹ Podatki za leto 2005 se nanašajo samo na družbe, ki so poslovale v letu 2006, saj zaradi metodoloških sprememb v letu 2006 (gl. pojasnila v Uvodu na str. 1) ti podatki niso povsem primerljivi s tistimi, ki so jih družbe oddale za leto 2005 kot tekoče leto. Zato je v tabeli prekinjena časovna serija med letoma 2004 in 2005, kar je označeno z odebeljeno črto. ² Podatki o številu zaposlenih pomenijo povprečno število zaposlenecv na podlagi delovnih ur v obračunskem obdobju in se zato razlikujejo od podatkov o številu zaposlenih, ki jih objavlja SURS. ³ Razlika med čistim dobičkom in izgubo obračunskega obdobja.

Družbe iz dejavnosti hotelov in podobnih obratov (skupina 55.1) so leto 2006 po izgubi v letu 2005 zaključile z neto čistim dobičkom. Na njihovo izboljšano poslovanje je vplival za 76,2 % povečan neto dobiček iz poslovanja. Poslovni odhodki so se glede na leto 2005 povečali za 15,9 % (v povprečni gostinski družbi za 22,3 %), od tega stroški blaga, materiala in storitev za 17,6 %, stroški dela za 12,6 %, odpisi vrednosti pa za 17,0 %. Poslovni prihodki so se povečali za 18,9 %⁴⁷, tako da se je gospodarnost poslovanja z 1,052 v letu 2005 popravila na 1,079 v letu 2006. Neto dobiček iz poslovanja je bil ob takih gibanjih za 2,9 mrd SIT višji kakor leto prej in je znašal 6,7 mrd SIT. Presežek odhodkov nad prihodki od financiranja je bil za

⁴⁷ Po podatkih SURS se je število prenočitev v hotelih v letu 2006 glede na leto prej povečalo za 3,3 %.

38,9 % nižji kakor v letu 2005 (za 1,7 mrd SIT), presežek prihodkov nad odhodki od drugih dogodkov pa za 15,2 %. Hoteli in podobni obrati so leto 2006 zaključili z neto čistim dobičkom obračunskega obdobja v višini 3,9 mrd SIT (leto prej 36 mio SIT neto čiste izgube).

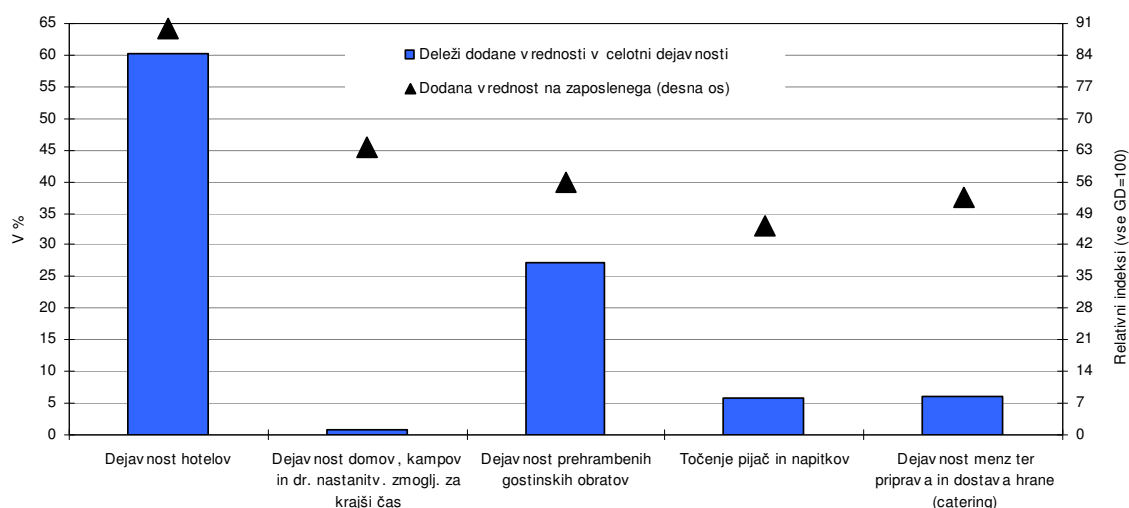
Tabela 11: Neto¹ čisti poslovni rezultat v gostinstvu v milijonih SIT v obdobju 2002–2006

		2002	2003	2004	2005 ²	2006
Gostinstvo skupaj		132	3.151	-2.469	285	5.499
55.1	Dejavnost hotelov in podobnih obratov	879	2.737	-2.281	-36	3.936
55.2	Dejavnost domov, kampov in drugih nastanitvenih obratov	62	54	-113	-95	84
55.3	Dejavnost prehrambenih gostinskih obratov	-1.169	114	84	302	1.175
55.4	Točenje pijač in napitkov	452	283	-198	-11	214
55.5	Dejavnost menz ter priprava in dostava hrane (catering)	-92	-37	39	125	91

Vir podatkov: AJPES (Statistični podatki iz bilance stanja in izkaza poslovnega izida), lastni izračuni.

Opombi: ¹ Razlika med čistim dobičkom in čisto izgubo obračunskega obdobja. ² Podatki za leto 2005 se nanašajo samo na družbe, ki so poslovale v letu 2006, saj zaradi metodoloških sprememb v letu 2006 (gl. pojasnila v Uvodu na str. 1) ti podatki niso povsem primerljivi s tistimi, ki so jih družbe oddale za leto 2005 kot tekoče leto. Zato je v tabeli prekinjena časovna serija med letoma 2004 in 2005, kar je označeno z odebeljeno črto.

Slika 17: Struktura dodane vrednosti in dodana vrednost na zaposlenega v gospodarskih družbah v dejavnosti gostinstva v letu 2006

Vir podatkov: AJPES (Statistični podatki iz bilance stanja in izkaza poslovnega izida), lastni izračuni.

Družbe dejavnosti prehrambenih gostinskih obratov (skupina 55.3) so v letu 2006 ustvarile visok neto čisti dobiček obračunskega obdobja. Neto dobiček iz poslovanja je bil v letu 2006 za 189,4 % (za 1,6 mrd SIT) višji kakor leto prej. Poslovni prihodki so se povečali za 37,7 %, poslovni odhodki pa za 35,1 %⁴⁸. Ob presežku odhodkov nad prihodki od financiranja v vrednosti 551 mio SIT in od drugih dogodkov v vrednosti 139 mio SIT so prehrambeni gostinski obrati v letu 2006 dosegli neto čisti dobiček v višini 1,2 mrd SIT. Izboljšanje poslovnega rezultata skupine lahko povežemo tudi z višjim številom zaposlenih (7,0 %) v tem letu. Skupaj so ustvarili tudi za 19,2 % več dodane vrednosti, relativno visoko pa je bilo tudi 11,4-odstotno povišanje dodane vrednosti na zaposlenega (v vseh gostinskih družbah skupaj za 10,7 %, v vseh družbah pa za 5,8 %).

⁴⁸ Gospodarnost poslovanja se je v letu 2006 izboljšala na 1,037.

Gospodarske družbe iz dejavnosti točenja pijač (skupina 55.4) so tako kakor hoteli po izgubi v letu 2005 v letu 2006 poslovale z dobičkom. Podobno kakor v prehrambenih gostinskih obratih se je tudi v tej dejavnosti povečalo število zaposlenih (za 7,4 %). Poslovni prihodki so se v letu 2006 glede na leto 2005 povečali za 24,2 %. Ob tem so bili poslovni odhodki višji za 23,5 %, neto dobiček iz poslovanja pa za 118,8 % oziroma za 125 mio SIT. Tudi presežek odhodkov nad prihodki od financiranja se je v letu 2006 zmanjšal (za 46,1 %) in dosegel 76 mio SIT. Ob povečanju presežka prihodkov nad odhodki od drugih dogodkov (za 128,7 % na 209 mio SIT) so družbe, ki točijo pijače, leto 2006 zaključile z neto čistim dobičkom v vrednosti 214 mio SIT. Boljše poslovanje se je pokazalo na povečanju ustvarjene dodane vrednosti (za 23,8 %) in produktivnosti dela (za 15,3 %).

Menze in družbe, ki se ukvarjajo s pripravo in dostavo hrane (skupina 55.5), so edina gostinska dejavnost, ki je v letu 2006 poslabšala svoj poslovnih rezultat. Dejavnost je v letu 2006 ustvarila 6,1 % dodane vrednosti (leto prej 7,0 %) in zaposlovala 8,3 % zaposlenih gospodarskih družb gostinstva (leto prej 9,2 %). V letu 2006 se je število zaposlenih zmanjšalo za 3,7 %, poslovni prihodki pa so dosegli skromno 1,3-odstotno rast (poslovni odhodki 1,6-odstotno). Ob takih gibanjih se je produktivnost dela povečala za 7,1 %, kar je ob 5,5-odstotni rasti stroškov dela na zaposlenega pripeljalo do izboljšanja stroškovne učinkovitosti, merjene z deležem stroškov dela v dodani vrednosti (s 86,0 % v letu 2005 na 84,7 % v letu 2006).

10 PROMET, SKLADIŠČENJE IN ZVEZE

Dejavnost prometa, skladiščenja in zvez (področje dejavnosti I) ustvari že dobro desetino dodane vrednosti vseh gospodarskih družb. Letna poročila je v letu 2006 oddalo 2.386 gospodarskih družb s področja prometa, skladiščenja in zvez. 39.271 zaposlenih v tej dejavnosti (2,4 % več kakor leto prej) je gospodarilo s 1.510 mrd SIT sredstev (8,7 % več kakor leta 2005) in ustvarilo 1.083 mrd SIT poslovnih prihodkov (13,0-odstotno povečanje). Dodana vrednost dejavnosti je znašala 380 mrd SIT (9,1 %), od tega stroški dela 209 mrd SIT (7,8 %) (gl. Tabela 12).

Tabela 12: Izbrani kazalniki poslovanja gospodarskih družb v dejavnosti prometa, skladiščenja in zvez v obdobju 2002–2006

	2002	2003	2004	2005 ¹	2006
Število gospodarskih družb	1.953	2.071	2.200	2.386	2.386
Število zaposlenih ²	38.785	38.090	37.680	38.339	39.271
Neto ³ čisti dobiček/izguba v mio SIT	- 6.952	19.596	28.448	44.591	64.300
VELIKOST PODJETJA					
Sredstva/podjetje v mio SIT	664	572	609	582	633
Število zaposlenih/podjetje	19,9	18,4	17,1	16,1	16,5
OPREMLJENOST DELA S SREDSTVI					
Povprečna sredstva/zaposlenega v 1.000 SIT	32.565	32.523	33.480	-	36.900
GOSPODARNOST					
Gospodarnost poslovanja	1,005	1,047	1,048	1,071	1,073
DONOSNOST					
Donosnost sredstev v %	- 0,6	1,6	2,3	-	4,4
Donosnost prihodkov v %	- 0,9	2,4	3,2	4,5	5,8
PRODUKTIVNOST					
Dodana vrednost/zaposlenega v 1.000 SIT	6.840	7.868	8.555	9.085	9.673
DELOVNA STROŠKOVNOST					
Stroški dela/zaposlenega v 1.000 SIT	4.165	4.535	4.835	5.052	5.317
Delež stroškov dela v dodani vrednosti v %	60,9	57,6	56,5	55,6	55,0
FINANCIRANJE IN PLAČILNA SPOSOBNOST					
Delež dolga v virih sredstev v %	56,0	47,8	48,6	50,7	49,6
Delež kratkor. obveznosti v virih sredstev v %	19,9	23,9	21,6	21,4	23,7
Kapitalska pokritost stalnih sredstev v %	54,7	67,1	67,0	66,1	69,6
Dolgor. pokritost dolgor. sredstev in zalog v %	95,7	77,8	97,5	98,9	98,9
IZVOZNA USMERJENOST					
Delež čistih prihodkov od prodaje na tujem trgu v celotnih čistih prihodkih od prodaje v %	27,1	26,5	27,7	28,5	29,9
STRUKTURA SREDSTEV					
Delež dolg. sredstev v sredstvih v %	80,5	77,8	76,8	74,5	72,4
Delež proizvodnih strojev in naprav ter druge opreme in naprav v dolg. sredstvih v %	27,4	30,0	27,2	27,4	28,9

Vir podatkov: AJPES (Statistični podatki iz bilance stanja in izkaza poslovnega izida), lastni izračuni.

Opombe: ¹ Podatki za leto 2005 se nanašajo samo na družbe, ki so poslovale v letu 2006, saj zaradi metodoloških sprememb v letu 2006 (gl. pojasnila v Uvodu na str. 1) ti podatki niso povsem primerljivi s tistimi, ki so jih družbe oddale za leto 2005 kot tekoče leto. Zato je v tabeli prekinjena časovna serija med letoma 2004 in 2005, kar je označeno z odebeljeno črto. ² Podatki o številu zaposlenih pomenijo povprečno število zaposlenecov na podlagi delovnih ur v obračunskem obdobju in se zato razlikujejo od podatkov o številu zaposlenih, ki jih objavlja SURS. ³ Razlika med čistim dobičkom in izgubo obračunskega obdobja.

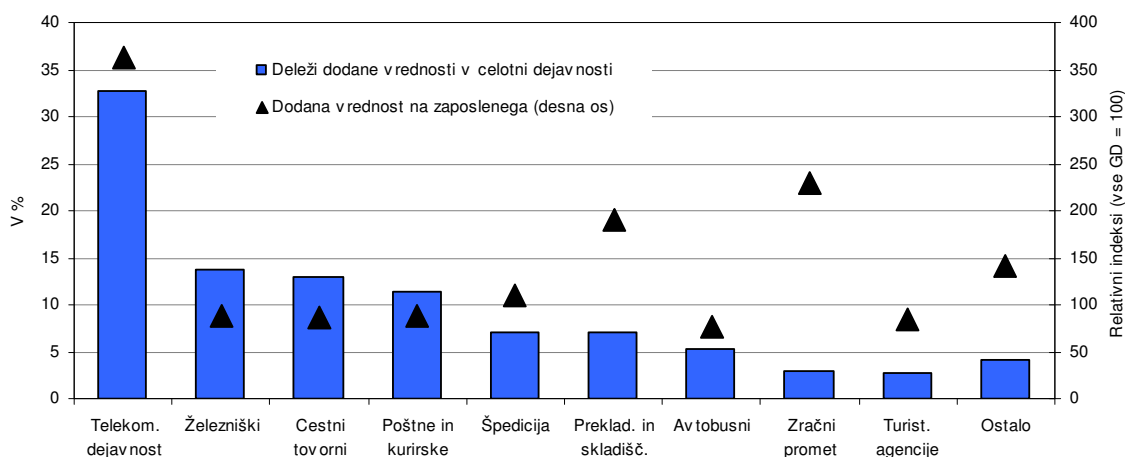
Poslovanje v dejavnosti prometa, skladiščenja in zvez se je tudi lani močno izboljšalo, saj se je poslovni izid povečal bolj kakor v povprečju vseh slovenskih družb. V letu 2006 je neto čisti dobiček dosegel 64.300 mio SIT ali nominalno za 44,2 % več kakor leto prej. Medtem ko so poslovni prihodki presegli

poslovne odhodke pri vseh družbah za 4,6 %, je bila gospodarnost poslovanja v družbah prometa, skladiščenja in zvez kar 7,3-odstotna. Neto dobiček iz poslovanja je znašal 73.267 mio SIT, saldo finančnih prihodkov in odhodkov 3.785 mio SIT, neto dobiček zunaj rednega delovanja 1.975 mio SIT, vsi davki pa 14.727 mio SIT. Dejavnost prometa, skladiščenja in zvez je zelo raznovrstna, pa tudi poslovanje družb je različno uspešno. Družbe s pozitivnim poslovanjem so dosegle 76.774 mio SIT čistega dobička, izgubarske družbe pa 12.474 mio SIT čiste izgube.

Poslovanje oddelka kopenski promet, cevovodni transport (oddelek 60), ki je po številu družb in zaposlenih najpomembnejša dejavnost prometa, skladiščenja in zvez, se je lani spet precej izboljšalo.

V dejavnosti je poslovalo 1.352 družb (56,7 % vseh družb v dejavnosti I) z 19.357 zaposlenimi (49,3 % vseh zaposlenih v dejavnosti I), ki so ustvarili 123 mrd SIT dodane vrednosti, kar je 32,5 % dodane vrednosti prometa, skladiščenja in zvez (gl. Slika 18). Celotni kopenski promet je lani posloval s 7.234 mio SIT neto čistega dobička, kar je bilo nominalno 14,1-krat več kakor leto prej. V okviru oddelka kopenski promet, cevovodni transport sta po številu zaposlenih (7.985 in 7.597 v letu 2006) najpomembnejši dejavnosti železniški promet in cestni tovorni promet.

Slika 18: Struktura dodane vrednosti in dodana vrednost na zaposlenega v gospodarskih družbah v dejavnosti prometa, skladiščenja in zvez v letu 2006

Vir podatkov: AJPES (Statistični podatki iz bilance stanja in izkaza poslovnega izida), lastni izračuni.

Po veliki izgubi v letu 2005 so v železniškem prometu (skupina 60.1) lani spet poslovali pozitivno. Neto čisti dobiček je znašal 1.834 mio SIT (v letu 2005 5.487 mio SIT izgube). Neto dobiček iz poslovanja je dosegel 4.428 mio SIT, saldo finančnih prihodkov in odhodkov je bil negativen v višini 1.475 mio SIT, neto izguba zunaj rednega delovanja je znašala 203 mio SIT, vsi davki pa 916 mio SIT. Zaposlenost se je lani na železnici znižala za odstotek (80 manj zaposlenih), potem ko je malo bolj upadla zlasti v letih 2003 in 2004. Dodana vrednost se je lani povišala kar za 18,6 %. Stroški dela so se sicer povišali za 6,0 %, a se je njihov delež v dodani vrednosti znižal za okoli 10 odstotnih točk na 83,4 %. Na železnici so lani dobili 31.765 mio SIT subvencij, vezanih na poslovanje, kar je za 8,4 % več kakor leto prej. Obseg prevozov potnikov in blaga po železnici se je v letu 2006 nekoliko povečal, za 2,4 % oziroma za 3,9 % (Transport, 2007). Delež dolga v virih sredstev, ki je bil v letu 2002 zelo visok in je potem upadel, se spet močno povečuje. V letu 2006 je znašal že 86,5 %.

V cestnem blagovnem prometu (podrazred 60.240) zadnji dve leti neto čisti dobiček nekoliko upada. V letu 2006 se je v primerjavi s predhodnim letom znižal za 8,8 % na 4.758 mio SIT. Rast obsega prevozov blaga v cestnem prometu (vštevši prevoze samostojnih podjetnikov) se je z 22,5 % v letu 2005 (Transport, 2006) znižala na 9,8 % v letu 2006 (Transport, 2007). Število zaposlenih se je lani povečalo za 851 na 7.597 ali za 12,6 %. V zadnjih štirih letih se je zaposlenost skoraj podvojila. Dodana vrednost se je lani v cestnem blagovnem prometu povišala za 14,5 %.

Dejavnosti mestnega in primestnega (60.211) ter medkrajevnega potniškega prometa (60.212) sta v letu 2006 poslovali pozitivno, pri čemer je šlo v prvem primeru za izboljšanje, v drugem pa za poslabšanje. V mestnem potniškem prometu so lani ustvarili 254 mio SIT neto čistega dobička, še leto prej pa 485 mio SIT neto čiste izgube. V medkrajevnem potniškem prometu pa se je neto čisti dobiček z 897 mio SIT v letu 2005 lani znižal na 191 mio SIT. V mestnem prometu so imeli 1.004 zaposlenih, v medkrajevnem prometu pa 2.373. Javni avtobusni prevozi so subvencionirani. V mestnem prometu so lani dobili 1.555 mio SIT subvencij (8,8-odstotno povišanje), v medkrajevnem prometu pa 3.056 mio SIT (8,2-odstotno povišanje). Sicer se je lani obseg prevozov potnikov z mestnimi avtobusi znižal za 3,4 %, prevozi z medkrajevnimi avtobusi pa so se za malenkost (0,3 %) povečali (Transport, 2007).

Oddelek vodnega prometa (oddelek 61) je v okviru prometa, skladiščenja in zvez manjša dejavnost, kjer je konjunktura v panogi v zadnjih dveh letih omogočila dosegati zelo ugoden poslovni rezultat. Po kazalnikih, kakor so število zaposlenih, obseg sredstev ali na primer ustvarjena dodana vrednost, dejavnost ne dosega niti enega odstotka v prometu, skladiščenju in zvezah. Panogi je šlo v svetovnem merilu zelo dobro zlasti leta 2005, konjunktura pa ni močno popustila niti v lanskem letu. Obseg domačega pomorskega prometa se je v letu 2005 močno povečal (za 41,7 %), lani pa se je s te visoke ravni znižal le za 6,4 % (Transport, 2006; Transport, 2007). Medtem ko so še v letu 2002 zabeležili skoraj dvemilijardno izgubo in v naslednjih dveh letih le skromnejši dobiček, je v letu 2005 neto čisti dobiček znašal 1.531 mio SIT, lani pa le malo manj, 1.515 mio SIT.

Po veliki izgubi v letu 2005 so v dejavnosti zračnega prometa (oddelek 62) lani spet poslovali z manjšim dobičkom. Tudi zračni promet je zelo majhna dejavnost, ki dosega le nekajodstotne deleže zaposlenih, dodane vrednosti, obsega sredstev ter poslovnih prihodkov in odhodkov v prometu, skladiščenju in zvezah. V letu 2005 se je obseg prevozov potnikov v zračnem prometu sicer povečal za 13,8 % (Transport, 2006), neto čista izguba pa se je glede na leto prej vseeno močno povečala, na 2.101 mio SIT, kar je v večji meri povzročil presežek finančnih odhodkov nad prihodki. Na slabše poslovanje sta v določenem obsegu vplivala povečana konkurenca tujih nizkocenovnih prevoznikov in višje cene goriva. V lanskem letu so v dejavnosti spet dosegli pozitiven poslovni izid v višini 371 mio SIT, kljub temu da je bila rast obsega prevozov potnikov dosti nižja kakor leto prej, le 2,3-odstotna (Transport, 2007).

V oddelku pomožne prometne storitve, turistične organizacije (oddelek 63) sta vsa leta najuspešnejši dejavnosti prekladalnih storitev in špedicije. Gre za raznovrstno dejavnost, ki zajema poleg prekladalne in špedicijske dejavnosti še dejavnost turističnih agencij, skladiščenje in druge pomožne storitve v različnih vrstah prometa. V letu 2006 je 759 družb te dejavnosti s 7.921 zaposlenimi ustvarilo 76.172 mio SIT dodane vrednosti ali dobro petino v prometu, skladiščenju in zvezah. Poslovni rezultat je lani znašal 15.631 mio SIT, kar je za dober odstotek več kakor leto prej. V letu 2006 je bila v okviru tega oddelka najuspešnejša prekladalna dejavnost (razred 63.11) s 6.636 mio SIT ustvarjenega neto čistega dobička (odstotek manj kakor leto pred tem), s 5.482 mio SIT dobička pa ji sledi t. i. dejavnost drugih prometnih agencij (63.4) oziroma špedicijsko-logistična dejavnost. Pri špedicijski dejavnosti se je rezultat izboljšal za 19,1 %, kar je po zastoju

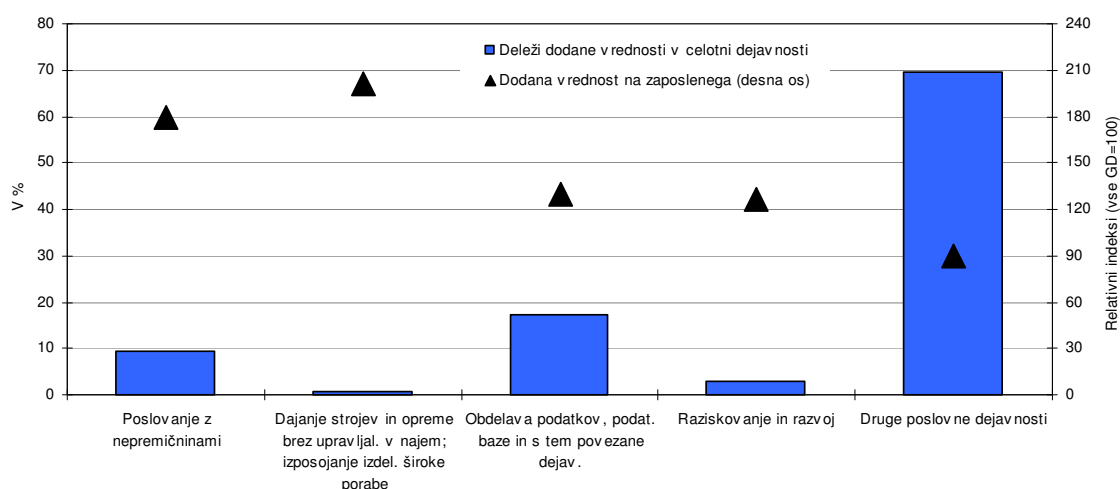
ob izgubi nekaterih poslov ob vključitvi Slovenije v EU pomemben obrat v pozitivno smer. Med uspešnimi dejavnostmi oddelka 63 moramo omeniti še dejavnost t. i. drugih pomožnih dejavnosti v zračnem prometu (63.23) oziroma dejavnost letališkega prometa, kjer zadnja tri leta dosegajo več kakor dvemilijardni neto čisti dobiček, lani 2.171 mio SIT. Obseg prometa potnikov v letališkem prometu je tudi v letu 2006 ohranil visoko 9,0-odstotno rast (Transport, 2007). Na drugi strani pa se je najbolj poslabšalo poslovanje v dejavnosti potovalnih in turističnih agencij (63.30), kjer so v letu 2005 dosegli 638 mio SIT, lani pa le še 353 mio SIT neto čistega dobička, kar je skoraj polovični upad.

Poštna in telekomunikacijska dejavnost (oddelek 64) se je prav v zadnjih dveh letih med dejavnostmi prometa, skladiščenja in zvez dvignila daleč na prvo mesto po poslovni uspešnosti. V letu 2005 je neto čisti dobiček znašal 29.206 mio SIT in se je v letu 2006 povečal na 39.549 mio SIT. Lani je imel oddelek 28,4 % zaposlenih področja I, njegov prispevek k skupni dodani vrednosti pa je znašal 43,9 %. K zelo dobremu poslovanju je največ prispevala dejavnost telekomunikacij (skupina 64.2) s 34.688 mio SIT neto čistega dobička, kar je za 35,0 % več kakor leto prej. K izboljšanju rezultata so spet močno prispevali ponudniki storitev fiksne in mobilne telefonije ter dostopa do interneta, torej dejavnosti, ki so v obdobju hitrega razvoja informacijske družbe v vzponu. Uvajanje konkurence je v zadnjih letih pripeljalo tudi do povečanega števila ponudnikov na teh področjih, vendar ti novejši ponudniki v zgodnjem obdobju svojega delovanja večinoma še poslujejo z izgubo. V dejavnosti javnih poštних storitev (64.11) so v letu 2006 neto čisti dobiček povišali za 37,7 % na 5.001 mio SIT, v dejavnosti kurirskih storitev (64.12), kjer že nekaj let poslujejo v rdečih številkah, pa so tudi v letu 2006 obračunsko leto zaključili s 140 mio SIT neto čiste izgube.

11 NEPREMIČNINE, NAJEM IN POSLOVNE STORITVE

Za dejavnost poslovanje z nepremičninami, najem in poslovne storitve (področje dejavnosti K) je bila v letu 2006 značilna visoka rast. Gospodarske družbe iz te dejavnosti so ustvarile za 16,3 % več dodane vrednosti (gl. Slika 19) kakor leto pred tem (vse gospodarske družbe skupaj za 10,1 % več), število zaposlenih pa se je povečalo za 10,8 %. Dejavnost je tako v dodani vrednosti vseh družb pridobila 0,6 odstotne točke in dosegla 11,2-odstotni delež⁴⁹. V strukturi zaposlenih se je njen delež povečal za 0,6 odstotne točke na 11,0 %. Dejavnost, ki združuje zelo raznovrstne poslovne in druge podobne storitve po nekaterih kazalnikih, kakor so na primer delež v dodani vrednosti celotne ekonomije, produktivnost, donosnost, izvozna usmerjenost, še precej zaostaja za bolj razvitimi gospodarstvi (Poročilo o razvoju, 2007, str. 30). Zato je njena nadpovprečna rast pričakovana, zlasti v letu, za katero je značilna visoka konjunktura tudi v drugih dejavnostih, kjer poslovne storitve nastopajo kot vložek v izdelavi proizvodov in storitev.

Slika 19: Struktura dodane vrednosti in dodana vrednost na zaposlenega v gospodarskih družbah v dejavnosti nepremičnine, najem in poslovne storitve v letu 2006

Vir podatkov: AJPES (Statistični podatki iz bilance stanja in izkaza poslovnega izida), lastni izračuni.

Družbe, ki poslujejo v dejavnosti K, so v letu 2006 precej izboljšale poslovanje v osnovni dejavnosti, močno pa se je povečal tudi presežek od financiranja (gl. Tabela 13). Lani so ustvarile za 119,2 mrd SIT neto čistega dobička obračunskega obdobja, kar je bilo za 65,8 % več kakor v letu 2005. Če izločimo dejavnost holdingov, kjer finančni odhodki in prihodki iz leta v leto precej nihajo, pa je neto poslovni rezultat dosegel 66,4 mrd SIT, kar je skoraj za polovico več kakor leta 2005. Poslovni prihodki so se v primerjavi z letom 2005 povečali za 18,2 %. Ob 17,8-odstotni rasti poslovnih odhodkov je bil neto dobiček iz poslovanja za 24,5 % višji in je dosegel 84,6 mrd SIT. V letu 2006 so pozitivno poslovali vsi oddelki dejavnosti (tudi družbe oddelka 71 – dajanje strojev in opreme v najem, ki so v letu 2005 poslovale z neto čisto izgubo), vsi so izkazali tudi višji neto dobiček iz poslovanja kakor v predhodnem letu. Največji del (dobrih 65 %) celotnega neto čistega dobička iz poslovanja dejavnosti K so ustvarile družbe poslovnih dejavnosti (oddelek 74). V poslovnih dejavnostih so ustvarili tudi celoten presežek prihodkov nad odhodki od financiranja, ki je bil za 316,9 % višji kakor v letu 2005 in je dosegel 55,7 mrd SIT.

⁴⁹ Gospodarske družbe ustvarijo dobro tretjino celotne dodane vrednosti dejavnosti K, ocenjene po nacionalnih računih.

Tabela 13: Izbrani kazalniki poslovanja gospodarskih družb v dejavnosti nepremičnine, najem in poslovne storitve v obdobju 2002–2006

	Dejavnost nepremičnine, najem in poslovne storitve (K)				Dejavnost K brez holdingov ¹			
	2003	2004	2005 ²	2006	2003	2004	2005 ²	2006
Število gospodarskih družb	10.234	11.054	12.576	12.576	10.062	10.866	12.353	12.353
Število zaposlenih ³	44.067	45.624	47.727	52.877	42.363	44.720	46.809	51.886
Neto ⁴ čisti dobiček/izguba v mio SIT	41.167	83.680	71.874	119.172	22.964	54.297	44.651	66.388
VELIKOST PODJETJA								
Sredstva/podjetje v mio SIT	236,6	251,8	239,0	286,8	142,1	146,6	129,8	168,5
Število zaposlenih/podjetje	4,3	4,1	3,8	4,2	4,2	4,1	3,8	4,2
OPREMLJENOST DELA S SREDSTVI								
Povprečna sredstva/zaposlenega v 1.000 SIT	50.904	56.018	–	62.502	31.694	32.439	–	35.512
GOSPODARNOST								
Gospodarnost poslovanja	1,049	1,075	1,062	1,065	1,049	1,070	1,063	1,065
DONOSNOST								
Donosnost sredstev v %	1,8	3,3	–	3,6	4,7	3,7	–	3,6
Donosnost prihodkov v %	3,9	6,8	5,7	7,8	2,7	5,8	4,5	5,6
PRODUKTIVNOST								
Dodana vrednost/zaposlenega v 1.000 SIT	6.384	7.317	7.214	7.575	5.997	6.680	6.817	7.125
DELOVNA STROŠKOVNOST								
Stroški dela/zaposlenega v 1.000 SIT	4197	4523	4758	4961	4120	4425	4660	4859
Delež stroškov dela v dodani vrednosti v %	65,7	61,8	66,0	65,5	68,7	66,2	68,4	68,2
FINANCIRANJE IN PLAČILNA SPOSOBNOST								
Delež dolga v virih sredstev v %	43,0	44,3	51,8	53,1	57,5	58,9	64,8	65,1
Delež kratkor. obveznosti v virih sredstev v %	28,6	27,8	31,6	31,6	39,6	36,3	36,3	38,2
Kapitalska pokritost stalnih sredstev v %	91,5	86,4	74,2	72,7	78,2	70,4	63,7	59,9
Dolgor. pokritost dolgor. sredstev in zalog v %	106,4	104,5	98,2	99,7	97,4	96,0	95,7	95,2
IZVOZNA USMERJENOST								
Delež čistih prihodkov od prodaje na tujem trgu v celotnih čistih prihodkih od prodaje v %	14,6	13,7	13,5	14,5	11,7	11,5	10,6	10,9
STRUKTURA SREDSTEV								
Delež dolg. Sredstev v sredstvih v %	62,3	64,5	64,9	63,3	54,3	58,4	55,2	55,8
Delež proizvodnih strojev in naprav ter druge opreme in naprav v dolg. sredstvih v %	4,1	3,5	3,7	4,2	6,6	6,0	7,4	7,0

Vir podatkov: AJPES (Statistični podatki iz bilance stanja in izkaza poslovnega izida), lastni izračuni.

Opombe: ¹ Podrazred 74.150 – dejavnost holdingov. ² Podatki za leto 2005 se nanašajo samo na družbe, ki so poslovale v letu 2006, saj zaradi metodoloških sprememb v letu 2006 (gl. pojasnila v Uvodu na str. 1) ti podatki niso povsem primerljivi s tistimi, ki so jih družbe oddale za leto 2005 kot tekoče leto. Zato je v tabeli prekinjena časovna serija med letoma 2004 in 2005, kar je označeno z odebeljeno črto. ³ Podatki o številu zaposlenih pomenijo povprečno število zaposlenecov na podlagi delovnih ur v obračunskem obdobju in se zato razlikujejo od podatkov o številu zaposlenih, ki jih objavlja SURS. ⁴ Razlika med čistim dobičkom in čisto izgubo obračunskega obdobja.

Na izboljšano poslovanje družb dejavnosti K poleg povečanja dobička kažejo tudi nekateri drugi kazalniki uspešnosti poslovanja. Ob povečanju števila zaposlenih za 10,8 % se je produktivnost dela povečala za 5,0 %. Ker je rast stroškov dela na zaposlenega zaostajala za rastjo produktivnosti, se je delež stroškov dela v dodani vrednosti zmanjšal za 0,5 odstotne točke na 65,5 %. Povečali sta se gospodarnost poslovanja (z 1,062 v letu 2005 na 1,065 v letu 2006) in donosnost prihodkov (od 5,7 % na 7,8 %).

11.1 Druge poslovne dejavnosti

V dejavnosti K je po velikosti najpomembnejši oddelek druge poslovne dejavnosti (oddelek 74), v katerem so združene zelo raznovrstne poslovne storitve. V njem je leta 2006 delovalo 73,7 % vseh družb dejavnosti, ki so zaposlovale 78,6 % vseh zaposlenih. Ustvarili so 69,7 % dodane vrednosti. Število zaposlenih se je v letu 2006 povečalo za 10,9 %, neto čisti dobiček pa je bil višji za 76,1 %. Oddelek druge poslovne dejavnosti združuje osem zelo heterogenih skupin oziroma 22 podrazredov klasifikacije SKD. V nadaljevanju posebej analiziramo družbe skupine pravne, računovodske, knjigovodske in revizijske dejavnosti; davčno svetovanje; raziskovanje trga in javnega mnenja; podjetniško svetovanje; dejavnost holdingov (skupina 74.1) ter družbe skupine prostorsko načrtovanje, projektiranje in tehnično svetovanje (skupina 74.2), ki sta po številu zaposlenih in po ustvarjeni dodani vrednosti največji.

Družbe, ki se ukvarjajo s pravno, računovodsko, knjigovodsko in revizijsko dejavnostjo; z davčnim svetovanjem; raziskovanjem trga in javnega mnenja; podjetniškim svetovanjem; ter holdingi (skupina 74.1) so lani močno izboljšale svoje poslovanje. Ustvarile so neto čisti dobiček obračunskega obdobja v višini 77,8 mrd SIT, kar je bilo kar za 98,8 % več kakor v letu 2005. Neto dobiček iz poslovanja se je povečal za dobro četrtino, kar se je odrazilo na ustvarjeni dodani vrednosti, ki se je povečala za 19,7 %. Ob hkratnem povečanju števila zaposlenih se je produktivnost dela povečala za 8,3 %, izboljšala pa se je tudi stroškovna učinkovitost, merjena z deležem stroškov dela v dodani vrednosti. Boljše poslovne rezultate so realizirale družbe obeh največjih podrazredov: podjetniško in poslovno svetovanje (podrazred 74.140) ter holdingi (podrazred 74.150).

Neto čisti dobiček družb dejavnosti podjetniškega in poslovnega svetovanja (podrazred 74.140) se je v letu 2006 močno povečal, kar pa je bila skoraj v celoti posledica izboljšane finančne poslovanja. Neto dobiček iz poslovanja se je namreč ob povečanju poslovnih prihodkov za 26,3 % ter poslovnih odhodkov za 27,8 % povečal le za 6,5 % oziroma za 0,4 mrd SIT. Močno so se povečali stroški dela (za 26,7 %), taka gibanja pa so se izrazila v minimalni rasti produktivnosti in poslabšanju razmerja med stroški dela ter dodano vrednostjo⁵⁰. Zaradi povečanja finančnih prihodkov se je neto dobiček od financiranja povečal za 428,2 % oziroma za 13,6 mrd SIT. Ob minimalnem zmanjšanju neto dobička od drugih dogodkov so družbe, ki se ukvarjajo s podjetniškim in poslovnim svetovanjem, leto 2006 zaključile z neto čistim dobičkom v višini 20,4 mrd SIT (leta 2005 8,2 mrd SIT).

Holdingi (družbe podrazreda 74.150) so v letu 2006 z izboljšanjem osnovnega in finančnega poslovanja povečali neto čisti dobiček obračunskega obdobja. Dejavnost holdingov se je lani še okrepila po številu zaposlenih (za 8,0 %). Ustvarili so neto čisti dobiček obračunskega obdobja v višini 52,8 mrd SIT (dobrih 90 % več kakor v letu 2005). Neto dobiček iz poslovanja se je v letu 2006 povečal za 45,2 % in dosegel 16,7 mrd SIT. Poslovni prihodki so se povečali za 20,6 %, od tega čisti prihodki, ustvarjeni na tujem trgu za 38,8 %⁵¹. Poslovni odhodki pa so bili višji za 19,2 %, med njimi so se najbolj povečali (za 19,6 %) stroški blaga, materiala in storitev. Ob povečanju finančnih prihodkov ter zmanjšanju finančnih odhodkov je bil presežek prihodkov nad odhodki od financiranja za 153,4 % večji kakor v letu 2005 in je dosegel 43,2 mrd SIT.

⁵⁰ Ob povečanju števila zaposlenih za 18,7 % so družbe podrazreda 74.140 ustvarile za 19,4 % več dodane vrednosti kakor v letu 2005, tako da se je produktivnost dela povečala le za 0,6 %. Ob tem se je delež stroškov dela v dodani vrednosti povečal s 56,7 % na 60,2 %.

⁵¹ Izvozna usmerjenost se je tako povečala s 25,8 % v letu 2005 na 29,3 % v letu 2006.

Družbe iz dejavnosti prostorsko načrtovanje, projektiranje in tehnično svetovanje (skupina 74.2) so v letu 2006 povečale neto čisti dobiček obračunskega obdobja. S 13,3 mrd SIT je bil za 4,7 % višji kakor v letu 2005. Največ je k temu prispeval višji neto dobiček iz poslovanja, ki je dosegel 20,6 mrd SIT in je bil za 11,7 % višji kakor leto pred tem. Poslovni prihodki so se glede na leto 2005 povečali za 6,7 %, poslovni odhodki pa za 6,4 %. Od tega so bili stroški blaga, materiala in storitev višji za 5,0 %, stroški dela pa so se ob 5,1-odstotnemu povečanju števila zaposlenih povzpeli za 10,1 %. Ob takih gibanjih je bila rast dodane vrednosti 10,3-odstotna, produktivnost dela pa se je povečala za 4,9 %.

11.2 Obdelava podatkov, podatkovne baze in s tem povezane dejavnosti

Po velikosti drugi najpomembnejši oddelek dejavnosti K predstavljajo družbe, ki se ukvarjajo z obdelavo podatkov, podatkovnimi bazami in s tem povezanimi dejavnostmi (oddelek 72). V letu 2006 je dejavnost ustvarila 17,2 % dodane vrednosti družb dejavnosti nepremičnine, najem in poslovne storitve, kar je bilo za 0,2 odstotne točke več kakor leto pred tem. Rahlo se je okreplil tudi njihov delež v skupnem številu zaposlenih (od 13,3 % v letu 2005 na 13,5 % v letu 2006).

Družbe, ki se ukvarjajo z obdelavo podatkov, podatkovnimi bazami in s tem povezanimi dejavnostmi so v letu 2006 močno povečale neto čisti dobiček, ki je bil skoraj v celoti posledica povečanja neto dobička iz poslovanja. Ocenjujemo, da je bila rast poslovnih prihodkov (19,2 %) v letu 2006 spodbujena tudi z uvedbo dvojnega označevanja cen in pripravami na prevzem evra v letu 2007 (gl. tudi pogl. 8.2). Poslovni odhodki so se povečali za 18,5 %, od tega so se zaradi visoke rasti števila zaposlenih (za 11,7 %) močno povečali tudi stroški dela. Neto dobiček iz poslovanja je bil tako za 30,8 % višji kakor v letu 2005. Lani so družbe oddelka 72 zabeležile tudi presežek prihodkov nad odhodki od financiranja in leto 2006 zaključile z za 43,5 % višjim neto čistim dobičkom v višini 9,6 mrd SIT.

11.3 Poslovanje z nepremičninami

Gospodarske družbe, ki se ukvarjajo s poslovanjem z nepremičninami (oddelek 70), predstavljajo relativno majhen delež v dejavnosti K, vendar se njihov pomen krepi. V letu 2006 so nepremičninske družbe tako predstavljale 12,9 % vseh družb v dejavnosti K, 5,4 % vseh zaposlenih, 9,5 % dodane vrednosti ter 11,6 % poslovnih prihodkov (leto prej 11,0 %).

Zaradi povečanja izgube na ravni financiranja nepremičninske družbe v letu 2006 niso povečale neto čistega dobička. Ob povečanju poslovnih prihodkov za 24,6 % in poslovnih odhodkov za 22,2 %⁵² je bil neto čisti dobiček iz poslovanja za 2,9 mrd SIT oziroma za 24,0 % večji kakor v letu 2005. Neto čisti dobiček obračunskega obdobja je bil v letu 2006, ob 56-odstotnem povečanju (za 1,3 mrd SIT) presežka odhodkov nad prihodki od financiranja, za 84 mio SIT oziroma za 1,0 % manjši kakor v letu 2005. Ob rasti števila zaposlenih za 7,6 % se je produktivnost dela povečala za 6,0 %.

⁵² Najbolj (za 58,5 %) se je povečala nabavna vrednost prodanega blaga in materiala.

12 DRUGE JAVNE, SKUPNE IN OSEBNE STORITVENE DEJAVNOSTI

Gospodarske družbe drugih javnih, skupnih in osebnih storitvenih dejavnosti predstavljajo zelo majhen in relativno stabilen delež v strukturi vseh družb slovenskega gospodarstva. V letu 2006 so imele 2,4-odstotni delež v dodani vrednosti, 3,1-odstotni delež v številu družb, 2-odstotni delež v številu zaposlenih ter 1,4-odstotni delež v poslovnih prihodkih vseh gospodarskih družb.

Tabela 14: Izbrani kazalniki poslovanja gospodarskih družb v dejavnosti drugih javnih, skupnih in osebnih storitvenih dejavnosti v obdobju 2002–2006

	2002	2003	2004	2005 ¹	2006
Število gospodarskih družb	1.036	1.113	1.212	1.401	1.401
Število zaposlenih ²	7.820	8.201	8.337	8.761	9.364
Neto ³ čisti dobiček/izguba v mio SIT	5.044	5.127	11.060	7.057	7.970
VELIKOST PODJETJA					
Sredstva/podjetje v mio SIT	183,4	170,7	235,2	224,8	246,5
Število zaposlenih/podjetje	7,5	7,4	6,9	6,3	6,7
OPREMLJENOST DELA S SREDSTVI					
Povprečna sredstva/zaposlenega v 1.000 SIT	22.513	26.545	31.824	–	35.259
GOSPODARNOST					
Gospodarnost poslovanja	1,057	1,049	1,084	1,072	1,049
DONOSNOST					
Donosnost sredstev v %	2,9	2,4	4,2	–	2,4
Donosnost prihodkov v %	3,7	3,4	6,3	3,6	3,7
PRODUKTIVNOST					
Dodana vrednost/zaposlenega v 1.000 SIT	7308	7802	9119	9111	9057
DELOVNA STROŠKOVNOST					
Stroški dela/zaposlenega v 1.000 SIT	4632	4951	5266	5613	5777
Delež stroškov dela v dodani vrednosti v %	63,4	63,5	57,7	61,6	63,8
FINANCIRANJE IN PLAČILNA SPOSOBNOST					
Delež dolga v virih sredstev v %	58,8	63,0	63,5	63,7	65,0
Delež kratkor. obveznosti v virih sredstev v %	26,8	23,6	26,1	26,0	25,5
Kapitalska pokritost stalnih sredstev v %	56,3	48,4	48,9	48,7	45,9
Dolgor. pokritost dolgor. sredstev in zalog v %	98,0	98,1	97,3	98,0	96,4
IZVOZNA USMERJENOST⁴					
Delež čistih prihodkov od prodaje na tujem trgu v celotnih čistih prihodkih od prodaje v % ³	31,9	30,9	24,4	3,1	3,0
STRUKTURA SREDSTEV					
Delež dolg. sredstev v sredstvih v %	73,2	76,3	74,6	74,5	76,2
Delež proizvodjalnih strojev in naprav ter druge opreme in naprav v dolg. sredstvih v %	17,5	13,3	14,5	15,3	15,8

Vir podatkov: AJPES (Statistični podatki iz bilance stanja in izkaza poslovnega izida), lastni izračuni.

Opombe: ¹ Podatki za leto 2005 se nanašajo samo na družbe, ki so poslovale v letu 2006, saj zaradi metodoloških sprememb v letu 2006 (gl. pojasnila v Uvodu na str. 1) ti podatki niso povsem primerljivi s tistimi, ki so jih družbe oddale za leto 2005 kot tekoče leto. Zato je v tabeli prekinjena časovna serija med letoma 2004 in 2005, kar je označeno z odebeljeno črto. ² Podatki o številu zaposlenih pomenijo povprečno število zaposlenecv na podlagi delovnih ur v obračunskem obdobju in se zato razlikujejo od podatkov o številu zaposlenih, ki jih objavlja SURS. ³ Razlika med čistim dobičkom in izgubo obračunskega obdobja. ⁴ Znižanje izvozne usmerjenosti v letu 2005 v dejavnosti O je povezano s spremembo pri evidentiranju prihodkov v igralništvu, kjer se prihodki, ustvarjeni s prodajo blaga in storitev tujcem, ne evidentirajo več kakor prihodki od prodaje na tujem trgu.

Družbe v dejavnosti O so v letu 2006 v povprečju nekoliko izboljšale poslovni rezultat, okrepila se je tudi rast dodane vrednosti, še bolj pa se je povečala zaposlenost, tako da se je produktivnost dela rahlo zmanjšala. Obračunsko obdobje so družbe v dejavnosti O zaključile z neto čistim dobičkom v višini 7.970 mio SIT, kar je nekoliko več kakor v letu 2005, vendar se je v strukturi dobička glede na preteklo leto močno znižal neto dobiček iz poslovanja (gl. Tabela 14). Hkrati je bila neto izguba iz financiranja bistveno

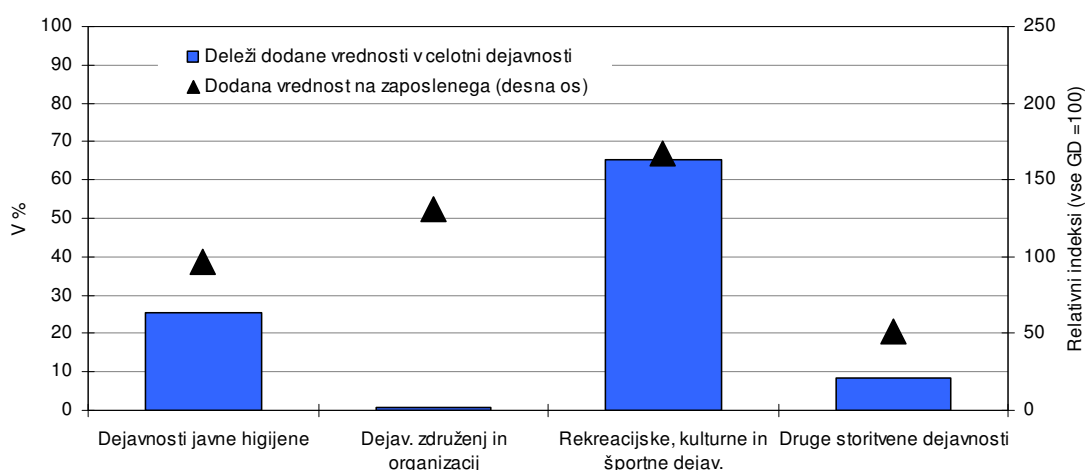
manjša kakor v preteklem letu, neto dobiček iz drugega delovanja pa se je nekoliko povečal. Kljub skromnemu izboljšanju neto poslovnega rezultata se je okrepila rast dodane vrednosti (6,3 %), kar je ob visoki rasti zaposlenosti (6,9 %) približno ohranilo doseženo produktivnost dela (na 9,0 mrd SIT/zaposlenega). Neto čisti dobiček je bil ustvarjen v družbah vseh oddelkov v dejavnosti O, razen drugih storitvenih dejavnosti, med skupinami dejavnosti pa so poslovne rezultate najbolj izboljšale družbe v filmski in video dejavnosti (skupina 92.1, predvsem dejavnost distribucije filmov).

Druge javne, skupne in osebne storitvene dejavnosti se po klasifikaciji SKD delijo na štiri oddelke⁵³, od katerih v nadaljevanju podrobneje predstavljamo poslovanje družb v dveh, in sicer v storitvah javne higiene (oddelek 90) ter v rekreacijskih, kulturnih in športnih dejavnostih (oddelek 92), ki skupaj ustvarita skoraj 90 % dodane vrednosti vseh družb v dejavnosti O.

V družbah, ki se ukvarjajo s storitvami javne higiene (večinoma javna podjetja, ki izvajajo javno gospodarsko službo v komunalni dejavnosti), se je v letu 2006 neto čisti dobiček obračunskega obdobja nekoliko zmanjšal, povečali pa so se dodana vrednost, zaposlenost in produktivnost. Neto čisti dobiček obračunskega obdobja je bil za 16,2 % manjši kakor v predhodnem letu in je znašal 1.430 mio SIT. S tem se je donosnost prihodkov zmanjšala s 3,7 % v letu 2005 na 2,9 % v letu 2006, gospodarnost poslovanja pa je ostala nespremenjena (1,000). Poleg pozitivnega rezultata v osnovni dejavnosti so družbe v storitvah javne higiene v letu 2006 ustvarile tudi neto dobiček iz financiranja, še več pa je k neto čistemu dobičku, podobno kakor v preteklih letih, prispeval visok neto dobiček zunaj iz drugega delovanja, ki je znašal kar 1.844 mio SIT. Rast dodane vrednosti je bila 7,2-odstotna, tako da se je ob 3,7-odstotni rasti zaposlenosti produktivnosti dela povečala za 3,4 %.

Rekreacijske, kulturne in športne dejavnosti (oddelek 92) predstavljajo največjo dejavnost področja O (gl. Slika 20). Imajo največji delež v številu družb (54,7 %), zaposlenih (47,4%), v ustvarjeni dodani vrednosti (65,2%) in v poslovnih prihodkih (68,9 %).

Slika 20: Struktura dodane vrednosti in dodana vrednost na zaposlenega v gospodarskih družbah v dejavnosti drugih javnih, skupnih in osebnih storitev v letu 2006

Vir podatkov: AJPES (Statistični podatki iz bilance stanja in izkaza poslovnega izida), lastni izračuni.

⁵³ Storitve javne higiene (oddelek 90); dejavnost združenj in organizacij (oddelek 91); rekreacijske, kulturne in športne dejavnosti (oddelek 93) ter druge storitvene dejavnosti (oddelek 93).

Družbe rekreacijskih, kulturnih in športnih dejavnosti so v letu 2006 nekoliko izboljšale neto poslovni rezultat obračunskega obdobja, vendar pa se je ob relativno visoki rasti zaposlenosti glede na rast dodane vrednosti produktivnost dela znižala. Družbe tega oddelka so lani poslovale z relativno nizkim neto čistim dobičkom (6.946 mio SIT), ki pa je bil vendarle za 33,1 % višji kakor v letu 2005. S tem se je povečala tudi donosnost prihodkov (s 4,0 % v letu 2005 na 4,6 % v letu 2006). Poslovni rezultat v letu 2006 je bil v glavnem ustvarjen v osnovni dejavnosti (10.195 mio SIT neto čistega dobička iz poslovanja) in je bil nižji kakor v letu 2005, tako da se je gospodarnost poslovanja poslabšala z 1,11 na 1,08. Večina neto dobička iz poslovanja je bila ustvarjena v dejavnosti igralnic (podrazred 92.712), v dejavnosti snemanja filmov in video filmov (podrazred 92.110) ter v dejavnosti prirejanja klasičnih iger na srečo (podrazred 92.711). V nasprotni smeri kot neto dobiček na ravni poslovanja je na skupni poslovni rezultat vplival neto izid na ravni financiranja, saj se je neto izguba iz financiranja v primerjavi s predhodnim letom precej znižala (s 4.834 mio SIT na 1.162 mio SIT). Rast zaposlenosti je bila relativno visoka, 9,6-odstotna, kar je ob nižji 6,6-odstotni rasti dodane vrednosti privedlo do znižanja produktivnosti (od 12,8 mio SIT v letu 2005 na 12,5 mio SIT v letu 2006), ki je sicer v oddelku 92 daleč najvišja med dejavnostmi področja in močno presega tudi povprečje vseh gospodarskih družb. Ob tem pa se je precej povečal tudi delež stroškov dela v dodani vrednosti (s 57,3 % v letu 2005 na 59,7 % v letu 2006).

13 SKLEP

V delovnem zvezku smo analizirali statistične podatke iz bilance stanja in izkaza poslovnega izida gospodarskih družb predvsem z vidika posameznih dejavnosti slovenskega gospodarstva.

Rezultati poslovanja **gospodarskih družb** v letu 2006 kažejo, da se je lani rast neto čistega dobička obračunskega obdobja močno pospešila. Poleg precejšnjega povečanja dobička iz poslovanja so k temu prispevali tudi ugodnejši rezultati iz financiranja in drugega delovanja. To se je pokazalo v izrazitem povečanju donosnosti. Na izboljšanje poslovnih rezultatov je na eni strani vplivala ugodna mednarodna konjunktura, ki se je izrazila v pospešeni rasti prihodkov od prodaje na tujih trgih (zlasti v predelovalnih dejavnostih in nekaterih storitvah), na drugi strani pa se je pod vplivom velike dejavnosti v gradbeništvu izraziteje povečala tudi prodaja na domačem trgu. Gibanja relativno izraženih (glede na poslovne prihodke) stroškov dela in stroškov porabljenega materiala so bila ugodna z vidika izboljševanja stroškovne konkurenčnosti družb, še vedno pa se ohranja trend naraščanja deleža nabavne vrednosti prodanega blaga in materiala (glede na poslovne prihodke), ki bremeni predvsem storitvene dejavnosti. V financiranju gospodarskih družb se še naprej povečuje delež dolgov v virih sredstev. Ob nadaljnji rasti zadolženosti družb in upočasnjenem upadanju obrestnih mer v lanskem letu se je lani po večletnem upadanju nekoliko povišala obremenjenost poslovnih prihodkov z obrestmi.

Gospodarske družbe s področja kmetijstva, lova in gozdarstva ter ribištva (**kmetijske družbe**) in s področja proizvodnje hrane, pijač, krmil in tobačnih izdelkov (**živilskopredelovalne družbe**) so v obravnavanem poslovnem letu izboljšale poslovne rezultate. Pozitivni izid poslovanja so izkazale družbe iz obeh oddelkov dejavnosti kmetijstva, lova in gozdarstva, družbe s področja ribištva pa so poslovno leto spet zaključile z neto čisto izgubo, ki pa je bila nižja kakor v letu prej. Tudi živilskopredelovalne družbe so ustvarile precej višji neto čisti dobiček obračunskega obdobja kakor v predhodnem letu. Izboljšale so se gospodarnost poslovanja, donosnost in produktivnost. Povprečna družba se je zmanjšala glede na število zaposlenih, glede na sredstva pa povečala. Pozitivni izid poslovanja so izkazale družbe iz šestih od devetih skupin. Najvišji med njimi je bil v proizvodnji pijač in v skupini drugo, predvsem zaradi dobrega rezultata v proizvodnji piva, kruha, svežega peciva in slaščic ter v predelavi čaja in kave. Med družbami v treh skupinah z negativnim izidom poslovanja so najslabši izid izkazale družbe v predelavi mleka in proizvodnji mlečnih izdelkov.

Rudarstvo je dejavnost, katere obseg se zmanjšuje. Dodana vrednost narašča dosti počasneje kakor pri družbah vseh dejavnosti skupaj, že dolgo vrsto let pa upada število zaposlenih. Pozitivno je, da pri tem hitreje kakor v celotnem gospodarstvu narašča produktivnost dela, kar je pomembno z vidika ohranjanja mednarodne konkurenčnosti, pri čemer mislimo zlasti na energetski del dejavnosti. Glede na prejšnja leta je bilo poslovanje dejavnosti rudarstva lani s 1.644 mio SIT neto čistega dobička še najuspešnejše. K temu je pripomoglo po dolgem času spet pozitivno poslovanje dejavnosti premogovništva in močno povečanje dobička v dejavnosti pridobivanja gramoza in peska, ki je povezano z lanskoletno veliko dejavnostjo v gradbeništvu.

V letu 2006 so gospodarske družbe **predelovalnih dejavnosti** močno izboljšale poslovne rezultate in posledično kazalnike donosnosti in gospodarnosti. Na visoko rast neto čistega dobička sta vplivala visoka rast dobičkov in tudi zmanjšanje izgub v nekaterih manj perspektivnih panogah. Ugodni impulzi so prihajali iz mednarodnega in tudi iz domačega okolja (predvsem ugodna konjunktura v gradbeništvu). V povprečju so gospodarske družbe povečale dodano vrednost za 7,9 %. Krepko je bilo tudi povečanje produktivnosti (6,0 %), dodatno spodbujeno z naraščajočo opremljenostjo dela s sredstvi. Analiza strukture dodane vrednosti

je pokazala, da se je lani po dveh letih upadanja spet povečal delež tehnološko najzahtevnejših predelovalnih dejavnosti, vendar pa še vedno intenzivneje narašča delež srednjenizko tehnološko zahtevnih dejavnosti, kar pa z razvojnega vidika ni spodbudno.

Družbe za **oskrbo z elektriko plinom in vodo** zadnja leta poslujejo pozitivno, z gospodarnostjo, ki je večinoma le za malenkost nižja kakor pri vseh družbah. V lanskem letu so neto čisti dobiček povečale za tretjino. Nobena poddejavnost ni imela izgube, tako da se je neto čisti dobiček v višini 24.682 mio SIT razdelil med dejavnosti oskrbe z elektriko, plinom, toploto in vodo v razmerju 81,9 : 11,5 : 5,3 : 1,3. Zadnja tri leta ustvarjajo največje dobičke v proizvodnji hidroelektrarn, lani pa je po nekaj letih zabeležila spet največji dobiček dejavnost prenosa električne energije.

Za leto 2006 je bilo za **gradbeništvo** značilno občutno izboljšanje poslovnih rezultatov. Na eni strani je na poslovanje gradbenih družb ugodno vplivala povečana dejavnost, zlasti zaradi pospešene gradnje avtocest, na drugi strani pa je bil vzrok za boljše rezultate tudi relativno nizka rast stroškov dela. Poslovanje gradbenih družb v lanskem letu je spremljalo tudi izrazitejše povečanje zadolženosti.

Gospodarske družbe, ki se ukvarjajo s **trgovino, popravili motornih vozil in izdelkov široke porabe**, so ustvarile za petino večji neto čisti dobiček obračunskega obdobja. V primerjavi z letom prej so se izboljšali rezultati poslovanja v osnovni dejavnosti, povečali so se tudi finančni prihodki. Na rast neto čistega dobička iz poslovanja je vplivalo predvsem dobro poslovanje družb, ki prodajajo motorna goriva, družb, ki se ukvarjajo s prodajo motornih vozil ter družb za posredništvo in trgovino na debelo. V trgovini na drobno se je neto dobiček iz poslovanja nekoliko zmanjšal zaradi višjih stroškov, povezanih z uvedbo dvojnega označevanja cen in prevzemom evra.

Gospodarske družbe s področja dejavnosti **gostinstva** so v letu 2006 močno izboljšale svoje poslovanje. Z neto čistim dobičkom, ki je bil v večini posledica izboljšanja neto dobička iz poslovanja, so po izgubi v prejšnjem letu poslovali hoteli (in podobni obrati), družbe, ki se ukvarjajo s točenjem pijač in napitkov, ter domovi, kampi in drugi nastanitveni obrati. Precej se je izboljšalo tudi poslovanje prehranskih gostinskih obratov, ki so v letu 2005 dosegli sicer pozitiven, vendar relativno skromen poslovni izid. Tako so nekoliko nižji neto dobiček ustvarile le družbe, ki se ukvarjajo s pripravo in postrežbo hrane.

Dejavnost **prometa, skladiščenja in zvez** je zadnja štiri leta dosegala dobiček. Ta se je lani povečal malo bolj kakor dobiček pri vseh družbah skupaj. Več kakor tretjino višji je bil neto čisti dobiček v telekomunikacijski dejavnosti in je pomenil že 54 % neto dobička prometa, skladiščenja in zvez. Na železnici, v zračnem prometu in mestnem potniškem prometu so po izgubi v letu 2005 lani spet poslovali pozitivno, neto čisti dobiček pa se je močno zmanjšal v dejavnosti turističnih agencij, medkrajevnem avtobusnem potniškem prometu in v dejavnosti skladiščenja. K poslovni uspešnosti prometa, skladiščenja in zvez so pomembno prispevale še prekladalna dejavnost, špedicija, storitve javne pošte in cestni blagovni promet.

Gospodarske družbe dejavnosti **nepremičnine, najem in poslovne storitve** so v lanskem letu izboljšale poslovne rezultate. Višji neto čisti dobiček je bil rezultat boljšega poslovanja v osnovni dejavnosti, pa tudi povečanja presežka na ravni financiranja, ki v nekaterih poslovnih dejavnostih (holdingi in podjetniško ter poslovno svetovanje) predstavlja relativno pomemben del celotnega poslovnega izida. Rezultati na ravni osnovnega poslovanja so se izboljšali v vseh dejavnostih. Uspešno zaključeno poslovno leto je v precejšnji meri povezano z visoko konjunkturo v nekaterih drugih dejavnostih (industrija, gradbeništvo, trgovina), ki uporabljajo različne poslovne storitve v svojem proizvodnem procesu.

Gospodarske družbe v dejavnosti **drugih javnih, skupnih in osebnih storitev** so leto zaključile z neto čistim dobičkom, ki se je glede na predhodno leto precej okrepil. Neto čisti dobiček so spet povečale družbe v oddelku rekreacijskih, kulturnih in športnih dejavnosti, kljub temu da se je v primerjavi s preteklima dvema letoma močno znižal neto čisti dobiček v dejavnosti igralnic, ki sicer največ prispeva k vsakoletnemu pozitivnemu rezultatu celotnega sektorja. V letu 2006 je k izboljšanju neto poslovnega rezultata največ prispevalo izboljšanje poslovanja v filmski in video dejavnosti.

SEZNAM LITERATURE IN VIROV

Literatura

1. *Ekonomski izzivi 2007*. (2007). Ljubljana: Urad za makroekonomske analize in razvoj.
2. Hatzichronoglou, T. (1997). *Revision of the High-Technology Sector and Product Classification*. OECD STI Working Papers 1997/2. OECD, 1996.
3. Kmet Zupančič, R. in drugi. (2006). *Dejavnosti slovenskega gospodarstva v luči poslovanja gospodarskih družb v letu 2005*. Delovni zvezek 10/2006. Ljubljana: Urad RS za makroekonomske analize in razvoj.
4. Koprivnikar Šušteršič, M. (2007). Izbrani kazalci konkurence v trgovinski dejavnosti. *Ekonomsko ogledalo* št. 2, februar 2007, str. 22. Ljubljana: Urad RS za makroekonomske analize in razvoj.
5. Koprivnikar Šušteršič, M. in Vasle, B. (2005). *Analiza stroškov podjetij ob uvedbi dvojnega označevanja cen in pri prevzemu evra*. Delovni zvezek št. 8/2005. Ljubljana: Urad RS za makroekonomske analize in razvoj.
6. Kovač, M. (2007). Blagovna menjava kmetijskih in živilskih proizvodov. *Ekonomsko ogledalo* št. 4, april 2007, str. 18. Ljubljana: Urad RS za makroekonomske analize in razvoj.
7. *Poročilo o razvoju 2007*. (2007). Ljubljana: Urad RS za makroekonomske analize in razvoj.

Viri

1. Bach database. European Commission, Economic and Financial Affairs. Pridobljeno na http://ec.europa.eu/economy_finance/indicators/bachdatabase_en.htm.
2. Nacionalni računi. (2007). Ljubljana: Statistični urad Republike Slovenije. Pridobljeno avgusta 2007 na: <http://www.stat.si/>.
3. Povzetek letnega poročila za poslovno leto 2006. (2007). Petrol. Pridobljeno 1. 6. 2007 na <http://www.petrol.si/media/povzetek.lp.2006.slo.pdf>.
4. Statistični podatki iz bilance stanja in izkaza poslovnega izida gospodarskih družb za leta od 2002 do 2006. (2003–2007). Ljubljana: Agencija za javnopravne evidence in storitve.
5. Statistični podatki s področja prometa. (2007). Direktorat za upravne notranje zadeve. Pridobljeno 1. 6. 2007 na <http://www.mnz.gov.si/index.php?id=4534>.
6. Transport, Slovenija, april 2006. Prva objava 15. junij 2006. (2006). Statistični urad RS. Pridobljeno na <http://www.stat.si/>.
7. Transport, Slovenija, februar 2007. Prva objava 16. april 2007. (2007). Statistični urad RS. Pridobljeno na <http://www.stat.si/>.
8. Turizem, avgust 2007. Prva objava 24. avgust 2007. (2007). Statistični urad Republike Slovenije. Pridobljeno na <http://www.stat.si/>.

PRILOGA

Priloga 1: Opredelitev kazalnikov, uporabljenih v analizi poslovanja gospodarskih družb

KAZALNIKA VELIKOSTI

Sredstva na podjetje

001 / št. podjetij

Število zaposlenih na podjetje

188 / št. podjetij

KAZALNIK OPREMLJENOSTI DELA S SREDSTVI

Povprečna* sredstva na zaposlenega

$((001_1+001_0)/2) / 188$

KAZALNIK GOSPODARNOSTI

Gospodarnost poslovanja = poslovni prihodki / poslovni odhodki

(126 / 127)

KAZALNIKI DONOSNOSTI

Donosnost sredstev = neto čisti dobiček (izguba) obračunskega obdobja / povprečna* sredstva

$(186-187) / ((001_1+001_0)/2)$

Donosnost prihodkov = neto čisti dobiček (izguba) obračunskega obdobja / celotni prihodki

$(186-187) / (126+153+178)$

Donosnost kapitala = neto čisti dobiček (izguba) obračunskega obdobja / povprečni* kapital

$(186-187) / ((056_1+056_0)/2)$

KAZALNIK PRODUKTIVNOSTI

Dodana vrednost na zaposlenega

$(126-128-148) / 188$

KAZALNIKA DELOVNE STROŠKOVNOSTI

Stroški dela na zaposlenega

(139 / 188)

Delež stroškov dela v dodani vrednosti

(139 / (126-128-148))

KAZALNIKI FINANCIRANJA IN PLAČILNE SPOSOBNOSTI

Delež dolga (kratkoročne in dolgoročne finančne ter poslovne obveznosti, rezervacije in pasivne časovne razmejitev) **v virih sredstev**

((072+075+085+095) / 055)

Delež kratkoročnih obveznosti (s pasivnimi časovnimi razmejitvami) **v virih sredstev**

((085+095) / 055)

Kapitalska pokritost dolgoročnih sredstev

(056 / 002)

Dolgoročna pokritost dolgoročnih sredstev in zalog

(056 + 072 + 075) / (002 + 034)

KAZALNIK IZVOZNE USMERJENOSTI

Delež čistih prihodkov od prodaje na tujem trgu v celotnih čistih prihodkih od prodaje

(115+118) / 110

KAZALNIKA STRUKTURE SREDSTEV

Delež dolgoročnih sredstev v sredstvih

(002 / 001)

Delež proizvodjalnih strojev in naprav ter druge opreme in naprav v dolgoročnih sredstvih

((013 + 014) / 002)

Opombi: Številke v formulah pomenijo ustrezno šifro AOP. * Pri izračunu povprečne vrednosti sredstev in kapitala se upošteva podatek o vrednosti sredstev/kapitala ob koncu tekočega in ob koncu preteklega leta za družbe, ki so poslovale v tekočem letu.

Priloga 2: Razvrstitev gospodarskih družb predelovalnih dejavnosti glede na tehnološko zahtevnost po metodologiji OECD⁵⁴

– Visoko tehnološko zahtevne dejavnosti:

- 24.4 PROIZVODNJA FARMACEVTSKIH SUROVIN IN PREPARATOV
- 30.0 PROIZVODNJA PISARNIŠKIH STROJEV, RAČUNALNIKOV
- 32.1 PROIZVODNJA ELEKTRONIK, DRUGIH ELEKTRONSKIH KOMPONENT
- 32.2 PROIZVODNJA RTV ODDAJNIKOV, TT APARATOV
- 32.3 PROIZVODNJA RTV SPREJEMNIKOV, DODATNE OPREME
- 35.3 PROIZVODNJA ZRAČNIH IN VESOLJSKIH PLOVIL

– Srednjevisoko tehnološko zahtevne dejavnosti:

- 24.1 PROIZVODNJA OSNOVNIH KEMIKALIJ
- 24.2 PROIZVODNJA PESTICIDOV IN DRUGIH AGROKEMIČNIH IZDELKOV
- 24.3 PROIZVODNJA KRITNIH BARV, LAKOV, KITOV IPD.
- 24.5 PROIZVODNJA MIL, ČISTILNIH SREDSTEV, PARFUMOV IPD.
- 24.6 PROIZVODNJA DRUGIH KEMIČNIH IZDELKOV
- 24.7 PROIZVODNJA UMETNIH VLAKEN
- 29.1 PROIZVODNJA STROJEV, RAZEN MOTORJEV ZA VOZILA
- 29.2 PROIZVODNJA DRUGIH NAPRAV ZA SPLOŠNO RABO
- 29.3 PROIZVODNJA KMETIJSKIH IN GOZDARSKIH STROJEV
- 29.4 PROIZVODNJA OBDELOVALNIH STROJEV
- 29.5 PROIZVODNJA DRUGIH STROJEV ZA POSEBNE NAMENE
- 29.6 PROIZVODNJA OROŽJA, STRELIVA
- 29.7 PROIZVODNJA GOSPODINJSKIH APARATOV, NAPRAV
- 31.1 PROIZVODNJA ELEKTROMOTORJEV, GENERATORJEV, TRANSFORMATORJEV
- 31.2 PROIZVODNJA NAPRAV ZA DISTRIBUCIJO IN KRMILJENJE ELEKTRIKE
- 31.3 PROIZVODNJA IZOLIRANIH ELEKTRIČNIH KABLOV, ŽIC
- 31.4 PROIZVODNJA AKUMULATORJEV, PRIMARNIH ČLENOV IN BATERIJ
- 31.5 PROIZVODNJA OPREME ZA RAZSVETLJAVO IN ELEKTRIČNIH SVETILK
- 31.6 PROIZVODNJA DRUGE ELEKTRIČNE OPREME
- 33.1 PROIZVODNJA MEDICINSKE IN KIRURŠKE OPREME TER ORTOPED. PRIPOMOČKOV
- 33.2 PROIZVODNJA MERILNIH, KONTROLNIH IN NAVIGACIJSKIH INSTRUMENTOV
- 33.3 PROIZVODNJA OPREME ZA INDUSTRIJSKO PROCESNO KRMILJENJE
- 33.4 PROIZVODNJA OPTIČNIH INSTRUMENTOV IN FOTOOPREME
- 33.5 PROIZVODNJA UR
- 34.1 PROIZVODNJA MOTORNH VOZIL
- 34.2 PROIZVODNJA KAROSERIJ ZA VOZILA, PRIKOLIC
- 34.3 PROIZVODNJA DELOV, OPREME ZA MOTORNA VOZILA
- 35.2 PROIZVODNJA ŽELEZNIŠKIH VOZIL
- 35.4 PROIZVODNJA MOTORNH KOLES, KOLES

– Srednjenizko tehnološko zahtevne dejavnosti:

- 23.2 PROIZVODNJA NAFTNIH DERIVATOV
- 25.1 PROIZVODNJA IZDELKOV IZ GUME
- 25.2 PROIZVODNJA IZDELKOV IZ PLASTIČNIH MAS
- 26.1 PROIZVODNJA STEKLA, STEKLENIH IZDELKOV
- 26.2 PROIZVODNJA KERAMIKE, RAZEN KERAMIKE ZA GRADBENIŠTVO

⁵⁴ Merili tehnološke zahtevnosti upoštevata raven (razvitosti) tehnologije, ki je značilna za posamezno dejavnost, ter tehnologijo, ki je vsebovana v vložkih za posamezno dejavnost. Prvo merilo je opredeljeno kot razmerje med izdatki za raziskovalno-razvojno dejavnost in dodano vrednostjo, drugo pa s tehničnimi koeficienti za posamezne dejavnosti na podlagi tabel input-output (Hatzichronoglou, 1997).

- 26.3 PROIZVODNJA KERAMIČNIH ZIDNIH, TALNIH PLOŠČ
- 26.4 PROIZVODNJA KERAMIČNIH STREŠNIKOV, OPEKE IPD.
- 26.5 PROIZVODNJA CEMENTA, APNA, MAVCA
- 26.6 PROIZVODNJA IZDELKOV IZ BETONA, MAVCA, CEMENTA
- 26.7 OBDELAVA NARAVNEGA KAMNA
- 26.8 PROIZVODNJA BRUSIL, DRUGIH NEKOVINSKIH MINERALNIH IZDELKOV
- 27.1 PROIZVODNJA ŽELEZA, JEKLA, FEROZLITIN
- 27.2 PROIZVODNJA CEVI
- 27.3 DRUGA PRIMARNA PREDDELAVA ŽELEZA, JEKLA, FEROZLITIN
- 27.4 PROIZVODNJA PLEMENITIH IN NEŽELEZNIH KOVIN
- 27.5 LIVARSTVO
- 28.1 PROIZVODNJA GRADBENIH KOVINSKIH IZDELKOV
- 28.2 PROIZVODNJA KOVINSKIH CISTERN IPD., RADIATORJEV
- 28.3 PROIZVODNJA PARNIH KOTLOV, RAZEN ZA CENTRALNO OGREVANJE
- 28.4 KOVANJE, VALJANJE KOVIN, PRAŠNA METALURGIJA
- 28.5 POVRŠINSKA OBDELAVA KOVIN, SPLOŠNA MEHANIČNA DELA
- 28.6 PROIZVODNJA REZILNEGA ORODJA, OKOVJA
- 28.7 PROIZVODNJA DRUGIH KOVINSKIH IZDELKOV
- 35.1 GRADNJA, POPRAVILO LADIJ, ČOLNOV
- 36.2 PROIZVODNJA NAKITA IN PODOBNIH IZDELKOV
- 36.3 PROIZVODNJA GLASBIL
- 36.4 PROIZVODNJA ŠPORTNIH IZDELKOV
- 36.5 PROIZVODNJA IGRAČ
- 36.6 DRUGE PREDDELOVALNE DEJAVNOSTI

– Nizko tehnološko zahtevne dejavnosti:

- 15.1 PROIZVODNJA, KONZERVIRANJE MESA, PROIZVODNJA MESNIH IZDELKOV
- 15.2 PREDDELAVA, KONZERVIRANJE RIB, PROIZVODNJA RIBJIH IZDELKOV
- 15.3 PREDDELAVA, KONZERVIRANJE SADJA, VRTNIN
- 15.4 PROIZVODNJA RASTLINSKIH, ŽIVALSKIH OLJ IN MAŠČOB
- 15.5 PREDDELAVA MLEKA IN PROIZVODNJA MLEČNIH IZDELKOV
- 15.6 MLINARSTVO, PROIZVODNJA ŠKROBA, ŠKROBNIH IZDELKOV
- 15.7 PROIZVODNJA KRMIL
- 15.8 PROIZVODNJA DRUGIH ŽIVIL
- 15.9 PROIZVODNJA PIJAČ
- 17.1 PRIPRAVA, PREDENJE TEKSTILNIH VLAKEN
- 17.2 TKANJE TEKSTILIJ
- 17.3 PLEMENITENJE TEKSTILIJ
- 17.4 PROIZVODNJA TEKSTILNIH IZDELKOV, RAZEN OBLAČIL
- 17.5 PROIZVODNJA DRUGIH TEKSTILIJ
- 17.6 PROIZVODNJA PLETENIH, KVAČKANIH MATERIALOV
- 17.7 PROIZVODNJA PLETENIH, KVAČKANIH IZDELKOV
- 18.1 PROIZVODNJA USNJENIH OBLAČIL
- 18.2 PROIZVODNJA DRUGIH OBLAČIL, DODATKOV
- 18.3 STROJENJE, DODELAVA KRZNA, PROIZVODNJA KRZNENIH IZDELKOV
- 19.1 STROJENJE, DODELAVA USNJA
- 19.2 PROIZVODNJA USNJENE GALANTERIJE
- 19.3 PROIZVODNJA OBUTVE
- 20.1 ŽAGANJE, SKOBLJANJE, IMPREGNIRANJE LESA
- 20.2 PROIZVODNJA FURNIRJA, VEZANEGA LESA, PLOŠČ
- 20.3 STAVBNO MIZARSTVO
- 20.4 PROIZVODNJA LESENE EMBALAŽE
- 20.5 PROIZVODNJA DRUGIH IZDELKOV IZ LESA, PLUTE, PROTJA
- 21.1 PROIZVODNJA VLAKNIN, PAPIRJA, KARTONA
- 21.2 PROIZVODNJA IZDELKOV IZ PAPIRJA, KARTONA
- 22.1 ZALOŽNIŠTVO

- 22.2 TISKARSTVO
- 22.3 RAZMNOŽEVANJE POSNETIH NOSILCEV ZAPISA
- 36.1 PROIZVODNJA POHIŠTVA
- 37.1 RECIKLAŽA KOVINSKIH ODPADKOV
- 37.2 RECIKLAŽA NEKOVINSKIH ODPADKOV